RIGA TECHNICAL UNIVERSITY

Linda Leitāne

ARHITEKTŪRAS KONKURSI LATVIJĀ

Promocijas darba kopsavilkums

ARCHITECTURAL COMPETITIONS IN LATVIA

Summary of the Doctoral Thesis

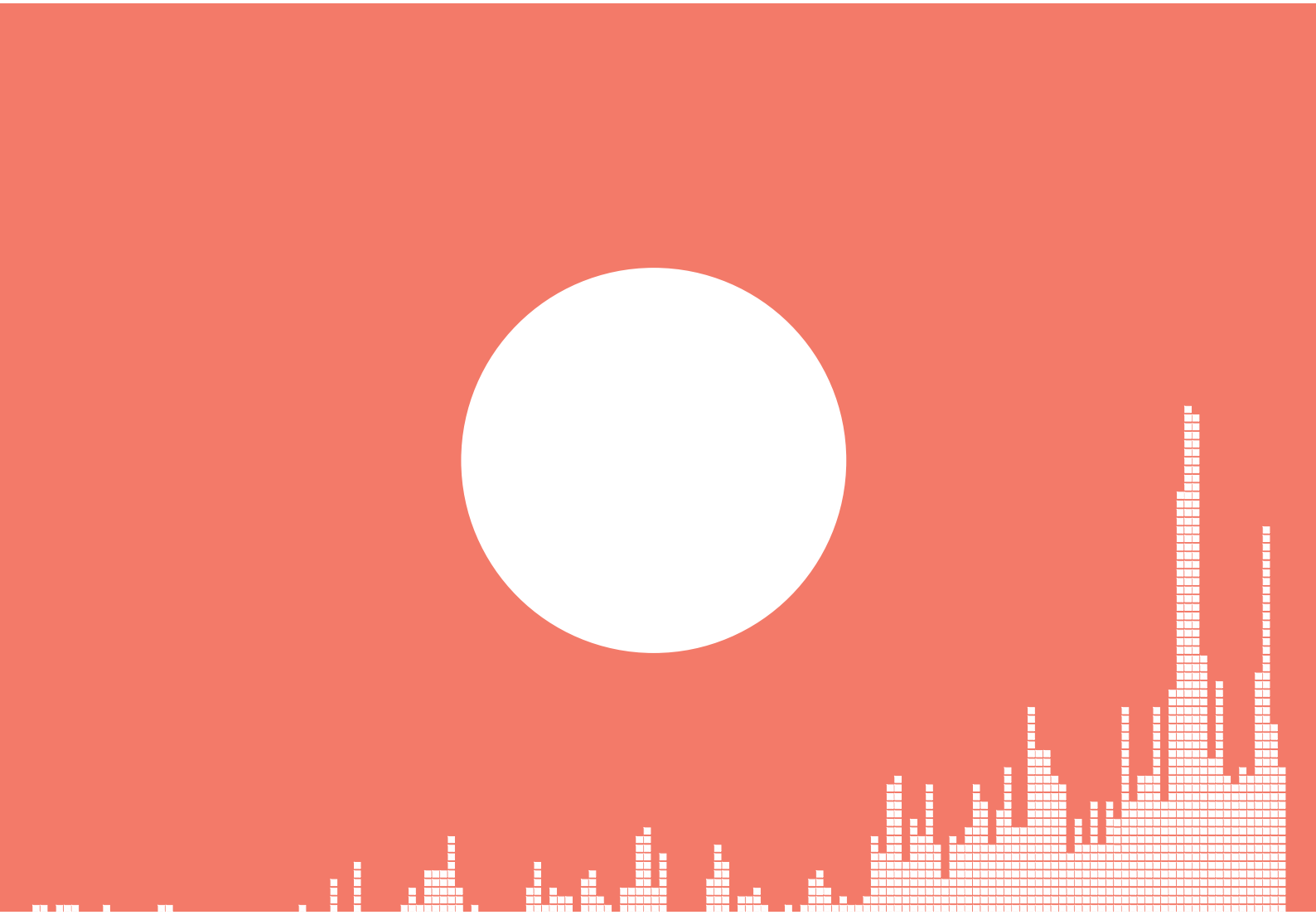

RTU Press
Riga 2019

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
Arhitektūras fakultāte
Arhitektūras vēstures un teorijas katedra

RIGA TECHNICAL UNIVERSITY
Faculty of Architecture
Professor's Group for History of Architecture and Restoration of Cultural Monuments

Linda Leitāne
Doktora studiju programmas "Arhitektūra" doktorante
Doctoral Student of the Doctoral Programme "Architecture"

ARHITEKTŪRAS KONKURSI LATVIJĀ

Promocijas darba kopsavilkums

ARCHITECTURAL COMPETITIONS IN LATVIA

Summary of the Doctoral Thesis

Zinātniskais vadītājs
profesors *Dr. habil. arch.*
JĀNIS KRASTIŅŠ

Scientific supervisor
Professor Dr. habil. arch.
JĀNIS KRASTIŅŠ

RTU Izdevniecība / RTU Press
Rīga 2019 / Riga 2019

Leitāne, L. Arhitektūras konkursi Latvijā. Promocijas darba kopsavilkums. Rīga: RTU Izdevniecība, 2019. 93 lpp.

Leitāne, L. Architectural Competitions in Latvia. Summary of the Doctoral Thesis. Riga: RTU Press, 2019. 93 p.

Iespiests saska ā ar Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas 2019. gada 6. jūnija lēmumu Nr. 185.9.

Published in accordance with the decision of the State Scientific Qualifications Commission of 6 June 2019, Minutes No. 185.9.

ISBN **978-9934-22-315-0 (print)**
978-9934-22-316-7 (pdf)

PROMOCIJAS DARBS IZVIRZĪTS ARHITEKTŪRAS DOKTORA GRĀDA IEGŪŠANAI RĪGAS TEHNISKAJĀ UNIVERSIT

Promocijas darbs arhitektūras doktora grāda iegūšanai tiek publiski aizstāvēts 2019. gada 27. jūnijā plkst. 13, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātē, Āzenes ielā 18, 435. auditorijā.

OFICIĀLIE RECENZENTI

Dr. arch. Jānis Zilgalvis,
Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Arhitektūras daļas vadītājs

Asociētais profesors *Dr.* Magnuss Ronns (*Magnus Rönn*),
Čalmeras Tehnoloģiju universitāte, Zviedrija

Profesors *Dr. arch.* Gintars Stauskis (*Gintaras Stauskis*),
Ģedimina Tehniskā universitāte, Lietuva

APSTIPRINĀJUMS

Apstiprinu, ka esmu izstrādājusi šo promocijas darbu, kas iesniegts izskatīšanai Rīgas Tehniskajā universitātē arhitektūras doktora grāda iegūšanai. Promocijas darbs zinātniskā grāda iegūšanai nav iesniegts nevienā citā universitātē.

Linda Leitāne ..... (paraksts)
Datums: .....

Promocijas darbs ir uzrakstīts latviešu valodā. Tā kopējais apjoms ir 220 datorsalikuma lappuse. Promocijas darbā ir ievads, četras daļas ar a nodaļām, 10 secinājumu un septi pielikumi. Izmantoto informācijas avotu sarakstā ir 760 nosaukumi, t. sk. 157 arhīvu un iepriekš nepublicēti materiāli, 248 periodikas un 353 interneta resursu avoti.

DOCTORAL THESIS PROPOSED TO RIGA TECHNICAL UNIVERSITY FOR THE PROMOTION TO THE SCIENTIFIC DEGREE OF DOCTOR OF ARCHITECTURE

To be granted the scientific degree of Doctor of Architecture, the present Doctoral Thesis has been submitted for the defence at the open meeting of RTU Promotion Council on 27 June, 2019 at the Faculty of Architecture, Riga Technical University, Āzenes street 18, room 435.

OFFICIAL REVIEWERS

Dr. arch. Jānis Zilgalvis
National Administration of Cultural Heritage, Latvia

Associate Professor Dr. Magnus Rönn
Chalmers University of Technology, Sweden

Professor Dr. Arch. Gintaras Stauskis
Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

DECLARATION OF ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare that the Doctoral Thesis submitted for the review to Riga Technical University for the promotion to the scientific degree of Doctor of Architecture is my own. I confirm that this Doctoral Thesis had not been submitted to any other university for the promotion to a scientific degree.

Linda Leitāne ..... (signature)
Date: .....

The Thesis is written in Latvian and of its total volume is 220 digitally typeset pages. The Thesis contains Introduction, 4 parts, 8 chapters, 10 conclusions, and 7 annexes. The bibliography contains 760 titles, including 157 archive and previously unpublished materials, 248 periodicals and 353 online sources.

SATURS

IEVADS 6
Tēmas aktualitāte 6
Tēmas līdzšinējais izpētes līmenis 7
Pētījuma priekšmets 13
Pētījuma mērķis 13
Pētījuma uzdevumi 13
Pētījuma metodika 13
Zinātniskā novitāte 13
Darba praktiskā nozīme 14
Darba aprobācija 14
Publikācijas 14
Referāti konferencēs 16
PĒTĪJUMA ANALĪTISKĀS DAĻAS SATURS 17
Darba pielikumi 22
SECINĀJUMI 23
INTRODUCTION 29
Relevance of the topic 29
Scope of previous studies 30
Subject of the study 36
Research purpose 36
Research objectives 36
Research methods 36
Scientific innovation 37
Practical relevance 37
Approbation of the work 38
CONTENT OF THE ANALYTICAL PART OF THE WORK 39
Thesis attachments 45
CONCLUSIONS 46
IZMANTOTIE AVOTI / BIBLIOGRAPHY 53
Arhīvu materiāli un citi nepublicēti avoti 53
Iespieddarbi 57
Likumdošanas akti 68
Interneta resursi 76

IEVADS

Tēmas aktualitāte

Sacensība kā savu spēju, talanta un meistarības samērošana, cenšoties pārspēt citus un sasniegt labāku rezultātu, ir visās nozarēs. Arhitektūrā viena no šādu sacensību formām ir projektu konkursi. Pēdējo 160 gadu laikā Latvijā ir notikuši vairāk nekā 1000 konkursu. Puse no tiem – Rīgā. Baltijas valstu kontekstā tam nav analogu. Eiropā un arī Latvijā arhitektūras konkursu loma kā demokrātisks projektēšanas instruments m arvien nozīmīgāku vietu arhitekta ikdienas profesionālajā praksē.

Arhitektūras konkursi vienmēr ir notikuši pēc vienas konceptuālās shēmas: klients nosaka uzdevumu, un vairāki autori vienlaikus iesniedz savus priekšlikumus – alternatīvas vienai un tai pašai problēmai. Konkursa uzdevums un pēcāk iegūtie projekti var ietvert tehniskus, teorētiskus, ideoloģiskus un arī ētiskus jautājumus. Uzticēšanās idejai par to, ka kompetenti profesionāļi varēs izprast un nolasīt arhitektūras risinājumus, ir būtisks aspekts arhitektūras konkursu vērtēšanas procesā. Vērtēšanas process ietver debates par iesniegto priekšlikumu mākslinieciskо kvalitāti un radošiem risinājumiem, atbilstību tirgus prasībām un tiesiskajam regulējumam. Latvijas arhitektūras konkursu praksē klienti, dalībnieki un vērtētāji nereti nav precīzi ievērojuši un īstenojuši katru no šiem arhitektūras konkursu konceptuālās shēmas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem.

Latvijas valsts sarežģītā vēsture ar dažādiem politisko režīmu un ekonomiskās attīstības periodiem ir iespaidojusi konkursu rīkošanas komplekso procedūru. Mainīgais tiesiskais regulējums ir institucionāls un procesuāls instruments, kas nosaka arhitektūras konkursu rīkošanas nepieciešamību no formālā aspekta. Līdz šim nav bijis veikts pētījums, kurā tiktu atklāta profesionālo organizāciju un pārvaldes institūciju loma konkursu rīkošanas tiesiskā regulējuma, t. sk. rekomendāciju un vadlīniju izveidošanā un iz ieviešanā, konkursu rīkošanā un prakses pārraudzībā, kā arī spējā reaģēt uz būvniecības procesa, to dalībnieku un sabiedrības prasībām.

Latvijas arhitektūras vēstures kontekstā konkursi ir arhitektūras teorētiskās domas un kopējā intelektuālā mantojuma sastāvdaļa. Līdz šim nav bijis izveidots detalizēts apkopojums par dažādu veidu un plašas tipoloģijas arhitektūras konkursiem, kas ļautu apzināt tās konsekvences, kas saistītas ar: 1) Latvijas arhitektūras konkursos noteikto mērķu sasniegšanu, nolikuma un programmatisko uzdevumu sagatavošanu un saturu; 2) darbu vērtēšanas kritērijiem un vērtētāju mtajiem lēmumiem, 3) vērtētāju profesionalitāti; 4) prasībām dalībnieku kvalifikācijai, t. sk. kompetenta sadarbības partnera izvēlei; 5) diskvalifikāciju iemesliem; 6) dalībnieku anonimitātes un autortiesību regulējumu un tā ievērošanu; 7) darbu iesniegšanas termi 8) konkursu izmaksām, t. sk. godalgu lielumu, dalībnieku darba pašizmaksu un pasūtītāja fiskālo stāvokli un spēju piesaistīt finansējumu; 9) konkursu publicitāti un dialogu ar plašu sabiedrību; 10) konkursu rezonansi.

Tēmas līdzšinējais izpētes līmenis

Publicētajos avotos dati par arhitektūras konkursiem lielākoties ir vispārīgi un fragmentāri. Tie galvenokārt satur tikai faktoloģiskas z par atsevišķiem konkursu projektiem. Sludinājumos vai informatīvos zi os atrodami dati par iecerēm rīkot arhitektūras konkursus, konkursu noteikumiem, norises procesiem un konkursu rezultātiem. Sludinājumos lielākoties nav vizuālo materiālu. Dažās izvērstākās publikācijās atspoguļota konkursu norise, z par organizatoriem, žūrijas vērtējumiem un uzvarētāju projektiem. Tikai dažos analītiskos rakstos pausta kritika par konkursu profesionālās prakses procesu, arhitekta ētiku un profesionālo atbildību.

Nozīmīgākās z periodikā ar datiem par konkursu praksi Latvijā sāka publicēt 20. gadsimta sākumā. Arhitektu biedrība no 1913. līdz 1915. gadam izdeva rokasgrāmatu–kalendāru celtniekiem "*Rigasches Bau-Taschenbuch*" un no 1907. līdz 1913. gadam – ilustrētu gadagrāmatu "*Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen*" (atsevišķs pēdējais izdevums – 1926. gadā). Gadagrāmatā publicēja tagadējās Latvijas un Igaunijas teritorijā notikušo konkursu rezultātus un aprakstus ar plašu ilustratīvo materiālu (plāniem, griezumiem, fasādēm un perspektīvajiem skatiem – lielākoties konkursa uzvarētāju darbiem). Latvijas pirmās neatkarības laikā (1918–1940) sāka iznākt žurnāls "Latvijas Arhitektūra" (1938–1940, atjaunots 1995). Tas bija vienīgais arhitektūras profesionālais izdevums, kurā cita starpā publicēta informācija par arhitektūras konkursiem, atspoguļojot konkursu rezultātus. Pēdējā desmitgadē žurnālā raksti par arhitektūras konkursu praksi un ar to saistīto pilsētbūvniecības attīstības analīzi gan sastopami daudz retāk. Padomju periodā, no 1945. līdz 1990. gadam, informācija par atklātu konkursu praksi un to rezultātiem lielākoties tika publicēta dienas presē, piemēram, laikrakstos "C " un "Padomju Jaunatne". Plašāki analītiski raksti ar grafiskiem materiāliem par sabiedriski nozīmīgu būvju vai jauno ciematu un pilsētu centru plānošanas konkursiem lasāmi laikrakstā "Literatūra un Māksla" un žurnālos "Māksla" un "Zvaigzne". Pēdējos 25 gados z par nozīmīgiem kultūras un administratīvo ēku, kā arī Rīgas vēsturiskā centra plānošanas un citiem pilsētplānošanas konkursiem publicē lielākie laikraksti, piemēram, "Diena" un "Dienas bizness".

Latviešu arhitektūras pētnieka Jā Lejnieka 1998. gadā izdotā grāmata "Rīga, kuras nav" šobrīd ir vienīgais apjomīgais avots, kurā hronoloģiskā secībā apkopota un izklāstīta nozīmīgāko Rīgas „papīra arhitektūras" projektu vēsture – gan projektu konkursi, gan pasūtītie, bet neīstenotie projekti. Grāmatā ir publicēts saraksts (aptuveni 100 objektu) ar nozīmīgākajiem Rīgas arhitektūras konkursiem pēdējo 150 gadu laikā [217]. **Monogrāfijās** par arhitektiem Andri Kronbergu [215], Modri Ģelzi [219] un Martu S [216] un arhitektu birojiem "Arhis" un "*Schaller Architekten*" [213], [220] minēti autora vai biroja galvenie konkursu darbi, dodot tikai vispārēju pārskatu par autora radošo darbību.

Grāmatā "Process. Laikmetīgās arhitektūras grāmata Nr. 1: Kā rodas laba arhitektūra?" 2008. gadā dokumentētas nozīmīgākās tendences Latvijas arhitektūrā un pilsētvidē kopš 21. gadsimta sākuma [251]. Arhitekts Pēteris Bajārs grāmatas rakstā "Elles mašīna –

konkursi" arhitektūras konkursu prakses kontekstā skatījis notikumus, kas raisījuši diskusijas par konkursu rīkošanas procesu, konkursu nolikumu un uzdevumu pretrunām, fiksējis diskusijas objektus un analizējis problēmas – žūrijas mto lēmumu pamatojumus, konkursa dalībnieku diskvalifikācijas iemeslus, kā arī skaidrojis konkursu objektu estētiskās tendences [187]. Arhitekts Uldis Lukševics esejā "Mums patīk konkursi" interesi par konkursiem skaidrojis no dalībnieka pozīcijas, parādot gan to, ka jaunam profesionālim tā ir iespēja tikt pie pasūtījuma, gan aplūkojot konkursa darba funkcionālo un telpisko evolūciju turpmākajās projektēšanas stadijās [223]. Grāmatu pavadošajā izstādē Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstāžu zālē "Arsenāls" (08.02.2008.–16.03.2008.) bija piecas tematiskās ekspozīcijas. Vienā no tām – "Saistoša nākotne vai papīra arhitektūra?" – tika izstādīti 21. gadsimta pirmās desmitgades arhitektūras konkursos uzvarējušie projekti [527].

Profesors Jānis Krasti Centrāleiropas arhitektūras un mākslu žurnālā '*Centropa*" rakstā "Sabiedriskā rezonanse uz Rīgas arhitektūras konkursiem kopš 2000. gada" ("*Public Response to Architectural Design Competitions in Riga c. 2000*") analizējis vairāku 21. gadsimta pirmās desmitgades arhitektūras konkursu Rīgas vēsturiskajā centrā norisi, skaidrojot konkursu rīkošanas iemeslus un rezultātus, kā arī publiskās diskusijās iesaistīto personu – sabiedrības, investoru, valsts institūciju, arhitektūras nozares pārstāvju un to profesionālās organizācijas Latvijas Arhitektu savienība (turpmāk tekstā LAS) – emtos lēmumus [361].

Pēdējos 20 gados informācijas aprite **interneta vidē** strauji aizvieto iespiestos medijus. Arhitektūras konkursiem īpaši izveidotās mājaslapās pieejamas vairākas sadaļas, kas attiecas uz konkursa materiāliem ar iespēju tos lejupielādēt, atbildes uz konkursa dalībnieku uzdotajiem precizējošiem jautājumiem par konkursa uzdevumu, konkursa rezultāti, tostarp žūrijas vērtējumi (atsevišķos gadījumos – pilns teksts ar vērtējumu punktiem) un konkursa dalībnieku projekti, kā arī preses relīzes**.** Arhitektu biroju mājaslapās un sociālos tīklos publicēts arhitektūras objektu vizuālais materiāls, īss tehnisko datu un idejas apraksts. Atsevišķos gadījumos minēts arī pilns projekta dalībnieku sastāvs. Latvijā kopš 2003. gada funkcionē Arhitektūras veicināšanas fonda izveidots interneta portāls *a4d.lv*. Portālā regulāri publicēti konkursu projekti, žūrijas viedokļi un raksti par konkursu norisi. Portāla pamatmērķis ir sekmēt informācijas, domu un pieredzes a kā arī veicināt diskusiju uzturēšanu profesionālajā vidē un sabiedrībā [691]. Kopš 2016. gada LAS savā interneta vietnē *latarh.lv* publicē gan paz umus par konkursiem, to uzdevumiem, gan pilnus konkursa žūrijas protokolus un visu konkursu dalībnieku iesniegto projektu digitālos materiālus – skaidrojošos aprakstus, grafiskos materiālus un bukletus [563]. Šādi LAS veido digitālu konkursu darbu datubāzi un arhīvu. Valsts un pašvaldību institūciju, kā arī to pakļautībā esošu iestāžu mājaslapās (piemēram, Iepirkumu uzraudzības birojs – *iub.gov.lv*) publicēti konkursu sludinājumi un rezultāti, lielākoties bez vizuālā materiāla. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (kopš 2018. gada Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes; tekstā VKPAI) Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības padomes [634], Rīgas pilsētas būvvaldes [576] un citu institūciju arhīvos [558] un interneta vietnēs rodami sēžu protokoli, kuros atspoguļoti iesniegumi par ieceri izsludināt konkursus,

norādījumi par konkursa materiālu sastāvu un uzdevuma papildināšanu, kā arī konkursu darbu un to rezultātu vērtējumi. RVC SAP protokoli šādā formā pieejami kopš 2003. gada. Nav izveidota datubāze, kurā būtu sistemātiski apkopota informācija par to, kurā RVC SAP sēdē būtu skatīts kāds konkrēts konkursa projekts. Tā vietā ir iespēja lejupielādēt visus vairāk nekā 250 protokolus un tā meklēt interesējošos datus. Konkursu prakses izpēti virtuālajā vidē ietekmē un ierobežo tīmekļa vie ehniskās problēmas, datu nepieejamība u. c. apstākļi.

Pārskati par rīkotajiem konkursiem publicēti LAS iepriekš nepublicētās **biedru lietās** un **arhīvu materiālos**, kā arī LAS padomes, valdes un konkursu komisiju sēžu protokolos un kongresu materiālos [128]–[132]. VKPAI Latvijas Arhitektūras muzeja (LAM) arhīvā identificējami atsevišķi dažādu periodu konkursu projekti. Dati LAS un LAM arhīvos par konkursiem rodami arhitektu personiskajās lietās, ja to norādījuši materiālu iesniedzēji vai papildinājuši arhīvu darbinieki.

Līdz šim nav analizētas kopsakarības starp tiesisko regulējumu [173], [295], [407]–[495], profesionālo organizāciju (savienību un biedrību) rekomendācijām un vadlīnijām [317], [574], [575] un konkursu praksi kultūrvēsturiskā un arhitektoniski telpiskās vides attīstības kontekstā. Vienīgā zinātniskā publikācija šajā kontekstā ir Ilzes Miķelsones raksts "*Architectural competitions as an instrument for heritage protection: the dynamics of competition taxonomy*" ("Arhitektūras konkursi kā instruments mantojuma aizsardzībai: konkursu dinamikas taksonomija"), kurā, balstoties uz šī promocijas darba autores iegūtajiem datiem, analizēti arhitektūras konkursi Rīgas vēsturiskajā centrā (2004–2014) kā tiesiskā regulējuma instrumenti kontekstā ar mantojuma saglabāšanas un laikmetīgās arhitektūras izaicinājumiem [382].

Pasaules pieredzē arhitektūras konkursi un to projekti ir analizēti plašāk, taču tikai nesen arhitektūras konkursu prakse ir kļuvusi par zinātniskās pētniecības priekšmetu. Pirmās disertācijas par arhitektūras konkursiem, kas publicētas Zviedrijā un Norvēģijā 20. gadsimta de tajos gados, liecina, ka interese par arhitektūras konkursu prakses starpdisciplināru pētniecību pieaug. 2013. gadā bija fiksētas z jau par aptuveni 15 **disertācijām,** galvenokārt Skandināvijas valstīts un Ziemeļamerikā [231].

Vairāki autori arhitektūras konkursu pētniecībai pievērsušies, veidojot vēsturiski hronoloģiskus konkursu pārskatus, kuros skatīti konkrēti konkursu projekti vienas vai vairāku tipoloģiju ietvaros dažādos laika periodos. Vašingtonas arhitekts Pols Špreiregens (*Paul D. Spreiregen*) 1979. gadā grāmatā "*Design Competitions*" ("Dizaina konkursi") aprakstījis ap 90 un hronoloģiskā secībā sakārtojis datus par vairāk nekā 800 konkursiem, sākot no 5. gadsimta p. m. ē. līdz 20. gadsimta septi smito gadu beigām [235]. Grāmatā analizēta konkursu prakse ASV, kā arī minētas rekomendācijas konkursu organizēšanai. Nīderlandes arhitektūras publicisti Hilde de Hāna (*Hilde de Haan*) un Ids Hāgsma (*Ids Haagsma*) 1987. gadā izdotajā grāmatā "*Architects in Competition: International Architectural Competitions of the Last 200 Years*" ("Arhitekti konkursā: starptautiski arhitektūras konkursi pēdējos 200 gados"), balstoties uz pēdējo 200 gadu vairāk nekā 14 arhitektūras konkursu

piemēriem, analizējuši dizaina stratēģijas, arhitektūras stilistiskos virzienus, konkursu rīkošanas iemeslus un rezultātus [200]. 2006. gadā Somijas Arhitektūras muzejs sarīkoja izstādi "*Dreams and comp(l)eted projects. 130 years of Finnish architectural competitions*" ("Sa un īstenoti projekti. Somijas arhitektūras konkursu 130 gadi"). Izstādi pavadošajā katalogā arhitekte Mārita Kaipiainena (*Maarit Kaipiainen*) analizējusi Somijas arhitektūras konkursu kopsakarības no 1870. līdz 2000. gadam [204], [205]. Arhitekts Darius Linartas (*Darius Linartas*) 2011. gadā Ģedim Tehniskajā universitātē (VGTU) aizstāvēja disertāciju "*Kūrybinių konkursų reikšmė Lietuvos architektūros mene*" ("Radošo konkursu nozīme Lietuvas arhitektūras mākslā"). Darbā vēsturiskā kontekstā analizēti Lietuvas arhitektūras konkursu veidi un to nozīme, kā arī konkursu organizēšanas procesi Lietuvā no 18. gadsimta līdz 2010. gadam [221]. Monreālas Universitātes Arhitektūras skolas profesors Žans Pjērs Šupēns (*Jean-Pierre Chupin*) līdztekus izpētes projektiem par laikmetīgo arhitektūru un konkursu procesiem koordinējis divus datubāzes projektus. Kopš 2002. gada ir publiski pieejams Kanādas konkursu katalogs (*http://www.ccc.umontreal.ca*). Ž. P. Šupēns ir kataloga zinātniskais direktors un redaktors. Tā izveides mērķis bija arhivēt, analizēt un saglabāt potenciālās zināšanas par arhitektūras vēstures procesiem. Arhivēšanas un datubāzu izveides nepieciešamību Ž. P. Šupēns argumentē ar to, ka projektu kolekcijas ir kolektīvās atm krātuves un vēsturisks instruments, kas var arī palīdzēt politisku lēmumu mšanā [193]. Šādas datubāzes izveidotas arī, piemēram, Šveicē [242] un Brazīlijā [234]. Savukārt interneta portāla *wa-wettbewerbeaktuell.de* redaktors Tomass Hofmans-Kunts (*Thomas Hoffmann-Khunt*) skaidro, ka viens no nozīmīgākajiem informācijas tehnoloģiju sasniegumiem ir datubāzu veidošanas iespēja, kas ļauj daudz precīzāk analizēt arhitektūras attīstības tendences un veicināt debates par arhitektūras kvalitāti [202].

Dažādu konkursu procesā iesaistīto personu – klienta, dalībnieku un žūrijas – lomu analizējusi Džudīta Stronga (*Judith Strong*) 1976. gadā izdotajā grāmatā "*Participating in Architectural Competitions: A Guide for Competitors, Promoters, and Assessors*" ("Dalība arhitektūras konkursos: Rokasgrāmata dalībniekiem, pasūtītājiem un vērtētājiem"). Grāmata bija pirmais sistemātiskais mēģinājums visaptveroši pārskatīt konkursu procesu [244]. Autores grāmata "*Winning by Design: Architectural Competitions*" ("Uzvarot ar dizainu: arhitektūras konkursi"), kas tika izdota pēc 20 gadiem, ir detalizēts ceļvedis par arhitektūras konkursu mehānismiem, skaidrojot dažādus konkursu veidus, dokumentācijas sastāvu, iesniegšanas prasības, vērtēšanas procedūras, sabiedrisko apspriešanu un projektu plānošanas un finansēšanas aspektus [245].

Konkursu nolikumu un programmas aspektus Emre Kabals (*Emre Kabal*) Vidējo Austrumu Tehniskajā universitātē 2008. gadā analizējis maģistra darbā "*The Role of Design Brief in Urban Design Competitions*" ("Konkursa nolikuma loma pilsētplānošanas konkursos"), norādot, ka konkursu nolikumi ir galvenie komunikācijas instrumenti konkursa projektēšanas un vērtēšanas procesos [684].

Konkursu projektu arhitektoniskās kvalitātes vērtēšanas kritērijus analizējis ASV Ohaio Valsts universitātes profesors Džeks Nasārs (*Jack L. Nassar*) 1999. gadā izdotajā grāmatā

"*Design by Competition: Making Design Competition Work*" ("Konkursā iegūtais dizains: konkursa darbības process"). Šajā grāmatā arhitektūras konkursi pētīti no sociālo z kā arī psiholoģiskā un politiskā skatupunkta, atklājot konkursu sistēmas nepilnības [225]. Delftas Tehnoloģiju universitātes (*TUDelft*) doktorante Lēntje Folkere (*Leentje Volker*) 2010. gadā aizstāvēja disertāciju "*Deciding about Design Quality. Value Judgements and Decision Making in the Selection of Architects by Public Clients under European Tendering Regulations*" ("Lemjot par dizaina kvalitāti. Vērtējumu un lēmumu mšana, publiskam pasūtītājam izvēloties arhitektu, saska ar Eiropas Savienības iepirkumu noteikumiem"). Disertācijā analizēti turpmākā sadarbības partnera izvēles aspekti publiskajos iepirkuma konkursos, norādot, ka racionālas juridiskas prasības konfliktē ar psiholoģiskiem faktoriem lēmuma pie mšanas laikā [248].

Zviedrijas Karaliskā Tehnoloģiju institūta (*KTH*) asociētais profesors Magnuss Rons (*Magnus Rönn*) vairākos zinātniskos rakstos analizējis Ziemeļvalstu, īpaši Somijas, Zviedrijas un Norvēģijas, arhitektūras konkursu sistēmu [389], [391], [392]. pievērsies arhitektu profesionālo organizāciju lomai konkursu organizēšanā un konkursu darbu vērtēšanas procesam – žūrijas locekļu lēmumu pie mšanai un vērtēšanas kritēriju kopumam..

Kultūras vēsturnieces un profesores Kolumbijas Universitātē un Masačūsetsas Tehnoloģiju institūtā (*MIT*) Helēnas Lipstadas (*Helene Lipstadt*) grāmata "*The Experimental Tradition: Essays on Competitions in Architecture*" ("Eksperimentālā tradīcija: esejas par arhitektūras konkursiem") sastāv no vairākām esejām, kas veltītas pētījumam un izstādei par Amerikas konkursu "atmodas" laika (1960–1985) projektiem [222]. H. Lipstada neidealizē konkursu kā metodi un arhitektūras dzinējspēku, bet paplašina izpratni par konkursu kā procesu, kas nostiprina arhitektūras sabiedrisko nozīmi, un norāda, cik konkursi ir būtiski arhitekta mākslinieciskajā un profesionālajā izaugsmē.

2015. gadā Žana-Pjēra Šupēna (*Jean-Pierre Chupin*)**,** Karmelas Kukudzellas (*Carmela Cucuzzella*) un Bešāra Helala (*Bechara Helal*) redakcijā iznāca grāmata "*Architecture Competitions and the Production of Culture, Quality and Knowledge: An International Inquiry*" ("Arhitektūras konkursi un kultūras, kvalitātes un zināšanu radīšana: starptautisks pētījums"). Grāmatā 22 autori analizējuši arhitektūras konkursus vēsturiskajā, vides dizaina kvalitātes, organizēšanas un vērtēšanas aspektā [194]. Līdzīgas ievirzes visaptverošs pārskats par nozīmīgiem jautājumiem konkursu prakses izpētē rodams 2018. gadā izdotajā grāmatā "*The Competition Grid: Experimenting With & Within Architecture Competitions*" ("Konkursu režģis: Eksperimentēšana ar arhitektūras konkursiem"). Grāmatu sastādījusi Līdsas Universitātes vecākā lektore Marija Teodoru (*Maria Theodorou*) un arhitektūras doktore Antigone Katsaku (*Antigoni Katsakou*). Nodaļu autori ir konkursu izpētes jomas vadošie eksperti un praktiķi. dod ieskatu Lielbritānijas un starptautiskajā konkursu praksē, starpdisciplināri skatot konkursu tendences un eksperimentus [247].

Cīrihes Tehniskās augstskolas (*ETH*) Arhitektūras, sabiedrības un būvniecības vides pētniecības centra Arhitektūras nodaļas vecākie pētnieki Ignašs Strebels (*Ignaz Strebel*) un

Jans Silberbergers (*Jan Silberberger*) sastādīja un 2017. gadā izdeva grāmatu "*Architecture Competition: Project Design and the Building Process*" ("Arhitektūras konkursi: projektu dizains un būvniecības process"). Tajā, balstoties uz dažādu autoru polarizētiem skatījumiem, pētīta arhitektūras konkursu procedūru kompleksā loma visā būvniecības procesā, norādot, ka tas ir jāregulē, lai reaģētu uz publiskā iepirkumā arvien pieaugošajām uzdevumu un nosacījumu prasībām, kas vairs nekoncentrējas tikai uz arhitektūras kvalitāti [243].

Pēdējo desmit gadu laikā ir notikušas sešas **zinātniskās konferences**, ko organizēja vadošie arhitektūras konkursu pētnieki – Magnuss Rons, Žans-Pjērs Šupēns, Jonas E. Andersons (*Jonas E. Andersson*), Kristians Kreiners (*Kristian Kreiner*) u. c. Pirmā konference norisinājās 2008. gadā Stokholmā, Karaliskajā Tehnoloģiskajā institūtā (*KTH*). Daļa no konferencē nolasītajiem referātiem 2009. gadā publicēta Ziemeļvalstu Arhitektūras izpētes asociācijas zinātniskajā žurnālā "*Nordic Journal of Architectural Research*" [390]. Savukārt pilns rakstu krājums izdots 2010. gadā grāmatā "*The Architectural Competition: Research Inquiries and Experiences*" ("Arhitektūras konkursi: izpēte un pieredze") Magnusa Rona un Jonasa E. Andersona redakcijā [233]. 2010. gadā konference norisinājās Kopenhāgenas Biznesa skolā, to ierosināja profesors K. Kreiners kā daļu no lielākas konferences "*Constructions Matter: Managing Complexities, Decisions and Actions in the Building Process*" [502]. 2012. gadā konferences notika gan Monreālas Universitātē, sasaistot arhitektūras konkursu pētniecības tradīcijas angliski un franciski runājošās valstīs, gan Helsinkos, Ālto Mākslas, Dizaina un arhitektūras skolā [195]. Daļa no šajā konferencē nolasītajiem referātiem 2012. gadā publicēta zinātniskajā žurnālā "*Nordic Journal of Architectural Research*" [393]. Divas pēdējās konferences norisinājās 2014. gadā – Delftas Tehnoloģiskajā institūtā [738] un 2016. gadā Līdsas Beketa universitātē Līdsā, Anglijā [497]. Pārskats par konferencēm un ar tām saistītajiem pētniecības izdevumiem lasāms M. Rona un J. Andersena grāmatā "*Architectural Competitions as Institution and Process*" [232].

Amsterdamā 2017. gadā norisinājās starptautiska konference "*European Competition Culture"* ("Eiropas konkursu kultūra"). To rīkoja *Architectuur Lokaal*. Tā ir nevalstiska organizācija, kas specializējusies būvniecības kultūras – publiskās telpas, arhitektūras dizaina un tiesiskā regulējuma – jautājumos. Konferencē tika sniegti zi ojumi par arhitektūras konkursu kultūru Eiropā pēdējos piecos gados. Visa informācija, t. sk. par Latviju (promocijas darba autores dati, teksts – Ieva Zībārte), apkopota vienotā Eiropas konkursu kultūras pētījumā [529]. Galvenā informācija tika pārvērsta shēmās un infogrammās, kas sniedz priekšstatu par Eiropas konkursu kultūru, un šādi ir iespēja salīdzināt valstis nacionālā un Eiropas līmenī. Pētījuma dati publicēti izdevumā "*Competition Culture in Europe*" ("Konkursu kultūra Eiropā"). Pētījums turpināsies vēl četrus gadus, un dati tiks papildināti [524].

Esošie pasaules pētījumi pierāda, ka konkursi ir stratēģisks instruments, lai radītu un iegūtu idejas, risinātu arhitektūras un pilsētbūvniecības jautājumus un veicinātu kvalitatīvus un inovatīvus risinājumus. Konkursu praksē iegūtais risinājumu kopums ir intelektuāls mantojums, kas ir būtisks kā sociālo un ekonomisko procesu indikators un politisks instruments. Konkursu prakses zinātniskai izpētei pasaulē tiek veltīta aizvien plašāka

uzmanība. Detalizēts pētījums par Latvijas konkursu prakses attīstību un konkursu rīkošanas procesu, kā arī statistisks apkopojums par valstī notikušajiem konkursiem līdz šim nav veikts.

Pētījuma priekšmets

Latvijas arhitektūras konkursu prakse no 19. gadsimta vidus līdz 21. gadsimta sākumam tipoloģiskā un kultūrvēsturiskā kontekstā, izvērtējot atbilstošo reglamentējošo normatīvo bāzi un ar to saistītās likumsakarības, kā arī ietekmi uz apbūves attīstību.

Pētījuma mērķis

Noteikt Latvijas arhitektūras konkursu prakses kopainu, radot atbilstošu datubāzi, kā arī apzināt konkursu tipoloģiju un konkursu prakses reglamentāciju no 19. gadsimta vidus līdz 21. gadsimta otrajam gadu desmitam.

Pētījuma uzdevumi

1. Analizēt arhitektūras konkursu attīstības likumsakarības Latvijas arhitektūras vēstures un sociāli ekonomiskās un politiskās situācijas kontekstā.

2. Apzināt arhitektūras konkursus Latvijā, apkopojot un sistematizējot arhitektūras konkursu projektus pēc to tipoloģijas.

3. Analizēt un sistematizēt arhitektūras konkursu veidus, to mērķus, uzdevumus un rezultātus, kā arī iesaistīto personu lomu, lai atklātu konkursu nozīmi būvniecības procesā.

4. Izvērtēt arhitektūras konkursu tiesisko regulējumu un rīkošanas praksi.

Pētījuma metodika

Promocijas darbā izmantotas vairākas kvantitatīvās un kvalitatīvās pētījuma metodes, kuru izvēle balstīta uz analītisku skatījumu par arhitektūras konkursiem Latvijā no 19. gadsimta vidus līdz 21. gadsimta otrajam gadu desmitam. Arhitektūras konkursu apzināšana veikta, balstoties uz arhīvu materiālu izpētes un publicēto avotu studijām. Iegūto datu sistematizēšana veikta ar monogrāfisko, kā arī vēsturiskās pieejas metodi. Veikta datu par arhitektūras konkursiem apkopošana, sistematizācija un klasifikācija dažādu tipoloģiju ietvaros. Pētījuma rezultātu – konkursu tipoloģiju statistisko datu, konkursu kartoshēmu un tiesiskā regulējuma – grafiskai atainošanai izmantota grafoanalītiskā metode. Veikta objektu fotofiksācija dabā. Attēli, kuriem tekstā nav norādīti avoti, ir promocijas darba autores foto.

Zinātniskā novitāte

Radīta apjomīga datubāze par arhitektūras konkursu praksi Latvijā hronoloģiskā un tipoloģiskā skatījumā, kurā apkoptas z par konkursu veidiem, iesaistītajām personām un iegūtajiem rezultātiem, kā arī pēc konkursu projektiem īstenotajiem objektiem. Noteikti ar konkursu praksi saistītie riski, kas attaisno vai kavē konkursu projektu īstenošanu. Noteiktas

arhitektūras konkursu reglamentācijas prakses attīstības likumsakarības un radīta konkursu praksē lietoto terminu sistēma.

Darba praktiskā nozīme

Arhitektūras konkursu prakses apkopojums un izpēte ievada zinātniskā apritē jaunu faktoloģisko materiālu un teorētiskās atzi as. Promocijas darba rezultāti izmantojami, objektīvi izvērtējot Latvijas arhitektūras mantojumu. Darbs var kļūt par bāzi vispārizglītojošo izzi as materiālu veidošanas vajadzībām jomas profesionāļiem un jebkuram interesentam, kurš iesaistās vispārējā arhitektūras veicināšanas procesā. Strādājot Latvijas Arhitektu savienībā, autore tieši veicinājusi un attīstījusi promocijas darbā minētās arhitektūras konkursu prakses nostādnes. Pētījumā iegūstamā informācija par Latvijas Arhitektu savienības "Konkursu labas prakses nolikums. Rekomendācijas" [574] izmantota, autorei izstrādājot šī nolikuma grozījumus un papildināto redakciju "Latvijas Arhitektu savienības konkursu labas prakses vadlīnijas" [575], kas apstiprinātas LAS valdes sēdē 2017. gada 11. aprīlī.

Rīgas pašvaldības aģentūras "Rīgas pilsētas arhitekta birojs" uzdevumā no 2015. gada aprīļa līdz decembrim veikts apjomīgs pētījums par arhitektūras konkursiem Rīgā no 1991. līdz 2013. gadam. Pētījumā izstrādāta šajā periodā notikušo konkursu datubāze, veikta arhitektu aptauja un apkopoti priekšlikumi arhitektūras konkursu prakses regulējumam.

Pētījuma rezultāti izklāstīti seminārā un publicēti.

1. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Pētījums – arhitektūras konkursi Rīgā 1991–2013 [tiešsaiste] *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2015.* [skatīts 18.01.2016.]. http://www.arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=557:petijums-arhitekturas-konkursi-riga-1991-2013&catid=110&Itemid=262.

2. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Pētījuma Arhitektūras konkursi Rīgā 1991–2013 prezentācija seminārā [tiešsaiste] *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2015.* [skatīts 18.01.2016.]. http://arhitekts.riga.lv/images/prezentacijas/RPAB-PREZENTACIJA_2015.10.20.pdf.

Darba aprobācija

Promocijas darbā veikto pētījumu rezultāti un izvirzītie secinājumi publicēti zinātniskos izdevumos Latvijā un ārvalstīs. Par darba tēmu publicēti vairāki raksti un nolasīti referāti zinātniskajās konferencēs.

Publikācijas

1. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Characteristic Features of Publications on Architectural Competition Practice in Latvia, 1859–2013. *Mokslas – Lietuvos ateitis = Science – Future of Lithuania*, 2015, Vol. 7, No. 1, pp. 101–109. ISSN 2029–2341. e–ISSN 2029–2252. Available also: doi:10.3846/mla.2015.708.

2. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Architectural Competitions in Latvia (1860–2013). *Arhitektūra un pilsētplānošana*. Nr. 9, 2014, 6.–14. lpp. ISSN 1691–4333. e–ISSN 2255–8764. Available also: doi:10.7250/aup.2014.001.

3. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūras konkursi Latvijā 1859.–1914. *Latvijas Arhitektūra*, 2015, Nr. 116, 114.–118. lpp. ISSN 1407–4923.

4. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūras konkursi Latvijā 1918.–1934. *Latvijas Arhitektūra*, 2015, Nr. 117, 102.–106. lpp. ISSN 1407–4923.

5. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūras konkursi Latvijā 1934–1940. *Latvijas Arhitektūra*, 2015, Nr. 120, 108.–112. lpp. ISSN 1407–4923.

6. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūras konkursi Latvijā 1945.–1990. *Latvijas Arhitektūra*, 2015, Nr. 121, 114.–120. lpp. ISSN 1407–4923.

7. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūras konkursi Latvijā 1991–2013. *Latvijas Arhitektūra*, 2016, Nr. 123, 112.–117. lpp. ISSN 1407–4923.

8. **Rukmane–Poča, I., Leitāne–Šmīdberga, L.** Formālās izteiksmes ievirzes Latvijas laikmetīgajā arhitektūrā mākslu sintēzes kontekstā = The directions of formal expression in Latvian contemporary architecture in the context of the synthesis of the arts. *Rīgas Tehniskās universitātes zinātniskie raksti. 10. sērija. Arhitektūra un pilsētplānošana = Architecture and Urban Planning.* Rīga; RTU, 2015, 39.–48. lpp. ISSN 1691–4333. e–ISSN 2255–8764. Pieejams: doi: 10.1515/aup–2015–0006.

9. **Leitāne–Šmīdberga, L.** 25 years of Ambivalence: Architecture competitions in Latvia since 1991. *ADAMarts*, 2018, Nr. 1, pp. 10.–25. ISSN 2256–0890.

10. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Arhitektūra kā sacensība: Daudzdzīvokļu ēku konkursi Latvijā no 20. gadsimta sākuma līdz mūsdienām. *Kopā un atsevišķi: daudzdzīvokļu namu arhitektūra Latvijas ekonomiskajā, politiskajā un sociālajā ainavā*. Rīga: FOLD, 2019, 119.–125. lpp. ISBN 978-9934-19-751-2.

11. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Galvenais ir pieredze, nevis zīmols. Intervija ar Malkolmu Rīdingu [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 8. jūn.* [skatīts 08.06.2016.]. Pieejams: http://a4d.lv/lv/raksti/galvenais–ir–pieredze–nevis–zimols/.

12. **Leitāne–Šmīdberga, L., Paklone, I., Zvirgzdiņš, A.** Muzeja konkursa dalībnieki – par konkursu un sadarbību [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 18. dec.* [skatīts 08.06.2016.]. http://a4d.lv/lv/raksti/muzeja–konkursa–dalibnieki–parkonkursu/.

Referāti konferencēs

1. 2016. gada 27. oktobrī Lielbritānijā, Līdsas Beketa universitātē (*Leeds Becket University*) 6. starptautiskajā arhitektūras konkursu konferencē "Konkursu tīkls" **("***The 6th International Conference on Architecture Competitions ICC 2016: The Competition Mesh"*) nolasīts referāts "*25 years of Uncertainty: Architecture Competitions in Latvia*" ("Divdesmit pieci nenoteiktības gadi: Arhitektūras konkursi Latvijā").

2. 2016. gada 26. maijā Rīgā, viesnīcā "AstorRiga" izdevniecības "Dienas Bizeness" rīkotajā konferencē "Publiskie iepirkumi 2016" nolasīts referāts **"**Publiskā iepirkuma metu konkursi: prakse un riski".

3. 2016. gada 4. februārī Rīgā, Latvijas Universitātes Dabaszinātu akadēmiskajā centrā Latvijas Universitātes rīkotajā "LU 74. zinātniskajā konferencē" nolasīts referāts **"**Rīgas arhitektūras konkursi 1991–2013".

4. 2015. gada 15. oktobrī Rīgā, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē "RTU 56. starptautiskajā zinātniskajā konferencē" nolasīts referāts "*Characteristic Features of Legal Requirements for Architectural Competitions in Latvia 1859–2015*".

5. 2014. gada 15. oktobrī Rīgā, Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē "RTU 55. starptautiskajā zinātniskajā konferencē" nolasīts referāts "*Architectural Competitions in Latvia 1859–2013*".

6. 2014. gada 30. oktobrī Rīgā, Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra mājā "Zirgu pasts" Rīgas pašvaldības aģentūras "Rīgas pilsētas arhitekta birojs" rīkotajā "Reinholda Šmēlinga 2. konferencē" nolasīts referāts "Rīgas mājokļu arhitektūras konkursi 1900–2013".

JUMA ANALĪTISKĀS DAĻAS SATURS

Promocijas darbs strukturēts četrās daļās pēc vēsturiskās hronoloģijas principa. Pirmais periods bija no 19. gadsimta vidus līdz Pirmajam pasaules karam. Otrais sākās, nodibinot Latvijas Republiku 1918. gadā un ilga līdz Otrajam pasaules karam. Tas bija starpkaru periods. Trešais bija padomju periods kopš 1945. gada, Latvijai esot inkorporētai PSRS sastāvā. Pēdējais, ceturtais, periods ir kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas 1991. gadā. Katras daļas pirmajā nodaļā noteiktas vispārējās sociāli ekonomiskās un politiskās tendences un pārma as sabiedrībā, kā arī galvenie virzieni Latvijas arhitektūras attīstībā, arhitektu profesionālās izglītības tendences un arhitektu profesionālo organizāciju loma konkursu prakses attīstībā. Katras daļas pirmajā nodaļā pētīta arhitektūras konkursu prakses reglamentācija konkrētajā periodā. Katras daļas otrajā nodaļā pētīta konkursu prakse plašas būvju tipoloģijas kontekstā. Apakšnodaļās atklāti iemesli konkursu rīkošanai konkrētai tipoloģijai, fiksēti un noteikti konkursu rīkotāji un pasūtītāji, konkursu veidi, programmatiskie uzdevumi, žūriju sastāvi un žūriju mtie lēmumi – konkursos iegūtie rezultāti, kā arī noteiktas būvju īstenošanas konsekvences.

Darba **pirmajā daļā** pētīti arhitektūras konkursi Latvijā no 19. gadsimta vidus līdz 1914. gadam, kad Latvijas teritorija ietilpa Krievijas impērijas Kurzemes, Vidzemes un Vitebskas gube as sastāvā. Konstatēts, ka šajā periodā ir norisinājušies aktīvi urbanizācijas procesi, kas bija saistīti ar strauju būvniecības attīstību. Fiksēta arhitektu profesionālās izglītības sākotne, kā arī arhitektu profesionālo organizāciju izveide, kas pastarpināti sāka ietekmēt turpmāko arhitektūras konkursu prakses attīstību.

Pirmās daļas pirmajā nodaļā pētīta arhitektu profesionālo organizāciju (biedrību) ietekme uz arhitektūras konkursu prakses reglamentācijas attīstību Eiropā. Noskaidrots, ka Latvijā 1867. gadā Rīgas Tehniskā biedrība (*Rigaer Technischer Verein*) pirmo reizi pā ma Berlīnes Arhitektu biedrības arhitektūras konkursu prakses noteikumus. Noteikumi reglamentēja atklāto konkursu mērķus gan arhitektiem, gan būvuz mējiem, žūrijas sastāvu, konkursu programmu sastāvu, prēmiju sadalījumu, projekta autora intelektuālās un autortiesības, konkursa organizētāja (būvnieka) pienākumus, projekta eventuālās izmaksas, kā arī konkursa darbu vērtēšanas un izslēgšanas kritērijus.

Pirmās daļas otrajā nodaļā pētīti vairāk nekā 50 konkursi. Atklāts, ka pirmais konkurss Latvijā rīkots 1859. gadā. Tas bija "Rīgas minerālūdens iestādes" projektu konkurss. Noteikts, ka Arhitektūras pārvaldes un biroju būvju konkursus rīkoja un finansēja tā brīža vietējās pārvaldes institūcijas, kā arī dažādi finanšu uz mumi, tostarp bankas un kredītbiedrības. Fiksēts pirmais jaunā Rīgas pilsētas nama konkurss. Konstatēts, ka nolūkā stiprināt pastāvošās varas pozīcijas, tās tika apliecinātas arī ar arhitektūras līdzekļiem, t. sk. kulta celt tipoloģijā – rīkojot konkursu Kristus piedzimšanas Katedrālei Rīgā. Apkopoti dati par tehnoloģiski sarežģītiem konkursu objektiem, t. sk. mākslu ēkām, kuru risinājumu iegūšanai piesaistīja starptautiskus resursus. Fiksēti vairāki konkursi, kas rīkoti atkārtoti, t. sk. Rīgas pilsētas muzeja un Rīgas Trešā jeb Latviešu teātra, un atklāti iemesli šādam procesam.

Mākslu ēku tipoloģijas kontekstā pirmo reizi fiksēti pagaidu būvju konkursi, t. sk. izstāžu paviljoniem Rīgas 700 gadu jubilejas svinībām un V Dziesmu svētku koncertnamam. Konstatēts, ka dažādas amatu biedrības rīkoja konkursus, lai gūtu risinājumus reprezentabliem objektiem. Konstatēts, ka atsevišķu privāto pasūtītāju daudzdzīvokļu īres namu konkursos iegūtie risinājumi ierosināja līdzīgu kompleksu īstenošanu Rīgā. Apkopoti dati par vienģimenes mājokļu tipveida projektu konkursiem. Konstatēts, ka rīkoti daži tirdzniecības un pakalpojumu būvju konkursi, tostarp jauna tipa tirdzniecības celtnei Rīgā – Aleksandra (tagad – Vidzemes) tirgus hallei.

Darba **otrajā daļā** pētīti arhitektūras konkursi laika posmā no Latvijas Republikas proklamēšanas 1918. gadā līdz 1940. gadam.

Otrās daļas pirmajā nodaļā konstatēts, ka līdz 1940. gadam arhitektūras konkursu praksi Latvijā noteica Latvijas Arhitektu biedrības 1934. gadā mtie noteikumi "Labi tikumi Latvijas Arhitektu biedrības darbu sacensībās". Atklāts, ka jau šajā periodā bija nodoms ar normatīvo aktu palīdzību leģitimizēt konkursu rīkošanas praksi Latvijā.

Otrās daļas otrajā nodaļā pētīti dati par vairāk nekā 60 konkursiem. Atklāti iemesli konkursu rīkošanai un būvju īstenošanas konsekvencēm pēckara apstākļos un saistībā ar 1934. gada politiskā režīma transformāciju, un skaidrota šo pārma ietekme uz telpisko pārveidojumu iecerēm. Konstatēts, ka, līdzīgi kā iepriekšējā periodā, pārvaldes un biroju būvju arhitektūras konkursus rīkoja un finansēja tā brīža vietējās pārvaldes institūcijas un dažādi finanšu uz mumi, tostarp bankas un kredītbiedrības. Fiksēts, ka trīsdesmitajos gados jautājums par Rīgas pilsētas pārvaldes nama celtniecību atkal aktualizēts un rīkoti divi konkursi. Noskaidrots, ka trīsdesmito gadu beigās norisinājušies divi sūtniecību (vēstniecību) namu konkursi – Igaunijas sūtniecībai Latvijā un Latvijas sūtniecībai Lietuvā. Konstatēts, ka biedrību namiem konkursi aktīvi rīkoti līdz 1934. gadam, savukārt pēc tam pastāvošā režīma pozīciju nostiprināšana mākslu ēku tipoloģijas konkursu projektu kontekstā īstenojusies ar vienu – Kara muzeja Rīgā – konkursu. Saistībā ar transporta modernizācijas attīstību rīkoti un īstenoti vairāki jauno dzelzceļa staciju ēku projektu konkursi. Tirdzniecības pakalpojumu būves, t. sk. Rīgas tirgus un Armijas ekonomiskais veikals, īstenotas kā tobrīd inovatīvi projekti pēc konkursos iegūtajiem rezultātiem. Atklāts, ka paralēli monumentālo celt t. sk. Uzvaras laukuma izbūvei, Finanšu ministrijas un Tiesu nama jaunbūvju konkursu projektiem un to īstenošanai notika mērogā daudz mazāku ēku paraugprojektu jeb tipveida projektu konkursi, tostarp paraugēkām jaunsaimniecībās, lauksaimniecības ēkām, pienotavām, pagasta namiem, lauku pamatskolām un viesnīcām.

Darba **trešajā daļā** pētīti arhitektūras konkursi laika posmā pēc Otrā pasaules kara, no 1945. gada līdz 1990. gadam. Noteiktas sociāli ekonomiskās un politiskās pārma laikā, kad Latvija atradās PSRS sastāvā kā teritoriāli administratīva vienība – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika (Latvijas PSR). Fiksētas arhitektu darba formāta iz s, projektēšanas institūtu darbība un Latvijas PSR Arhitektu savienības loma konkursu praksē.

Trešās daļas pirmajā nodaļā pētīta arhitektūras konkursu prakses reglamentācija. Konstatēts, ka pēc kara konkursi rīkoti, balstoties uz iepriekšējā periodā gūto pieredzi, savukārt turpmākajā periodā to ietekmēja 1955. gada PSRS Komunistiskās partijas Centrālās komitejas un Ministru Padomes lēmums Nr. 1871 "Par pārmērību novēršanu projektēšanā un celtniecībā". Noskaidrots, ka nolūkā uzlabot projektēšanas un celtniecības kvalitāti šajā periodā valstiskā līmenī tika pie emti divi arhitektūras konkursu praksi reglamentējošie dokumenti – 1961. gadā LPSR Ministru Padomes lēmums Nr. 743 "Par konkursu rīkošanas kārtību arhitektūrā" un 1965. gadā lēmums Nr. 642 "Par konkursu sarīkošanu unikālu ēku un kompleksu individuālo projektu izstrādei". Lēmumi noteica konkursu rīkošanas kārtību sadarbībā ar valsts pārvaldes institūcijām un profesionālajām organizācijām, konkursu tipus, konkursu programmu sastāvus, žūrijas sastāvus, rezultātu pazi ošanas un prēmiju piešķiršanas kārtību.

Trešās daļas otrajā nodaļā pētīti dati par 350 konkursiem. Atklāti iemesli konkursu rīkošanai un būvju īstenošanas konsekvencēm saistībā ar politiskā režīma transformāciju un skaidrota šo pārma un pastāvošās ideoloģijas ietekme uz visdažādāko mērogu konkursu objektiem. Eksistēja vienīgi publiskais pasūtījums un valsts plānveida ekonomikas pieprasījums, un celtniecībā plaši ieviesa industrializētās metodes, taču bija arī pieprasījums pēc īpašiem un progresīviem ēku funkcionālajiem un tehnoloģiskajiem risinājumiem, t. s. "specprojektiem". Konstatēts, ka padomju periodā rīkoti pilsētplānošanas konkursi nolūkā attīstīt plašas teritorijas – dzīvojamos rajonus jeb mikrorajonus Rīgā, t. sk. Juglā, kā arī Maskavas un Krasta ielas rajonos. Latvijas mazpilsētās, ciematos un lielākajās kolhozu saimniecībās konkursi rīkoti individuālu risinājumu iegūšanai t. s. perspektīvai apbūvei vai esošās apbūves struktūras pārveidei. Konstatēts, ka dzīvojamo fondu galvenokārt papildināja pēc tipveida projektiem īstenotā masveida celtniecība. Fiksēti konkursi dažās dzīvojamās apbūves tipoloģijas grupās – tipveida projektiem, vienģimenes mājokļiem un paraugsaimniecībām. Konstatēts, ka, līdzīgi kā iepriekšējā periodā, saistībā ar tūrisma būvju tipoloģiju konkursi rīkoti viesnīcām un arī jaunām būvju grupām – dienesta viesnīcām, tūristu atpūtas bāzēm, kā arī dažādu radošo profesiju pārstāvju, piemēram, komponistu un arhitektu jaunrades namiem. Noskaidrots, ka ārstniecības un veselības aprūpes iestādes padomju periodā bija cieši saistītas ar kopējo tūrisma nozares attīstību. Šajā tipoloģijā rīkoti ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu, piemēram, slimnīcu, kā arī dažādu valsts institūciju darbinieku specializēto sanatoriju un pansionātu projektu konkursi. Fiksēti pārvaldes un biroju būvju konkursi, kas rīkoti dažādām valsts institūcijām un projektēšanas institūtiem pilsētbūvnieciski nozīmīgās vietās Rīgā un ārpus tās. Tipoloģijas ietvaros konstatēts, ka ārpus Rīgas konkursi rīkoti sabiedriski administratīvajiem centriem ar izvērstu funkcionālo programmu, kas papildus biroja funkcijai varēja ietvert, piemēram, klubu, sadzīves pakalpojumu punktu u. c. telpas. Mākslu ēku tipoloģijas grupā fiksēti konkursi, kas rīkoti visdažādākajām un arī laikmetam īpatnējām būvju grupām – teātriem, kinoteātriem, izstāžu zālēm, bibliotēkām, koncertzālēm, klubiem, kultūras namiem jeb kopienu centriem un brīvdabas estrādēm. Fiksēts, ka izglītības celtnes padomju gados būvētas gan pēc tipveida projektiem, gan arī pēc konkursos iegūtajiem projektiem, pārbūvējot un pielāgojot esošās ēkas jaunai funkcijai vai papildinot tās ar jaunbūvi, kā, piemēram, Rīgas 7. vidusskolas gadījumā.

Noskaidrots, ka konkursi rīkoti arī speciālās izglītības skolām, augstākām mācību iestādēm, piemēram, Latvijas PSR Valsts Mākslas akadēmijai, un zinātniskās pētniecības laboratorijām, piemēram, LPSR Dabas un kultūras pieminekļu aizsardzības biedrībai. Konstatēts, ka padomju gados aktualizējās tēma par nozīmīgu notikumu p vietu izveidi, tādēļ memoriālo ansambļu konkursi rīkoti, izvēloties īpašas vietas pilsēttelpā, piemēram, Latviešu sarkano strēlnieku muzeja konkursa gadījumā, vai arī konkrētas notikumu vietas, piemēram, Salaspils memoriāla konkursā. Tipoloģijas ietvaros fiksēti vairāki brāļu kapu, piemēram, Priekulē un Zlēkās, projektu konkursi.

Darba **ceturtajā daļā** pētīti arhitektūras konkursi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas – no 1991. gada līdz 2018. gadam, izvērtējot publiskā un privātā pasūtītāja īpatsvaru, arhitektu darba formāta iz s un vienīgās profesionālās organizācijas – biedrības "Latvijas Arhitektu savienība" – lomu konkursu praksē.

Ceturtās daļas pirmajā nodaļā pētīta arhitektūras konkursu prakses reglamentācija, ko noteica Saeimas mti likumi, Ministru kabineta noteikumi, Latvijas Arhitektu savienības rekomendācijas un vadlīnijas, kā arī vietējie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti – teritorijas attīstības plāni, detālplānojumi un lokālplānojumi. Septi s apakšnodaļās fiksēta nozīmīgākā tiesiskā regulējuma ietekme uz konkursu rīkošanas praksi, konkursu veidiem un tipiem. Konstatēts, ka, kopš 2014. gadā stājās spēkā "Būvniecības likums", valstiskā līmenī konkursu procesuālais regulējums privātajam sektoram vairs nepastāv. Noskaidrots, ka Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij kopš 2004. gada bija pienākums pā mt un ieviest jaunus noteikumus un likumus, piemēram, Publisko iepirkumu likumu, kas reglamentē valsts, pašvaldību iestāžu, kapitālsabiedrību un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju dažādu pakalpojumu līgumu piešķiršanas procedūras, t. sk. metu konkursu norisi. Konstatēts, ka vairāku pilsētu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, kā arī lokālplānojumos un detālplānojumos iekļautas prasības arhitektūras konkursiem. Pētījuma gaitā iegūti secinājumi, ka šajos teritorijas plānošanas dokumentos konkursu rīkošanas mērķi un uzdevumi tiek definēti formāli un vispārināti, nav konsekvences konkursu veidu jēdzienu lietojumā. Salīdzināti divi Latvijas Arhitektu savienības konkursu praksi reglamentējoši noteikumi – 2010. gadā apstiprinātie "Konkursu labas prakses nolikums. Rekomendācijas" un kopš 2017. gada spēkā esošās "Konkursu labas prakses vadlīnijas". Konstatēts, ka "Vadlīnijas" ir vispilnīgākais dokuments kopš konkursu prakses sākotnes Latvijā.

Ceturtās daļas otrajā nodaļā pētīti dati par vairāk nekā 580 konkursiem. Atklāti iemesli konkursu rīkošanai un būvju īstenošanai saistībā ar tiesiskā regulējuma pilnveidošanu un dažādiem ekonomiskās attīstības posmiem, tostarp globālo finanšu krīzi 2008.–2010. gadā. Konstatēts, ka tūkstošgades mijā līdztekus atklātiem un slēgtiem konkursiem parādījās jauns pilsētplānošanas konkursu veids – plenērs. Tas ir viens no alternatīviem un neformāliem arhitektūras konkursu veidiem. Noskaidrots, ka pilsētplānošanas konkursu rezultātā gūtās atz un idejas bieži iestrādātas un precizētas teritorijas plānošanas dokumentos – gan detālplānojumos, gan lokālplānojumos. Konstatēts, ka dzīvojamās apbūves konkursus rīkoja galvenokārt Rīgā privātā pasūtījuma ietvaros, un visvairāk tie rīkoti laikā no 2003. līdz

2008. gadam. To ietekmēja straujā ekonomiskā izaugsme – privāto investoru kapitāla uzkrājums un banku finansiālais atbalsts, kā arī tiesiskā regulējuma iz s 21. gadsimta sākumā, it īpaši – Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums. Noskaidroti dati par dzīvojamās apbūves konkursu projektiem, kuriem ekonomisko un citu apstākļu ietekmē mainīts funkcionālais vai precizēts arhitektoniski telpiskais risinājums, un rīkoti atkārtoti konkursi. Fiksēts, ka līdz ar tūrisma nozares attīstību valstī tūrisma būvju kontekstā rīkoti konkursi viesnīcu jaunbūvēm gan Rīgas vēsturiskajā centrā, gan ārpus tā. Fiksēts, ka publisko iepirkumu regulējošie likumdošanas akti un to iz s ietekmēja konkursu rīkošanas praksi valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem. Konstatēts, ka publiskā pasūtījuma objektu īstenošanu ietekmēja pārvaldes institūciju spēja piesaistīt finansējumu no valsts mērķdotācijām infrastruktūras pilnveidē vai ES fondu resursiem. Atklāts, ka valsts un pašvaldības, kā arī privāto investoru reprezentācijas vajadzībām īstenotas vērienīgas būvniecības ieceres. Radītas administratīvās un pārvaldes ēkas, kā arī biroju nami un daudzfunkcionāli darījumu kompleksi, piemēram, "Valdemāra centrs" un "LMT" ēka Rīgā u. c. Fiksēts, ka šīs tipoloģijas ietvaros rīkoti konkursi cietumu un soda izciešanas iestāžu ēkām, kā arī dažādu aizsardzības spēku, policijas un līdzīgu dienestu ēku jaunbūves un pārbūves, piemēram, Liepājā un Ventspilī. Fiksēti vairāki Latvijas vēstniecību ēku pārbūvju konkursi, piemēram, Briselē un Stokholmā, kā arī Igaunijas vēstniecības ēkai Rīgā. Konstatēts, ka ne tikai galvaspilsētā, bet arī reģionu konkurētspējas stiprināšanas rezultātā norisinājās aktīvs reģionālo mākslu ēku konkursu rīkošanas un īstenošanas process. Fiksēti vairāki konkursi reģionālajām koncertzālēm Liepājā, Ventspilī un ilggadēju publisko rezonansi raisošais Rīgas akustiskās koncertzāles konkurss, kā arī atklātas eventuālās alternatīvas akustiskās koncertzāles novietnei. Fiksēti konkursi brīvdabas estrādēm ārpus Rīgas un Dziesmu svētku estrādes Mežaparkā konkursa rīkošanas un īstenošanas process. Atklāts, ka publiskā pasūtījuma ietvaros rīkoti konkursi tikai valsts nozīmes mākslas muzeju pārbūvēm, bet atsevišķus konkursus rīkojušas privātpersonas mākslas galeriju un privāto muzeju jaunbūvēm, piemēram, Laikmetīgās mākslas muzejam Rīgā. Noteikts, ka publiskā pasūtījuma ietvaros rīkoti konkursi izglītības iestāžu būvju pārbūvēm un jaunbūvēm. Fiksēti konkursi pirmsskolām un vispārizglītojošām skolām Rīgā un reģionos, kā arī augstāko mākslas iestāžu pārbūvēm, piemēram, Latvijas Mākslas akadēmijai un jaunbūvēm, piemēram, LU Akadēmiskā centra ēku kompleksam Tor kalnā, kā arī jaunbūvju konkursi specializētajām skolām, piemēram, mākslas un mūzikas skolām Saldū un Jūrmalā. Konstatēts, ka rīkoti konkursi ārstniecības iestāžu pārbūvēm, kā arī kompleksas attīstības priekšlikums Paula Stra klīniskās universitātes slimnīcai. Noteikts, ka sakaru un transporta būvēm konkursi rīkoti, pieaugot pasažieru apjomam un nepieciešamībai pēc esošo būvju paplašināšanas un transporta mezglu progresīvākiem risinājumiem. Tipoloģijas ietvaros fiksēti atkārtoti konkursi Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas kompleksai apbūves iecerei, Rīgas starptautiskajai autoostai, Rīgas pasažieru ostas terminālim un Rīgas starptautiskajai lidostai. Fiksēti vairāki publiskās ārtelpas risinājumu konkursi, aptverot gan esošo būvju pārveidošanu vai atjaunošanu, gan jaunus telpiskos un funkcionālos risinājumus. Konkursi rīkoti vairākām tipoloģijas būvēm, tostarp publiskās telpas labiekārtojumam, skatu m, parkiem, laukumiem un skvēriem. Fiksēti atkārtoti konkursi, piemēram, Līvu un Pils laukumiem Rīgā.

Konstatēts, ka līdz ar neatkarības atgūšanu visdažādākās reliģiskās kustības rīkojušas konkursus kulta celt jaunbūvēm, t. sk. Romas katoļu draudžu nami un baznīcas, piemēram, Salaspilī un Ogrē, Luterā eva ģēliskās baznīcas draudzes nams Tor kalnā un Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus baznīcas Saieta nams Rīgas vēsturiskajā centrā.

Darba pielikumi

1. **Hronoloģiskajā rādītājā** apkopoti dati par izpētītājiem 1080 arhitektūras konkursiem Latvijā no 19. gadsimta vidus līdz 2018. gadam. Rādītājā iekļauti dati par konkursu nosaukumiem, konkursu rīkotājiem un pasūtītājiem, norādīti slēgtie un starptautiskie konkursi, uzrādīts dalībnieku skaits un dalībnieki, žūriju pie emtie lēmumi – konkursā iegūtie rezultāti, piezīmes par īstenotajiem projektiem un to autoriem, kā arī dati par izmantotajiem avotiem. Hronoloģiskais rādītājs digitālā veidā pieejams: *https://ej.uz/LL-phd-arh-konkursi-lv.*

2. Atbilstošo vēsturiskajai periodizācijai apkopots un infografikos atainots arhitektūras konkursu 14 tipoloģisko grupu pārskats – **statistiskie dati**, tostarp kopējais konkursu skaits un īstenoto konkursu projektu attiecība pret katra perioda konkrētās tipoloģijas konkursu skaitu. Katrai tipoloģijai norādīta proporcija starp slēgtajiem un atklātajiem konkursiem, starptautiskā un vietējā mērogā rīkotajiem, valsts un pašvaldību institūciju rīkoto konkursu proporcija attiecībā pret privāto personu rīkotajiem, Rīgas konkursiem attiecībā pret pārējā Latvijas teritorijā rīkotajiem. Laika grafikā atainoti ikvienā tipoloģijā rīkotie konkursi attiecībā pret kopējo konkursu skaitu katrā gadā.

3. Balstoties uz vispārējo vēsturisko periodizāciju, piecās **kartoshēmās** apkopotas un grafiski atainotas arhitektūras konkursu novietnes Rīgas pilsētas un Rīgas vēsturiskā centra robežās. Atsevišķi shēmā grafiski atainotas teritorijas Rīgas vēsturiskā centra robežās, kurām RVC AZ TIAN 2013 nosaka rīkot arhitektūras konkursus.

4. **Termini un definīcijas** sniedz skaidrojumus par jēdzieniem, kas ir daļēji vai vienpusēji skaidroti aktuālajos, 2018. gadā spēkā esošajos, Latvijas Republikas normatīvajos aktos, profesionālās organizācijas – Latvijas Arhitektu savienības – rekomendācijās un vadlīnijās un izmantoti Latvijas arhitektūras konkursu praksē. Konkursu termini un definīcijas ir iedalīti tematiskās apakšnodaļās, kas apraksta un definē: a) konkursu veidus un procedūras; b) personas, personu uzdevumus un pienākumus; c) dokumentāciju; d) pamatprincipus.

5. Balstoties uz vispārējo vēsturisko periodizāciju, **konkursu rīkošanas prakses tiesiskā regulējuma un vadlīniju pārskats** atainots infografikā, kura laika skalā iekļauti 25 būtiskākie noteikumi no to likumiskā pie emšanas brīža līdz spēka zaudēšanai.

6. Infografikā atainoti nozīmīgākie konkursu likumdošanas akti un vadlīnijas, kas reglamentē arhitektūras **konkursu rīkošanas procesu.**

7. Balstoties uz vispārējo vēsturisko periodizāciju, infografikā atainoti **konkursu rezultāti.**

SECINĀJUMI

1. Arhitektūras konkursu prakses īpatnības atsevišķos vēstures periodos precīzi atbilst vispārējai vēsturiskai periodizācijai: pirmais periods bija no 19. gadsimta vidus līdz Pirmajam pasaules karam, otrais sākās, nodibinot Latvijas Republiku 1918. gadā, un ilga līdz Otrajam pasaules karam (starpkaru periods), trešais bija padomju periods kopš 1945. gada, Latvijai atrodoties PSRS sastāvā, un pēdējais, ceturtais, ir kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas 1991. gadā. Visos periodos konkursu projektu kopskaits ir bijis vairāk nekā 1080.

2. Katrā no vēsturiskajiem periodiem Latvijas ir tikušas izstrādātas konkursu prakses norises procesa **rekomendācijas un tiesiskie regulējumi** (5. un 6. pielikums).

   a. Pirmajā vēsturiskajā periodā pirmais un vienīgais dokuments bija 1867. gadā sastādītās Rīgas Tehniskās biedrības rekomendācijas. Tajā adaptēti Berlīnes arhitektu formulētie konkursu rīkošanas desmit pamatprincipi, kas skāra konkursu rīkošanas praksi, aizsargāja arhitektu intereses projektēšanas procesā un definēja godīgu konkurenci.

   b. Latvijas neatkarības periodā arhitektūras projektu konkursi (sacensības) tika organizēti, balstoties uz jau iedibinātām tradīcijām. No 1934. līdz Otrajam pasaules karam konkursu prakse organizēta, ievērojot Latvijas Arhitektu biedrības 1934. gadā izdotos noteikumus "Labie tikumi Latvijas Arhitektu biedrības darbu sacensībās".

   c. Pēc Otrā pasaules kara konkursus rīkoja, balstoties uz iepriekšējā periodā gūto pieredzi. Tiesisku regulējumu konkursu prakse pirmoreiz ieguva tikai 20. gadsimta sešdesmito gadu sākumā. 1961. gadā Latvijas PSR Ministru Padome pie ēma lēmumu "Par konkursu rīkošanas kārtību arhitektūrā". 1965. gadā LPSR Ministru padome pie ēma jaunu lēmumu "Par konkursu sarīkošanu unikālu ēku un kompleksu individuālo projektu izstrādei", kas visa turpmākā padomju perioda laikā bija vienīgais konkursu rīkošanu reglamentējošais tiesiskais regulējums.

   d. Konkursu prakse atjaunotās neatkarības periodā reglamentēti ar vairākiem tiesiskajiem aktiem, formāliem plānošanas instrumentiem un Latvijas Arhitektu savienības izstrādātajām vadlīnijām, kas praktiski sasaista arhitektoniski mākslinieciskо jaunradi ar administratīvo kārtību. Tiesiskais regulējums kļuvis komplicētāks politisko un ekonomisko procesu ietekmē. Kopš 21. gadsimta sākuma telpiskās plānošanas procesa gaitā pašvaldību saistošajos dokumentos (teritorijas attīstības plānos, lokālplānojumos un detālplānojumos) definētas un aprakstītas ainaviski un pilsētbūvnieciski nozīmīgas vietas, kurām jārīko konkursi. Visplašākā teritorija ar šādiem nosacījumiem ir Rīgas vēsturiskais centrs. Šajos teritorijas plānošanas dokumentos konkursu rīkošanas mērķi un uzdevumi tiek definēti formāli un vispārināti, nav konsekvences konkursu veidu jēdzienu lietojumā. Kopš 2014. gada

valstiskā līmenī konkursu rīkošanas procesuālais regulējums privātajam sektoram vairs nepastāv. Līdzšinējā pieredzē visprecīzākie, detalizētākie un aptverošākie konkursu rīkošanas procesu regulējošie noteikumi ir 2017. gadā pie emtās Latvijas Arhitektu savienības "Konkursu labas prakses vadlīnijas".

3. Konstatējamas 14 konkursu **tipoloģiskās grupas**. Tās ir pilsētplānošana, dzīvojamās ēkas un ēku kompleksi, tūristu un citas īslaicīgas apmešanās būves, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu būves, sporta būves, izglītības un zinātnes iestāžu būves, mākslu ēkas, kulta ēkas, memoriālie kompleksi, pārvaldes un biroju būves, tirdzniecības, ēdināšanas un sadzīves pakalpojumu ēkas, satiksmes un sakaru būves, rūpnieciskās ražošanas ēkas un noliktavas un publiskā ārtelpa (2.2. un no 2.4. līdz 2.17. pielikumi). Katrā no tipoloģiskajām grupām atbilstoši laikmeta īpatnībām un prasībām konkursus rīkoja tobrīd jaunām būvju grupām vai tieši pretēji – daudzās būvju grupās konkursus vairs nerīkoja.

   a. Līdz Pirmajam pasaules karam konkursus rīkoja gandrīz visās tipoloģiskajās grupās. Kopumā rīkoti vairāk nekā 50 konkursi jeb 5 % no kopējā darbā uzskaitīto konkursu skaita. Trešdaļa no tiem bijuši mākslu ēku, bet piektdaļa – pārvaldes un biroju ēku konkursi.

   b. Starpkaru periodā rīkoti vairāk nekā 60 konkursi jeb 6 % no kopējā konkursu skaita. Visvairāk jeb viena trešdaļa konkursu bija izsludināti pārvaldes un biroju būvēm, kas iezīmēja jaundibinātās valsts administrācijas un varas nostiprināšanas pozīcijas. Pirmo reizi šajā periodā rīkoti mazstāvu dzīvojamo ēku, viesnīcu, sanatoriju, krematoriju, memoriālu un kapsētu projektu konkursi.

   c. Padomju periodā norisinājusies vairāk nekā trešā daļa no kopējā konkursu skaita jeb 350 konkursi, un tos rīkoja visās tipoloģiskajās grupās. Dominēja pilsētplānošanas risinājumu, pārvaldes un biroju būvju, mākslu ēku un dzīvojamo ēku, kā arī ēku kompleksu projektu konkursi. Valsts plānveida ekonomika un ieviestās industrializētās celtniecības metodes tomēr pieprasīja arī īpašus ēku un būvju progresīvus funkcionālos un tehnoloģiskos risinājumus. To iegūšanai tika rīkoti visdažādāko objektu tipoloģisko grupu konkursi. Šajā periodā pirmo reizi rīkoti mikrorajonu un plašu teritoriju attīstības priekšlikumu, viesu māju, strādnieku un dienesta viesnīcu, dažādu valsts institūciju darbinieku specializēto sanatoriju un pansionātu, sporta kompleksu, specializēto skolu, zinātniskās pētniecības iestāžu, koncertzāļu un kinoteātru projektu konkursi.

   d. Kopš 1991. gada notikuši 580 jeb vairāk nekā puse no kopējā konkursu skaita. Tie notika visās tipoloģiskajās grupās. Visvairāk konkursu – piektā daļa – rīkota par dzīvojamās apbūves tēmu.

4. Visos periodos ir bijuši dažādi konkursu veidi – atklāti, slēgti un starptautiski. Rīkoti gan metu, gan ideju konkursi, taču to nolikumos ne vienmēr konstatējama konsekvence

terminu un definīciju lietojumā attiecībā uz konkursu deklarēto mērķi, uzdevumu detalizāciju un sagaidāmo rezultātu (4. pielikums). Laika gaitā konkursu pamatveidu proporcija bijusi atšķirīga, bet dominējošais konkursu veids bija atklāti. Visos periodos visvairāk konkursu bijuši veltīti Rīgas objektiem, kur notika visaktīvākā saimnieciskā darbība.

a. Līdz Pirmajam pasaules karam konkursi vairāk nekā 90 % gadījumu bijuši atklāti, vienā kārtā, un, neskatoties uz vietējo arhitektu resursu un pieredzes pieaugumu, tie bijuši starptautiski un veltīti Rīgas objektiem.

b. Starpkaru periodā piektdaļa konkursu bijuši starptautiski, un puse konkursu veltīti Rīgas objektiem. Gandrīz visi konkursi, iz emot vienu gadījumu, bijuši atklāti un vienā kārtā. Rīgas pārvaldes un biroju būvēm vairāki konkursi tikuši izsludināti atkārtoti.

c. Padomju periodā vairāk nekā puse konkursu bijuši atklāti. Viena trešdaļa konkursu veltīti Rīgas objektiem. Atklātos konkursos varēja piedalīties ikviens, arī neesot arhitekts. Slēgto konkursu dalībniekus noteica tā organizācija, kas to rīkoja, un tajos piedalījās uzaicināto projektēšanas institūtu darbinieki. Konkursi notika vienā kārtā. Neliela daļa (6 %) konkursu sevišķi nozīmīgiem pilsētu celtniecības un arhitektūras objektiem bija t. s. "starptautiskie", kuros piedalījās arī citu Padomju Savienības republiku arhitekti un projektēšanas institūtu darbinieki.

d. Atjaunotās neatkarības periodā visvairāk konkursu – 60 % – bijuši veltīti Rīgas objektiem. Piektdaļa konkursu bija slēgti un desmitā daļa – starptautiski. Mainoties tiesiskajam regulējumam un pasūtītāju izpratnei, paplašinājās konkursu veidu klāsts. Rīkoti gan atklāti konkursi ar uzaicinātiem dalībniekiem, gan konkursi ar iepriekš noteiktām dalībnieku kvalifikācijas prasībām. Slēgtiem pilsētplānošanas konkursiem iedibināts alternatīvs konkursu veids – plenērs. Komplicētāku konkursu uzdevumu gadījumos, tos rīkoja divās vai vairākās kārtās. Pēdējā desmitgadē daudziem objektiem rīkoti atkārtoti konkursi, precizējot vai mainot projektēšanas programmu un arhitektoniski telpiskos risinājumus. Šādu situāciju ietekmējusi nepastāvīgā tirgus situācija, zemes gabalu īpašnieku mai a un citi faktori.

5. Konkursu **rīkotāji un pasūtītāji** visos periodos, iz emot padomju, bijušas valsts pārvaldes institūcijas, dažādas organizācijas un privātie investori. Visos periodos konkursus gan rīkojušas, gan konsultējušas konkursu pasūtītājus un rīkotājus arhitektu profesionālās organizācijas, tādējādi veicinot sabiedrības un profesionāļu izpratni un diskusijas par konkursu praksi.

a. Līdz Pirmajam pasaules karam divās trešdaļās gadījumu konkursu pasūtītāji bijušas valsts institūcijas. Ekonomiskās izaugsmes ietekmē veidojušās dažādas jaunas finanšu institūcijas – kredītiestādes un bankas, kas lielākoties bija pasūtītāji biroju ēku projektu konkursiem. Pusei no mākslu ēku konkursiem – reprezentabliem biedrību

namiem – pasūtītāji bija dažādas amatu biedrības. Atsevišķu konkursu rīkošanā piedalījās Rīgas Arhitektu biedrība un Rīgas Tehniskā biedrība.

b. Starpkaru periodā ap 80 % konkursu pasūtītāju bijušas valsts un vietējās pašpārvaldes institūcijas, biedrības un finanšu uz ēmumi – bankas un kredītbiedrības. Konkursi rīkoti sadarbībā arī ar Latvijas Arhitektu biedrību. Vairāk nekā puse no konkursiem rīkoti pēc 1934. gada.

c. Padomju periodā konkursus rīkoja tikai valsts pārvaldes institūcijas, pilsētu izpildkomitejas, kolhozi, rūpniecības uz ēmumi, projektēšanas institūti, kā arī profesionālās organizācijas, arodbiedrības un citas sabiedriskās organizācijas. 1961. gadā ar tiesisko regulējumu tika noteikts, ka konkursus izsludina un konkursu noteikumus saska o projekta pasūtītāji sadarbībā ar LPSR MP Valsts celtniecības lietu komiteju, Latvijas Arhitektu savienību vai Latvijas Mākslinieku savienību.

d. Atjaunotās neatkarības periodā pusi no konkursiem pasūtīja valsts un pašvaldību pārvaldes institūcijas. Līdz 2014. gadam atkarībā no tiesiskajā regulējumā noteiktā konkursi bija jārīko sadarbībā ar Latvijas Arhitektu savienību, kas pēdējā desmitgadē daļēji zaudējusi ietekmi ar arhitektūras nozari saistītos procesos, t. sk. konkursu rīkošanas praksē.

6. **Konkursu dokumentācijas** (nolikumu, programmu, izejas datu utt.) pilnību un komplicētību ietekmējusi gan vispārējā tehnoloģiskā attīstība, gan to sagatavotāja administratīvie un finansiālie resursi, profesionalitāte, pieredze un izpratne par konkursu rīkošanas praksi. Visos periodos nolikumi nereti saturējuši nevienlīdzīgus, vispārinātus, nekonkrētus nosacījumus un arī neatbilstības pastāvošajam tiesiskajam regulējumam, t. sk. būvnoteikumiem. Nosacījumi varēja neparedzēt augstas kvalitātes profesionālo pakalpojumu sniegšanu pēc konkursa – konkursa pielikumos nebija iekļauti projektēšanas termi i un līguma projekts, kā arī pasūtītāja ierobežojumi konkrētiem risinājumiem, paredzamajām būvniecības izmaksām u. c. Godalgas ne vienmēr bijušas samērīgas ar plānoto konkursa darba apjomu.

7. Konkursu **iegūtie rezultāti** visos periodos bijuši dažādi. Visos periodos visbiežāk konkursos paredzētais godalgu fonds sadalīts atbilstoši konkursa nolikumā minētajiem kritērijiem. Atsevišķos gadījumos konkurss beidzās bez godalgu piešķiršanas pirmajai, otrajai vai trešajai vietai, un tādēļ prēmijas piešķirtas nākamo vietu ieguvējiem vai arī konkursos piešķirtas divas vai vairākas pirmās, otrās vai trešās godalgas, vai konkursi beigušies bez rezultātiem (7. pielikums). To ietekmēja žūrijas pie emtie lēmumi, konkursu projektu atbilstība konkursu noteikumiem un pie emtajiem kritērijiem, kā arī atbilstība tiesiskajam regulējumam, t. sk. būvnormatīvu prasību ievērošana u. c.

a. Līdz Pirmajam pasaules karam neatkarīgi no konkursu veida, tipoloģijas un konkursa rīkotāja 67 % gadījumu konkursu rezultātā godalgu fonds sadalīts atbilstoši konkursa nolikumā minētajiem kritērijiem. Pārējos gadījumos konkursā piešķirtas divas pirmās

un divas otrās vietas, kā arī dalīta pirmā un otrā vieta. 10 % gadījumu privātie konkursa pasūtītāji atpirkuši iesniegtos darbus.

b. Starpkaru periodā vismaz 40 % gadījumu konkursu rezultātā godalgu fonds sadalīts atbilstoši konkursa nolikumā minētajiem kritērijiem. Publiskā pasūtījuma konkursos atsevišķos gadījumos piešķirtas divas pirmās un divas otrās vietas, kā arī dalīta pirmā un otrā vieta. Vairāk nekā desmit gadījumos jeb sestajai daļai no kopējā konkursu skaita to pasūtītāji – valsts institūcijas – atpirkušas daļu no negodalgotajiem darbiem.

c. Padomju periodā 64 % gadījumu konkursu godalgu fonds sadalīts atbilstoši konkursu nolikumā minētajiem kritērijiem. Vismaz 10 % gadījumu konkurss beidzies bez pirmās vietas ieguvēja, piešķirot godalgas nākamajiem projektu risinājumiem. Visbiežāk šāds konkursa rezultāts bija mākslu ēku un pilsētplānošanas projektu konkursos, kuros bijis nepieciešams atrisināt komplicētus un tehnoloģiski sarežģītus jautājumus pilsētbūvnieciski nozīmīgās vietās.

d. Atjaunotās neatkarības periodā vismaz 67 % gadījumu konkursu godalgu fonds sadalīts atbilstoši konkursa nolikumā minētajiem kritērijiem. Gadījumos, kad šie darbi nav atbilduši konkursa dokumentācijā minētajām prasībām vai esošajiem būvnoteikumiem, godalgas sadalītas nākamajām vietām. No kopējā konkursu skaita 10 % konkursu pirmo vietu nepiešķīra. Visvairāk jeb 15 % no kopējās tipoloģijas grupas konkursu skaita šādi rezultāti bijuši sakaru un transporta būvju dzīvojamo ēku un ēku kompleksu konkursos. Vismaz desmit publiskā pasūtījuma konkursi izbeigti vai beigušies bez rezultāta un atsevišķos gadījumos rīkoti atkārtoti, jo nav bijis pietiekams iesniegto darbu skaits vai darbu vērtēšanas gaitā neviens no iesniegtajiem darbiem neatbilda noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem.

8. **Konkursa projektu īstenošana** (2.3. pielikums) katrā periodā bijusi saistīta ar risinājuma atbilstību konkursa pasūtītāja prasībām, finansiālajām iespējām un spēju piesaistīt vietējās vai ārvalstu investīcijas, kā arī projekta autora spēju vienoties par pie emamu risinājumu un projektēšanas izmaksām ar pasūtītāju. Projektu īstenošana bijusi atkarīga arī no valsts politiskās un ārpolitiskās situācijas, ekonomiskām iespējām, t. sk. ārvalstu investīcijām. Visos periodos bijuši gadījumi, kad pēc konkursa turpmāko projekta izstrādi veic nevis konkursa uzvarētājs jeb augstākās godalgas ieguvējs, bet kāds cits autors, t. sk. kāds no konkursa žūrijas locekļiem. Šādu iespēju noteica konkursa organizētāja sagatavotie konkursa noteikumi, pasūtītāja rīcības brīvība un publiskā pasūtījuma tiesiskais regulējums par projektu īstenošanas procedūru.

a. Līdz Pirmajam pasaules karam kopumā īstenotas divas trešdaļas no notikušo konkursu projektiem. Īstenoti visi pilsētplānošanas, izglītības, tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu būvju konkursu projekti.

b. Starpkaru periodā kopumā īstenota trešdaļa no konkursu projektiem. Īstenoti visi kulta ēku un memoriālo celt u konkursu projekti, kā arī puse no pārvaldes un biroju būvju,

tirdzniecības un satiksmes būvju konkursu projektiem, piecas no sešām mākslu ēkām un sešas no septi ām ārstniecības iestāžu būvēm. Netika īstenots neviens no konkursa projektiem pilsētplānošanas, rūpniecisko ēku un publiskās ārtelpas jomā. Projektu īstenošanu 20. gadsimta divdesmitajos gados ietekmēja un kavēja līdzekļu trūkums. Pēc 1934. gada politiskā režīma transformācijas salīdzinoši īsā laika periodā – līdz Otrajam pasaules karam – sistēma veicināja liela mēroga pārvaldes un kultūras būvju konkursu projektu īstenošanu.

c. Padomju periodā īstenota mazāk nekā desmitā daļa no kopējā konkursu projektu skaita. Īstenota puse no izsludinātajiem memoriālu, trešdaļa no pārvaldes un biroju būvju, kā arī rūpnieciskās ražošanas ēku, un piektdaļa no tūrisma būvju konkursu projektiem.

d. Atjaunotās neatkarības periodā īstenota piektā daļa no konkursu projektiem. Procentuāli augstākais īstenoto projektu skaits bijis kulta ēkām. Īstenota vairāk nekā puse no publiskā pasūtījuma – ārstniecības un veselības aprūpes būvju, ražošanas ēku, kā arī satiksmes un sakaru būvju – konkursu projektiem, mazāk nekā trešdaļa no mākslu ēku, izglītības un zinātnes iestāžu un sporta būvju, tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu, pārvaldes un biroju būvju, memoriālo kompleksu un citas tipoloģijas konkursu projektiem. Publisko būvju īstenošanu ietekmējusi institūciju spēja piesaistīt finansējumu no valsts mērķdotācijām infrastruktūras pilnveidē vai ES fondu resursiem, kas veidoja nozīmīgu finansējuma daļu. Nekustamā īpašuma krīzes ietekmē īstenota tikai piektā daļa no dzīvojamo ēku un ēku kompleksu konkursu projektiem.

9. **Konkursu publicitāte** – informēšana par konkursu praksi un ar to saistītajiem procesiem – visos periodos notikusi fragmentāri, nepilnīgi un nav bijusi konsekventa attiecībā uz vizuālo, aprakstošo un analītiski kritisko informāciju, t. sk. publisku un brīvi pieejamu žūrijas un ekspertu vērtējumu par konkursā iesniegtajiem darbiem. Procentuāli neliels konkursu skaits ieguvis pietiekami plašu **sabiedrisko rezonansi**. Ar komplicētu un pilsētbūvnieciski nozīmīgu konkursu organizāciju saistītā prakse – novietnes izvēle, konkursa dokumentācijas izstrādes un rezultātu apspriešana – norisinājusies formāli.

10. Arhitektūras konkursu prakse Latvijā ir būtisks telpiskās vides attīstību organizējošs instruments. Tas ir resursus patērējošs un laikietilpīgs process, kas negarantē nedz definēto mērķu sasniegšanu, nedz dažādu iesaistīto pušu – pārvaldes institūciju, nekustamā īpašuma attīstītāju, būvniecības un arhitektūras jomas un plašākas sabiedrības – interešu samērošanu un ap ēmību īstenot augstāko novērtējumu ieguvušos projektus. Konkursu praksei un konkursos iegūtajiem rezultātiem ir augsts arhitektūras kvalitātes nozīmes izpratnes veidošanas potenciāls.

INTRODUCTION

Relevance of the topic

Competition as a comparison of skills, talents and mastery by striving to surpass others and achieve better results exists in all fields. In architecture, one of the forms of this rivalry is the project competition. During the last 160 years, more than 1000 competitions have taken place in Latvia. Half of them were held in Riga. There is no analogue for this in the context of the Baltic countries. In Europe, and also in Latvia, the role of architecture competitions as a democratic tool of design gains significance in everyday practice of professional architects.

Architecture competitions have always been held by the same conceptual scheme: the client sets a task and multiple authors submit their proposals at the same time – alternatives for the same problem. The task of the competition and the obtained projects can contain technical, theoretical, and ideological as well as ethical questions. An important aspect of the procedure of evaluating architecture competitions is putting trust into the idea that competent professionals will be able to understand and comprehend architectural solutions. The evaluation process contains discussions about the artistic quality and creative solutions of the proposals, their compliance with market requirements and legislative regulations. In the practice of Latvian architecture competitions clients, participants and evaluators have often failed to closely observe and realise each of the theoretical and practical aspects of the architecture competition's conceptual scheme.

The complicated history of the Republic of Latvia with various periods of political regimes and economic development has influenced the complex procedure of organising competitions. The alternating legislative regulation is an institutional and processual tool that defines the necessity of organising architecture competitions from a formal aspect. Until now, there have been no studies that reveal the role of professional organisations and administrative institutions in the establishment and change of legislative regulations for competitions, including recommendations and guidelines, in organising competitions and the monitoring of practice, as well as in the ability to react to the construction process and the needs of its participants and the society as a whole.

In the context of Latvian architecture history, competitions are a part of the theory of architecture and the common intellectual heritage. Until now, there has been no detailed overview of architecture competitions of various kinds and typologies, which identifies the consequences that are related to: 1) the achievement of defined goals, preparation of the briefs and programs and their contents in Latvian architecture competitions; 2) evaluation criteria for the proposals and the decisions of evaluators; 3) professionalism of evaluators; 4) requirements for the participants, incl. selection of a competent cooperation partner; 5) reasons for disqualification; 6) regulation on anonymity and copyrights of participants and observation of this regulation; 7) submission deadlines of the proposals; 8) costs of competitions, incl. the amount of prizes, the cost price for the participants, the fiscal situation

of clients and their ability to attract funding; 9) publicity of competitions and the dialogue with the general public; 10) the impact of competitions.

Scope of previous studies

Data on architecture competitions in published sources is largely general and fragmented. For the most part, they contain information only on isolated competition projects. Public notices or informative announcements contain data on intentions to organise architecture competitions, and the rules, procedures and results of competitions. The announcements usually do not contain any visual material. Some extended publications contain reports on the process of the competition procedure as well as data on organisers, jury evaluations and winning proposals. Only some analytical publications voice a critique on the process of professional competition practice, architect's ethics and professional responsibility.

Data on practice of competitions in Latvia started to be published in periodicals at the beginning of the 20th century. From 1913 to 1915, the Riga Architect's Association published a handbook – calendar for builders *Rigasches Bau-Taschenbuch* (Riga Builder's Handbook) and from 1907 to 1913 – an illustrated annual *Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen* (Yearbook of the Building Arts in East Provinces) (the last publication – in 1926). The yearbook published results on competitions in the territory of Latvia and Estonia with descriptions and comprehensive visual materials (plans, sections, facades and perspective views – mostly of the winning proposals). During the first Latvian independence period (1918– 1940), magazine *Latvijas Arhitektūra* started to be issued (1938–1940, renewed in 1995). It was the only professional issue on architecture, which, among other things, published information on architecture competitions and reported on their results. During the last decade there are far fewer articles on practice of architecture competitions and on the analysis of the developments of urban environment. During the Soviet period, from 1945 to 1990, information on open competitions and their results was mostly published in the daily press, e.g. newspapers *Cīņa* and *Padomju Jaunatne*. More comprehensive analytical articles with visual materials on competitions for buildings of public significance or new town and city centres can be found in newspaper *Literatūra un Māksla* and magazines *Māksla* and *Zvaigzne*. During the last 25 years, reports on competitions for projects of important cultural and administrative buildings, for planning Riga Historic Centre and other urban objects were published by the largest newspapers, e.g. *Diena* and *Dienas bizness.*

Currently, the only significant source summarizing and outlining the history of the most significant "paper architecture" projects in Riga in chronological order (both project competitions and projects commissioned but unrealised) is the book published in 1998 "*Rīga, kuras nav*" ("Riga that does not Exist") by Latvian architecture scholar Jānis Lejnieks. The book includes a list (about 100 objects) of the most significant architecture competitions in Riga over the past 150 years [217]. Monographs on architects Andris Kronbergs [215], Modris Ģelzis [219] and Marta S [216], as well as on architects' firms "Arhis" and

"Schaller Architekten" [213], [220] mention the main competition submissions of the author or the firm, thus only giving a general overview of the author's creative work.

The book "Process. Book of Contemporary Architecture No. 1: How Is Good Architecture Made?" ("Process. Laikmetīgās arhitektūras grāmata Nr. 1: Kā rodas laba arhitektūra?") published in 2008 documents the main trends in Latvian architecture and urban environment since the beginning of the 21st century [251]. It features an article titled "Elles mašīna – konkursi" ("To Hell and Back – Competitions") by architect Pēteris Bajārs, who in the context of architecture competition practice examines the events that have inspired a discussion about the process of organising competitions and contradictions between the briefs and design tasks. He identifies the objects under discussion, analyses issues – justifications of jury decisions, reasons for disqualification of competition participants – and explains the aesthetic trends of competition objects [187]. Architect Uldis Lukševics, in his essay "Mums patīk konkursi" ("We Like Competitions"), explains his interest in competitions from a participant's point of view, demonstrating the fact that competitions provide opportunities for young professionals to secure projects, and examining the functional and spatial evolution of a competition work in subsequent design stages [223]. The book was published at the time when there was an exhibition at the exhibition hall "Arsenāls" of the Latvian National Museum of Art (08.02.2008.–16.03.2008.) that included five themed exhibits. One of the exhibits – "Attractive Future or Paper Architecture?" – showcased the winning projects of architecture competitions held during the first decade of the 21st century [527].

In his article "Public Response to Architecture Design Competitions in Riga c. 2000", published in the Central European Architectural and Arts journal *Centropa*, Professor Jānis Krasti analysed several architecture competitions in the Riga Historical centre during the first decade of the 21st century. He explained the reasons for and results of competitions, as well as the decisions taken by persons involved in public discussion, including investors, state institutions, representatives of the architectural industry and their professional organisation – the Latvian Association of Architects (hereafter: LAoA) [361].

Over the last 20 years, the online information exchange has been rapidly replacing print media. Websites designed specifically for architecture competitions consist of numerous sections, providing digitally downloadable competition materials, clarifications requested by competition participants relating to the competition task, competition results, including jury evaluations (in some cases full text along with evaluation scores), and competition participant projects, as well as press releases. The visual materials for architecture objects and short descriptions of technical data and ideas are available on the websites and social media pages of architects' firms. In some cases, full participating team is named. Latvian online portal *a4d.lv* was set up by the Fund for Architecture Promotion in 2003. Competition projects, jury opinions and articles on competition proceedings are published in the portal on a regular basis. The main aim of the portal is to facilitate the exchange of information, ideas and experience, as well as to promote discussion among professionals and wider public [691]. Since 2016, LAoA has published competition announcements and tasks as well as full

competition jury protocols and digital materials – explanatory descriptions, graphics and booklets – of projects submitted by all competition participants on its website, *latarh.lv* [563]. In this way, LAoA is building a digital database and archive of competition works. Competition announcements and results, mostly without visual materials, are published on the websites of state and municipality institutions and their subordinate entities (such as the Public Procurement Bureau – iub.gov.lv). In the archives [576] and websites of the Council for Preservation and Development of Riga Historic Centre (CPD RHC) of the State Inspection for Heritage Protection (since 2018, the National Cultural Heritage Board; hereafter SIHP) [634], the Riga City Construction Board [577] and other institutions [558] one can find minutes reflecting submissions of intent to announce competitions, directions regarding the content of competition materials and task supplementation, and evaluations of competition works and results. CPD RHC protocols have been available in this form since 2003. There is no database of systematic information collected on CPD RHC hearings reviewing particular competition projects. Instead, it is possible to download all (over 250) protocols and browse them for the required data. Virtual research of competition practice is influenced and limited by technical issues of website, data unavailability and other circumstances.

Overviews of competitions held have been made available in the previously unpublished members' case files and archive materials of LAoA, as well as in the hearing protocols of the LAoA Council, board and competition committees and in congress materials [128]–[132]. Individual competition projects from various periods can be identified in the archive of the Latvian Museum of Architecture (LMA) of SIHP. Data on competitions in LAoA and LMA archives are found in architects' personal files, if so indicated at the time of submission of materials or if this information has been added by archivists.

Interrelationships between the legal framework [173], [295], [407]–[495], the recommendations and guidelines [317], [574], [575] of professional organisations, and competition practice in heritage or architectural space development context have not, as of yet, been analysed. The only scientific publication in this context is article "Architectural competitions as an instrument for heritage protection: the dynamics of competition taxonomy" by Ilze Miķelsone. Based on the data obtained by the author of this Thesis paper, Ilze Miķelsone analyses architecture competitions in the Riga Historic Centre (2004–2014) as regulatory instruments in the context of heritage preservation and the challenges of contemporary architecture [382].

Architecture competitions and competition projects have been analysed more broadly on a global scale, but the practice of architecture competitions has only recently become the subject of scientific research. The first dissertations on architecture competitions, published in the 1990s in Sweden and Norway indicate a growing interest in the interdisciplinary research of architecture competition practice. By 2013, there were already around 15 known dissertations, published mainly in Scandinavia or in North America [231].

Several authors have approached architecture competition research by compiling historically chronological competition overviews, examining specific competition projects within one or more typologies in various time periods. The Washington architect Paul D. Spreiregen described around 90 and chronologically arranged data on over 800 competitions from the 5th century BC to the late 1970s in his book "Design Competitions" published in 1979 [235]. The book analyses competition practice in the United States, providing recommendations for organising competitions. The Dutch architecture publicists Hilde de Haan and Ids Haagsma, in their book "Architects in Competition: International Architectural Competitions of the Last 200 Years" (1987), examined over 14 examples of architecture competitions over the last 200 years, analysing design strategies, stylistic directions of architecture, as well as reasons for and results of competitions [200]. In 2006, the Museum of Finnish Architecture hosted exhibition "Dreams and comp(l)eted projects. 130 years of Finnish architectural competitions". In the exhibition's catalogue, architect Maarit Kaipiainen analyses common features of Finnish architecture competitions from 1870 to 2000 [204], [205]. In 2011, architect Darius Linartas presented his dissertation "Kūrybinių konkursų reikšmė Lietuvos architektūros mene" ("The significance of creative competitions in the Lithuanian art of architecture") at the Vilnius Gediminas Technical University (VGTU). The paper analyses the types of Lithuanian architecture competitions and their significance in a historical context, as well as competition organisation processes in Lithuania from the 18th century to 2010 [221]. Professor Jean-Pierre Chupin of the School of Architecture of the University of Montreal has coordinated two database projects alongside research projects on contemporary architecture and competition processes. The Canadian Competitions Catalogue (http://www.ccc.umontreal.ca) has been publicly available since 2002. Chupin is the scientific director and editor of the catalogue. The catalogue was created with the aim of archiving, analysing and preserving potential knowledge about the processes of the history of architecture. Chupin substantiates the need for archiving and databases by arguing that project collections serve to store collective memory and as a historical instrument that can also inform political decision-making [193]. Similar databases have been set up, for example, in Switzerland [242] and Brazil [234]. Meanwhile, Thomas Hoffmann-Khunt, editor of the online portal wa-wettbewerbeaktuell.de, suggests that the ability to build databases is one of the most important achievements of information technology, enabling much more precise analysis of development trends in architecture and promoting debate on the quality of architecture [202].

Judith Strong has analysed the role of various competition stakeholders – client, participants and jury – in her book "Participating in Architectural Competitions: A Guide for Competitors, Promoters, and Assessors" (1976). The book was the first systematic attempt at a comprehensive overview of the competition process [244]. The author's book "Winning by Design: Architectural Competitions", published 20 years later, is a detailed guide to the mechanisms of architecture competitions, explaining the various types of competitions, documentation contents, submission requirements, evaluation procedures, public consultation and the planning and funding aspects of projects [245].

Aspects of competition briefs and programs have been analysed by Emre Kabal of the Middle East Technical University in his Master's Thesis "The Role of Design Brief in Urban Design Competitions" in 2008, where he notes that competition briefs are the main communication instruments within the processes of competition design and evaluation [684].

The evaluation criteria for the architectural quality of competition projects have been analysed by Ohio State University (USA) Professor Jack L. Nassar in his book "Design by Competition: Making Design Competition Work" (1999). This book examines architecture competitions from a social science, psychological and political viewpoint, revealing shortcomings of the competition system [225]. In 2010, Leentje Volker, doctoral candidate at the Delft University of Technology (TUDelft), presented her dissertation "Deciding about Design Quality. Value Judgements and Decision Making in the Selection of Architects by Public Clients under European Tendering Regulations". The dissertation analyses aspects of choosing a future partner in public procurement competitions, noting that rational legal requirements clash with psychological factors during the decision-making process [248].

Associate professor Magnus Rönn of the KTH Royal Institute of Technology (Sweden) has published several scientific articles analysing the architecture competition system in Nordic states, particularly in Finland, Sweden and Norway [389], [391], [392]. He has examined the role of architects' professional organisations in the organisation of competitions as well as the evaluation process of competition works – the decision-making of jury members and the set of evaluation criteria.

The book "The Experimental Tradition: Essays on Competitions in Architecture" by Helene Lipstadt, culture historian and professor of the University of Columbia and the Massachusetts Institute of Technology (MIT), consists of several essays devoted to the research and exhibition of projects of the "renaissance" period of American competitions (1960–1985) [222]. Lipstadt does not glorify the competition as a method or a driving force of architecture, but rather expands the idea of a competition as a process cementing the public significance of architecture, and notes the considerable importance of competitions in the artistic and professional development of an architect.

In 2015, the book "Architecture Competitions and the Production of Culture, Quality and Knowledge: An International Inquiry" was published, edited by Jean-Pierre Chupin, Carmela Cucuzzella and Bechara Helal. The book features 22 authors analysing architecture competitions from the aspects of history, environmental design quality, and organisation and evaluation [194]. A similarly oriented comprehensive overview of the relevant issues of competition practice research can be found in the book "The Competition Grid: Experimenting With & Within Architecture Competitions" (2018). The book was compiled by a senior lecturer of University of Leeds Maria Theodorou and PhD in architecture Antigone Katsaku,. The authors of chapters are leading experts and practitioners in the field of competition research. They provide insights into the British and international competition practice through an interdisciplinary view of competition trends and experiments [247].

Senior researchers Ignaz Strebel and Jan Silberberger of the Centre for Research on Architecture, Society & the Built Environment of the Department of Architecture of ETH Zurich compiled and published the book "Architecture Competition: Project Design and the Building Process" in 2017. Based on the polarised views of various authors, the work examines the complex role of architecture competition procedures in the entire process of construction and highlights the need to regulate it in order to react to the ever-increasing requirements of design tasks and conditions in public procurement, which are no longer focused solely on the quality of architecture [243].

Six scientific conferences have taken place over the last 10 years, organised by leading architecture competition researchers – Magnus Rönn, Jean-Pierre Chupin, Jonas E. Andersson, Kristian Kreiner and others. The first conference took place in 2008 in Stockholm, at the KTH Royal Institute of Technology. In 2009, some of the papers presented at the conference were published in the Nordic Journal of Architectural Research [390] of the Nordic Association of Architectural Research. A full collection of articles was published in 2010, in the book "The Architectural Competition: Research Inquiries and Experiences", edited by Magnus Rönn and Jonas E. Andersson [233]. In 2010, the conference took place at the Copenhagen Business School, initiated by Professor Kristian Kreiner as part of a larger conference "Constructions Matter: Managing Complexities, Decisions and Actions in the Building Process" [502]. In 2012, conferences were held both at the University of Montreal, bringing together the architecture competition research traditions in anglophone and francophone countries, and in Helsinki, at the Aalto School of Arts, Design and Architecture [195]. Some of the papers presented in this conference were also published in 2012 in the Nordic Journal of Architectural Research [393]. The two most recent conferences took place in 2014 at the Delft Institute of Technology [738] and in 2016, at the Leeds Beckett University in Leeds, England ("The Competition Mesh: Experimenting with and within Architecture Competitions") [497]. An overview of conferences and related research publications is given in the most recent book by M. Rönn and J. Andersson, "Architectural Competitions as Institution and Process" [232].

In 2017, international conference "European Competition Culture" took place in Amsterdam. It was organised by Architectuur Lokaal, a non-governmental organisation specialising in construction culture – public space, architecture design and the legal framework. Papers on the architecture competition culture in Europe over the last five years were presented at the conference. All of the information, including on Latvia (data by the author of this dissertation, text by Ieva Zībārte), was compiled in a joint European competition culture research paper [529]. The main information was converted into schematics and diagrams providing an overview of European competition culture, enabling comparisons between states at a national and European level. Research data has been published in the publication "Competition Culture in Europe". Research will continue for four more years and data will be supplemented [524].

Existing research indicates that competitions serve as a strategic tool for the creation and acquisition of ideas, the solution of architectural issues and issues of urban construction, and to promote high-quality, innovative solutions. The set of solutions obtained through competition practice constitutes intellectual heritage, which is an important indicator of social and economic processes, as well as a policy instrument. The scientific research of competition practice is gaining more and more traction worldwide. There is as of yet no detailed research on the development of Latvian competition practice or the competition organisation process, nor is there any statistical compilation of competitions that have taken place in Latvia.

Subject of the study

Latvian architecture competition practice from the middle of the 19th century to the beginning of the 21st century in a typological and heritage context, with evaluation of the relevant legal basis and related regularities, as well as its influence on construction development.

Research purpose

To create an overview of Latvian architecture competition practice by creating a competition database, and to explore competition typology and the regulation of competition practice from the middle of the 19th century to the second decade of the 21st century.

Research objectives

1. To analyse regularities of the development of architecture competitions in the context of Latvian architecture, history and socioeconomic and political situation.

2. To identify architecture competitions in Latvia, compiling and systematising architecture competition projects according to their typology.

3. To analyse and systematise the types of architecture competitions, their aims, tasks, results and the role of stakeholders to reveal the significance of competitions in the construction process.

4. To evaluate the legislation and organisation practice of architecture competitions.

Research methods

The PhD thesis makes use of several quantitative and qualitative research methods chosen based on an analytical view of architecture competitions in Latvia from the middle of the 19th century to the second decade of the 21st century. Architecture competitions have been identified based on the research of archive materials and examination of published sources. The collected data has been systematised through the monographic and historical approach methods. Data on architecture competitions have been compiled, systematised and classified

within various typologies. The grapho-analytical method has been applied in order to graphically present research results – statistical data on competition typologies, competition schematic maps and legislation. Objects have also been photographed. All unsourced images are by the author of the Thesis.

Scientific innovation

A sizeable database on architecture competition practice in Latvia has been created with a chronological and typological view, compiling information on competition types, stakeholders and results, as well as on objects constructed based on competition projects. Competition practice-related risks that justify or delay the realisation of competition projects have been identified. Regularities in the development of architecture competition regulation practice have been determined, and a system of terms used in competition practice has been established.

Practical relevance

The compilation and scientific research of architecture competition practice introduces new factual material and theoretical insights. Results of the Thesis may aid the objective evaluation of Latvian architectural heritage. The paper can serve as the basis for the creation of general educational materials for field professionals and any interested persons involved in the general process of architecture promotion. Through her work at the Latvian Association of Architects, the author has directly promoted and developed the guidelines for architecture competition practice outlined in the Thesis. The information provided in the paper on publication "Konkursu labas prakses nolikums. Rekomendācijas" ("Competition Best Practice Brief. Recommendations") [573] of the Latvian Association of Architects has been used by the author to develop an amended and supplemented revision of the brief in question: "Latvijas Arhitektu savienības konkursu labas prakses vadlīnijas" ("Competition Best Practice Guidelines of the Latvian Association of Architects") [574], approved in a board meeting of LAoA on 11 April 2017.

Upon request by the Riga municipal agency "Riga City Architect's Office", a sizeable research project on architecture competitions in Riga from 1991 to 2013 has been completed during April – December 2015. Within the research project, a database of competitions that took place during this period has been developed, an architect survey has been carried out and architecture competition practice regulation proposals made. Research results have been presented at the seminar "Arhitektūras konkursi Rīgā" ("Architecture Competitions in Riga") and published.

1. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Pētījums – arhitektūras konkursi Rīgā 1991–2013. (Research – Architectural Competitions in Riga 1991–2013). [online]. *Riga City Architect's Office, 2015.* [retrieved 18.01.2016.]. Available from: http://www.arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=557:petijums-arhitekturas-konkursi-riga-1991-2013&catid=110&Itemid=262.

2. **Leitāne–Šmīdberga, L.** Pētījuma arhitektūras konkursi Rīgā 1991–2013 prezentācija seminārā. (Research presentation in seminar – Architectural Competitions in Riga 1991–2013). [online]. *Riga City Architect's Office, 2015.* [retrieved 18.01.2016.]. Available from: http://arhitekts.riga.lv/images/prezentacijas/RPAB-PREZENTACIJA_2015.10.20.pdf.

Approbation of the work

Research results and conclusions of the PhD Thesis have been published in scientific publications in Latvia and abroad. Several articles have been published and papers presented at scientific conferences on the topic of the Thesis.

CONTENT OF THE ANALYTICAL PART OF THE WORK

The Thesis is structured in four parts in historically chronological order. The first period spans the time from the middle of the 19th century to World War I. The second period begins with the establishment of the Republic of Latvia in 1918 and lasts until World War II. This is also referred to as the interwar period. The third is the Soviet period, beginning with Latvia's incorporation in the USSR in 1945. The fourth and final period begins with the restoration of Latvian independence in 1991. The first chapter of each part defines general socio-economic and political tendencies and changes in society, as well as the main directions in the development of Latvian architecture, tendencies in the professional education of architects and the role of professional architect organisations in the development of competition practice. The first chapter of each part examines the regulation of architecture competitions in the given period. The second chapter of each part examines the practice of competitions in the context of a broad typology of structures. The sub-chapters contain the reasons for organising competitions for a specific functional typology, determine and define the organisers and clients of competitions, competition types, programmatic tasks, jury members and jury decisions – the results of competitions and the consequences of implementing certain buildings.

The **first part** of the Thesis examines architecture competitions held in Latvia from the mid-19th century to 1914, when the territory of Latvia was part of the provinces of Kurzeme, Vidzeme and Vitebsk of the Russian Empire. It was determined that active urbanization processes related to the rapid development in the field of construction were taking place during this period. The Thesis establishes the beginning of professional training of architects, as well as the creation of professional architects' organisations, which began to indirectly influence the future development of architecture competition practice.

The first chapter of the first part examines the impact of professional architects' organisations (associations) on the development of regulation of architecture competitions in Europe. It was found that the Riga Technical Society (*Rigaer Technischer Verein*) adopted the rules of Architects' Association of Berlin regarding architecture competitions in 1867. The rules regulated the objectives of open competitions for both architects and contractors, the composition of the jury, the content of the competition programs, the distribution of premiums, the intellectual and copyrights of the project author, the responsibilities of the organiser of the competition (the constructor), the project's eventual costs, as well as the criteria for evaluating and rejecting submitted projects.

The second chapter of the first part studies more than 50 competitions. It was established that the first competition in Latvia was held in 1859 for the construction of the Riga Mineral Water Institution. It was established that architecture competitions for administrative and office buildings were organised and financed by the local authorities at the time, as well as by various financial companies, including banks and credit unions. The Thesis also establishes the first competition for a new building to be built in Riga. It was

found that existing positions of power were strengthened by means of architecture, including the typology of competion for religious buildings, e.g. a competition for the Nativity of Christ Cathedral in Riga. The Thesis also contains collected data on technologically complicated competition objects, incl. culture buildings, the solutions of which attracted international resources. The Thesis also establishes several competitions that were held repeatedly, incl. the competition for the construction of the Riga City Museum, the Third Theatre (also known as the Latvian Theatre) in Riga and explains the reasons for the repeated process. For the first time in the context of the typology of culture buildings, this Thesis studies competitions for temporary structures, incl. the exhibition pavilions for the 700th anniversary of Riga and the Concert Hall for the Fifth Song Festival. It was found that various trade unions organised competitions to obtain solutions for representative objects. It was found that certain solutions obtained through competitions organised by private commissioners for constructing rental apartment houses influenced the construction of similar complexes in Riga. The Thesis also contains collected data regarding competitions held for the construction of single-family residential buildings. It was found that some competitions were organised for commercial and service buildings, including a new type of commercial building in Riga – a market hall at the Aleksandra (now Vidzemes) market.

The **second part** of the Thesis examines architecture competitions from the time since the proclamation of the Republic of Latvia in 1918 to 1940.

The first chapter of the second part reveals that until 1940 the practice of architecture competitions in Latvia was regulated by the regulations of the Latvian Union of Architects adopted in 1934, titled “Good practice in work contests of the Latvian Union of Architects”. It was determined that the intent to legitimize the practice of organising competitions in Latvia through laws and regulations existed as far back as this period.

The second chapter of the second part explores data on more than 60 competitions. This part reveals the reasons for organising competitions and the consequences of implementing certain structures during the post-war period, and the transformation of the political regime in 1934 as well as explains the impact of these changes on spatial transformation plans. Similarly to the previously examined historical period, it was established that architecture competitions for administrative and office buildings were organised and financed by the local authorities of the time and various financial companies, including banks and credit unions. It was found that the question of the construction of the Riga City Administrative Building was raised again in the 1930s and that two competitions were held in this regard. It was found that two competitions for the construction of embassy buildings were held in the late 1930s – the Estonian Embassy in Latvia and the Latvian Embassy in Lithuania. It was found that the competitions for the construction of association buildings were actively organised until 1934, while the strengthening of the positions of the existing regime through competitions for culture buildings resulted in one competition – for the construction of the War Museum in Riga. Several competition projects for new railway station buildings were organised and implemented as part of the effort to modernize transport. Commercial services buildings, incl.

the Riga market and an army goods store, were implemented and regarded as innovative projects at the time judging by the results of competitions. It was discovered that simultaneously with monumental buildings, including – the construction of the Victory park and projects for the Ministry of Finance and Court House buildings, there were other small-scale design projects of smaller buildings, or standardised project competitions, including designs for new farms, agricultural buildings, dairy farms, parish buildings, rural primary schools and hotels.

The **third part** of the Thesis examines architecture competitions from the end of the Second World War in 1945 to 1990. The thesis identifies certain socio-economic and political changes when Latvia was a territorial-administrative part of the USSR – the Soviet Socialist Republic of Latvia (Latvian SSR). Changes in the work format of architects, operation of design institutes and the role of the Latvian Association of Architects in competition practice are also explained in the Thesis.

The third part of the first chapter examines the regulation regarding the practice of architecture competitions. It was found that competitions after the war were organised based on the experience gained in the previous period, while the subsequent period was influenced by Decision No. 1871 of the Central Committee of the Communist Party of the USSR of 1955 and the Council of Ministers "On the prevention of excess in design and construction". It was established that in order to improve the quality of designs and construction, two documents regulating the practice of architecture competitions were adopted by the state during this period: in 1961 Decision No. 743 by the Council of Ministers of the Latvian SSR "On the procedure of organising architecture competitions", and in 1965 – Decision No. 642 "On organising competitions for the construction of unique buildings and designing complex individual projects". The decisions determined the procedure for organising competitions in cooperation with public administration institutions and professional organisations, as well as the types of competitions, the content of competition programs, the composition of the jury and the procedures for announcing results and awarding premiums.

The second chapter of the third part includes data on 350 competitions. The Thesis reveals the reasons for organising competitions and the implications of building implementation in relation to the transformation of the political regime and explains the impact of these changes and the existing ideology on the objects of competitions of various scale. The only existing framework for competitions at the time was that of public procurement and the planned economy demand of the state. Industrialised methods were broadly implemented in the field of construction, but there was also a demand for special and progressive functional and technological building solutions. It was found that urban planning competitions during the Soviet period were organised with the aim of developing large territories – residential districts or neighbourhoods in Riga, incl. the districts of Jugla and Maskava and Krasta streets. Competitions in small towns, villages and major collective farms of Latvia were organised to obtain individual solutions seeking so-called – perspective construction, or to change the structure of an existing building. It was found that the

residential fund was chiefly supplemented through mass construction implemented with standardised projects. Some residential construction typology competitions were found – standardised projects, single-family homes and model farms. It was found that, similarly to the previous period, competitions in the typology of tourism buildings were organised for hotels, as well as for new groups of buildings – hostels, tourist recreation centres, as well as cultural buildings for various creative professions, such as composers and architects. It was found that medical and health care institutions during the Soviet period were closely tied to the overall development of the tourism industry. The competitions in this typology were organised for rehabilitation institutions, such as hospitals, as well as specialized sanatoriums and retirement homes for employees of various state institutions. The Thesis reveals competitions for administrative and office buildings, organised for various state institutions and design institutes in important urban places in Riga and outside it. Within the framework of this typology, the Thesis lists competitions organised outside of Riga for public administration centres with expanded functionality that, in addition to their office functions, could have included, for example, a club, a household services centre and other facilities. In the typology of culture buildings, competitions were held for a wide range of groups of buildings and historically specific buildings – theatres, cinemas, exhibition halls, libraries, concert halls, clubs, cultural houses or community centres and open-air stages. It was found that educational buildings during the Soviet period were implemented according to both standardised projects and projects obtained from competitions, sometimes by rebuilding and adapting the existing buildings, thereby creating a new function for that building, or adding a new one by adding a new construction, for example in the case of Riga Secondary School No. 2 in Riga. It was found that competitions were organised for schools of special education and higher educational institutions as well, such as the State Academy of Art and scientific research laboratories such as the building of the Society for the Protection of Natural and Cultural Monuments of the Latvian SSR. It was found that the theme of creating important memorial sites was actualised during the Soviet years, therefore competitions for memorial ensembles were organised by selecting specific urban places, for example in the case of the competition of the Latvian Red Riflemen Museum, or places commemorating specific events, such as the competition for the creation of the Salaspils Memorial. Several project competitions in this typology were organised for soldiers' cemeteries, for example the competitions in Priekule and Zlēkas.

The **fourth part** of the Thesis examines architecture competitions after the restoration of Latvia's independence – from 1991 to 2018, evaluating the proportion of public and private commissioners, changes in the work format of architects and the role of the only professional organisation – the Latvian Association of Architects – in the competition practice.

The first chapter of the fourth part examines the regulation of architectural practice as established by the Saeima, the rules of the Cabinet of Ministers, the recommendations and guidelines of the Latvian Association of Architects, and the spatial development planning documents of local governments – spatial plans, detailed plans and local plans. The following seven subchapters examine the impact of major legislation on competition practices and

competition types. It was found that since the "Law on Construction" came into force in 2014, the procedural regulation for competitions in the private sector no longer existed at a national level. It was established that, as a member of the European Union since 2004, Latvia was obliged to adopt and implement new rules and laws, for example, the Public Procurement Law, which regulates the procedure for design competitions and the procedures for signing various service contracts with the state, municipal institutions, capital companies and public service providers. It was found that the rules regarding the use and construction of several city areas, as well as local plans and detailed plans, included requirements for architecture competitions. This research concludes that the objectives and tasks of organising the competitions mentioned in these spatial planning documents were formal and generalised and that there is no consistency in the use of the concept of competitions. The Thesis compares two rules regulating the practice of competitions by the Latvian Association of Architects – "The Regulations establishing good practice in competitions. Recommendations", approved in 2010 and the "Competition Best Practice Guidelines", adopted in 2017. It was determined that "Competition Best Practice Guidelines" is the most comprehensive document to date describing the process of organising competitions, since such a practice was first established in Latvia.

The second chapter of the fourth part examines data on more than 580 competitions. The Thesis explains the reasons for organising competitions and implementing them in connection with the need to improve the regulatory framework and various stages of economic development, including the global 2008–2010 financial crisis. It was found that, alongside open and closed competitions, a new type of urban planning competitions had emerged at the turn of the millennium – a plenary or workshop. This is one of several types of alternative and informal architecture competitions. It was established that the findings and ideas resulting from urban planning competitions were often incorporated and specified in the detailed plans and local plans of spatial planning documents. It was found that competitions for residential buildings in Riga were organised mainly within the framework of private commissions and most of them were held between 2003 and 2008. This was due to the rapid economic growth – influences such as the accumulated capital of private investors and financial support from banks, as well as changes in law at the beginning of the 21st century, especially the Law on Preservation and Protection of the Historic Centre of Riga. The Thesis examines data on competition projects for residential buildings, which, due to economic and other circumstances, underwent functional or architecturally spatial changes, and the competitions in question were held repeatedly. It was established that along with the development of the tourism industry in the country, competitions within the tourism industry were organised for new hotel buildings, both in the historic centre of Riga and outside of it. It was found that the laws regulating public procurement and their changes influenced the state, municipal institution and public service provider practice in organising competitions. It was found that the implementation of public procurement objects was influenced by the ability of public institutions to attract financing from state earmarked funds for infrastructure improvement or from the resources of the EU funds. It was found that because of the needs of

the state and municipalities and the need to represent private investors, ambitious construction plans were carried out. Administrative and municipality buildings were erected along with office buildings and multifunctional complexes such as the Valdemāra Centre, LMT Building, etc. It was also established that within the framework of this typology competitions were held for the construction of prisons and penal institutions, as well as new defence force, police and similar service buildings and for the reconstruction of such buildings, for example in Liepāja and Ventspils. The Thesis examines several competitions organised for the rebuilding of Latvian embassies, such as the ones in Brussels and Stockholm, and the Estonian embassy building in Riga. It was found that there was an active process of organising and implementing competitions of regional culture buildings in order to strengthen their competitiveness. Several competitions were found for regional concert halls in Liepāja and Ventspils and one, which received wide public resonance, for an acoustic concert hall in Riga. The Thesis lists eventual alternatives for the placement of the acoustic concert hall. The Thesis also reveals competitions for open-air stages outside Riga, including the competition organising and implementation process for the Song Festival stage, which was constructed in Mežaparks. It was established that public procurement competitions were organised only for the renovation of state-owned art museums, but separate competitions were organised for privately owned art galleries and museums, such as the Museum of Contemporary Art in Riga. It was established that within the framework of public procurement, competitions were held for the rebuilding of educational buildings and the construction of new educational buildings. Competitions were found for preschools and general education schools in Riga and other regions, as well as for the rebuilding of higher art educational institution, such as the Art Academy of Latvia and for new buildings such as the building complex for Academic Centre of University of Latvia in Tor kalns, as well as competitions for new buildings for specialized schools such as the art and music schools in Saldus and Jūrmala. It was found that competitions were held for the reorganisation of medical institutions, including a complex development proposal for Pauls Stra Clinical University Hospital. It was established that with the increase in the volume of passengers and the need to expand existing structures, finding better solutions for transport hubs, competitions were also held for communication and transport structures. Within the framework of this typology, repeated competitions were organised for the complex building design of the Riga Central Railway Station, the Riga International Bus Terminal, the Riga Passenger Port Terminal and the Riga International Airport. Several public outdoor solution competitions were found, which were organised both for the reconstruction and renovation of existing buildings, and to gain new spatial and functional solutions. Competitions were organised for several structures in this typology, including – public space improvements, viewing towers, parks and squares. Repeated competitions were found such as those for the Līvu and Pils squares in Riga. It was found that various religious movements organised competitions for new religious buildings after the restoration of the country's independence, incl. Congregation houses and churches for the Roman Catholic, for example those in Salaspils and Ogre, the Lutheran Evangelical Church congregation building in Tor kalns, and The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints congregation building in the historic centre of Riga.

Thesis attachments

1. **The chronological index** contains data on 1080 examined architecture competitions in Latvia from the mid-19th century to 2018. The index includes data on competition names, competition organisers and commissioners, closed and international competitions, the number of participants and their data, jury decisions – results obtained in the competitions, notes on the implemented projects and their authors, and data on the sources used. The chronological index is available in digital format: https://ej.uz/LL-phd-arh-konkursi-lv

2. An overview of the fourteen typological groups of architecture competitions – **info graphs of statistical data**, including the ratio of the total number of competitions and implemented competition projects to the number of specific typology competitions in each period – is summarized according to historical periodisation. Each typology contains the proportion between closed and open competitions, international and local organisers, the proportion of competitions organised by state and municipal institutions in relation to competitions organised by private individuals and competitions organised in Riga in relation to the rest of Latvia. The timetable shows the relation of competitions held in each typology against the total number of competitions each year.

3. There are five charts categorized according to general historical periodisation that summarize and visually depict **the sites of the competitions** within the boundaries of Riga and its historic centre. A separate graph illustrates territories within the boundaries of Riga's historic centre where architecture competitions are held in accordance with the Spatial Plan for Historical Centre of Riga (2013).

4. The **terms and definitions** provide definitions of concepts that are described in part or in full in the current (2018) laws of the Republic of Latvia, in the recommendations of the Latvian Association of Architects and that are used in organising architecture competitions in Latvia. Terms and definitions of competitions are divided into thematic subdivisions that describe and define a) competition types and procedure; (b) persons, their tasks and responsibilities; (c) documentation; and (d) basic principles.

5. There is an info graph categorized according to general historical periodisation that contains **a review of the legislation and guidelines** governing competition practice, the time scale of which contains 25 most essential rules dating from their legal adoption to their date of expiry.

6. The info graphs illustrate the most important laws and guidelines regulating **the process of organising** architecture competitions.

7. The info graph also contains **competition results** that are categorised according to general historical periodisation.

CONCLUSIONS

1. The characteristics of architecture competition practice in certain historical periods correspond exactly to general historical periodisation: the first period spans the time from the middle of the 19th century to World War I; the second period begins with the establishment of the Republic of Latvia in 1918 and lasts until World War II (the interwar period); the third is the Soviet period, beginning with Latvia's incorporation in the USSR; and the final, fourth period begins with the restoration of Latvian independence in 1991. The total amount of competition projects in all periods is over 1080.

2. **Recommendations and legislation** were developed for the Latvian competition practice process in each historical period (Annexes 5 and 6).

    a. The first and only document during the first historical period was the set of recommendations by the Riga Technical Association of 1867. This document adapts ten basic principles for holding competitions formulated by Berlin architects, explaining competition practice, protecting architects' interests during the design process and defining a fair competition.

    b. During the first Latvian independence period, architecture project competitions (contests) were organised based on established traditions. Between 1934 and World War II, competitions were held in compliance with the Latvian Architect's Union rules "Good practice in work contests of the Latvian Architect's Union" of 1934.

    c. After World War II, competitions were held based on the experience gathered during the preceding period. Competition practice was first legislated only in the early 1960s. In 1961, the Council of Ministers of the Latvian SSR adopted the regulation "On the procedure of holding architecture competitions". In 1965, the Council of Ministers of the LSSR adopted a new regulation "On organising competitions for the development of individual projects for unique buildings and complexes", which was the only item of legislation regulating the organisation of competitions until the end of the Soviet period. The competition practice during the renewed independence period has been regulated through several legislative acts, formal planning instruments and the guidelines developed by the Latvian Association of Architects, which provide a practical link between architecturally artistic innovation and administrative procedure. Legislation has become more complex as a result of political and economic processes. Since the beginning of the 21st century, locations that are significant from a landscape and urban construction perspective, and for which competitions must be held, have been defined and described in relevant documentation of municipalities (spatial development plans, local and detailed plans) within the bounds of the spatial planning process. The largest territory subject to such conditions is the historic centre of Riga. These spatial planning documents define the aims and tasks for organising

competitions in a formal and general way, and there is no consistency in the use of terms denoting competition types.

d. Since 2014, no procedural competition practice regulation for the private sector exists at the national level. For now, the "Competition Best Practice Guidelines" of 2017 by the Latvian Association of Architects constitute the most specific, detailed and comprehensive rules regulating the competition organisation process.

3. **14 functional typological groups** of competitions are distinguishable. These are: urban planning, residential buildings and building complexes, tourist and other temporary accommodation buildings, medical, healthcare and social care buildings, sports facilities, educational and scientific institution buildings, cultural buildings, religious buildings, memorial complexes, administrative and office buildings, commercial, catering and civic buildings, transport and communication buildings, industrial buildings and warehouses, and public outdoor space (Annex 2.2 and Annexes 2.4 to 2.17). Within each typological group, in accordance with the nature and requirements of the period, competitions were held for building groups that were new at the time, or, on the contrary – competitions were no longer held for multi-building groups.

   a. Up until World War I, competitions were organised in almost all typological groups. Over 50 competitions, or 5 % of the total amount listed in this paper, were held in total. One third of these concerned cultural buildings; one fifth concerned administrative and office buildings.

   b. Over 60 competitions, or 6 % of the total amount, were held during the interwar period. Most of them (one third) were announced for administrative and office buildings, marking the position of administration and consolidation of power by the newly established state. During this period, competitions were held for the first time for low-rise residential buildings, hotels, sanatoriums, crematoriums, memorials and cemeteries.

   c. More than one third (350) of the total number of competitions took place during the Soviet period, and these were held in all typological groups. Most prevalent were project competitions for urban planning solutions, administrative and office buildings, cultural buildings and residential buildings and building complexes. The planned economy of the state and the industrialised construction methods required functional and technological construction solutions that were special and progressive. To this end, competitions were held for a large variety of objects across all typological categories. During this period, competitions were held for the first time for residential neighbourhoods and proposals for the development of broad territories, as well as for guest houses, workers' hostels and dormitories, specialised sanatoriums and rest homes for employees of various state institutions, sports complexes, specialised schools, scientific research institutions, concert halls and cinemas.

d. Over half or 580 of all competitions have taken place since 1991. These were organised in all typological groups. Most of the competitions – one fifth – were held for residential buildings.

4. In all periods, there have been various **types of competitions** – open, closed and international competitions. Competitions have been held for both designs and ideas, however, competition briefs lack consistency in their usage of terms and definitions concerning the declared aim, specification of tasks and expected result of a competition (Annex 4). The relative distribution of competitions by basic type has changed over time, but open competitions have been the most common. Throughout all periods, most of the competitions have been held for objects in Riga, where most of economic activity has taken place.

   a. Until World War I, over 90 % of the competitions were open, consisting of a single round, concerning objects in Riga, and, despite the growth in resources and experience of local architects, internationally announced.

   b. During the interwar period, one fifth of the competitions were international, and one half of the competitions concerned objects in Riga. Almost all competitions, except one, were open and held in a single round. For Riga administrative and office buildings, several competitions were repeated.

   c. During the Soviet period, over half of the competitions were held openly. One third of the competitions were devoted to objects in Riga. Everyone, not just architects, was invited to participate in open competitions. The participants of closed competitions were selected by the organisation holding the competition, and these saw the participation of employees of the selected design institutes. Competitions were held in a single round. A small share (6 %) of competitions for particularly significant urban construction and architectural objects were so-called “international” competitions with participation of architects and employees of design institutes from other Soviet republics.

   d. In the renewed independence period, most competitions (60 %) have been held for objects in Riga. One fifth of the competitions have been closed, and one tenth – internationally announced. With changes in legislation and clients’ understanding, the variety of competition types expanded. There were now both open competitions with invited participants and competitions with previously established qualification requirements for participants. An alternative competition type, called the plenary or workshop was established for closed urban planning competitions. For more complex competition tasks, competitions were held in two or more rounds. Over the last decade, many objects have seen repeated competitions with adjustments or changes to the design program and architectural spatial solutions. This situation has been

influenced by the unstable market conditions, changes in the ownership of land plots, and other factors.

5. In all periods except for the Soviet period, competition **organisers and clients** were state administrative institutions, various organisations and private investors. Architects' professional organisations have in all periods both held competitions and consulted competition clients and organisers, raising awareness and promoting discussion about competition practice among society and professionals.

    a. Until World War I, state institutions commissioned two thirds of competitions. Economic growth promoted the establishment of various new financial institutions – credit institutions and banks, which commissioned most of the project competitions for office buildings. Half of the competitions for cultural buildings – houses of prestigious associations – were commissioned by various professional associations. Some competitions were organised with the help of the Riga Architects' Union and the Riga Technical Association.

    b. During the interwar period, around 80 % of competitions were commissioned by state and local government institutions, associations and financial companies – banks and credit associations. Competitions were also held in cooperation with the Latvian Union of Architects. Over half of the competitions were held after 1934.

    c. During the Soviet period, competitions were only held by state administrative institutions, city executive committees, collective farms, industrial enterprises, design institutes as well as professional organisations, trade unions and other public organisations. A legislative act of 1961 stipulated that competitions would be announced, and competition rules would be agreed by the project commissioners in cooperation with the State Construction Affairs Committee of the CoM of the LSSR, the Latvian Association of Architects or the Artists' Union of Latvia.

    d. During the renewed independence period, one half of the competitions were commissioned by state and municipal administrative institutions. Until 2014, depending on legal requirements, competitions had to be held in cooperation with the Latvian Association of Architects, which had partly lost its influence on processes in the field of architecture, including competition organisation practice, over the last decade.

6. The completeness and complexity of **competition documentation** (brief, program, raw data) has been influenced by overall technological progress and the administrative and financial resources, professionalism, experience and understanding of competition organisation practice of the organiser. In all periods, briefs have often contained unequal, generalised, overly broad conditions and violations of existing legislation, including the building code. Conditions could fail to include the provision of quality professional services after the competition – competition annexes did not include design deadlines and

a draft agreement, or the client's restrictions for specific solutions, estimated construction costs, etc. Awards have not always been proportionate to the estimated competition workload.

7. The **results** of competitions vary from period to period. In all periods, the most common competition result has been the allocation of the awards fund according to the criteria specified in the competition brief. In some cases, competitions have concluded without awards for first, second or third place, thus awarding premiums to runners-up. In other cases, two or more first, second or third places have been awarded, or competitions have concluded without a result (Annex 7). This has been influenced by jury decisions, the conformity of competition projects to the rules and criteria specified in competition rules, compliance with legislation, including building regulations, etc.

    a. Until World War I, regardless of the competition type, typology and organiser, 67 % of competitions resulted in the allocation of the awards fund according to the criteria specified in the competition brief. In the remaining cases, two first and two second places, as well as a shared first and second place, were awarded. In 10 % of cases, the private clients of a competition bought out the works submitted.

    b. During the interwar period, at least 40 % of competitions have resulted in the allocation of the awards fund according to the criteria specified in the competition brief. In a few public procurement competitions, two first and two second places, as well as a shared first and second place, were awarded. In over ten cases, or one sixth of the total number of competitions, the clients – state institutions – have bought out some of the unawarded works submitted.

    c. During the Soviet period, in 64 % of the cases, competition awards funds were allocated according to the criteria specified in the competition brief. In at least 10 % of the cases, the competition concluded without the first place being awarded, instead allocating awards to the project solutions of runners-up. This competition result was most common for competitions concerning cultural buildings and urban planning projects, where solutions for complicated and technologically difficult issues, in locations significant from an urban construction perspective, were required.

    d. During the renewed independence period, in at least 67 % of the cases, competition awards funds were allocated according to the criteria specified in the competition brief. In cases where competition works failed to meet the requirements set out in competition documentation or in existing building codes, runners-up have been awarded. At least 10 % of the total number of competitions concluded without awarding a first place. This result was most common in competitions for communication and transportation buildings as well as residential buildings and building complexes (15 % of the total number of competitions in each typological group). At least ten public procurement competitions were concluded or terminated

without a result, and in some cases held anew due to either an insufficient number of works submitted or non-compliance of all submitted works with the established evaluation criteria.

8. In each period, the **implementation of competition projects** (Annex 2.3) was associated with the correspondence of the solution to the demands, financial resources and ability to attract local or foreign investment of the competition client, as well as with the ability of the project author to agree with the client on an acceptable solution and design costs. The implementation of projects also depended on the national political and foreign policy situation and economic opportunities, including foreign investment. All periods include cases where project development following the competition is carried out not by the competition winner, but rather by another author, sometimes a jury member. This was made possible by both the client's freedom of action, and by the legal framework concerning the project implementation procedure in public procurement.

    a. Until World War I, a total of two-thirds of all announced competition projects were implemented. This includes all competition projects for urban planning, educational buildings, and commercial and civic buildings.

    b. During the interwar period, a total of one third of competition projects were implemented. The implemented projects include all projects for religious building and memorial building competitions, as well as half of the projects for administrative and office buildings, commercial and transportation buildings; five out of six cultural buildings; and six out of seven healthcare buildings. No competition projects were implemented in the areas of urban planning, industrial buildings and public outdoor space. Project implementation in the 1920s was influenced and stifled by a lack of funds. In a relatively short period between the transformation of the political regime in 1934 and World War II, the political system facilitated the implementation of significant competition projects for administrative and cultural buildings.

    c. During the Soviet period, less than one tenth of all competition projects were implemented. Implemented competition projects include half of the announced memorial competitions, one third of the competitions for administrative and office buildings and industrial buildings, and one fifth of the competitions for tourism buildings.

    d. Since the renewal of independence, one fifth of all competition projects have been implemented. Religious buildings have the highest proportion of projects implemented. Over half of all public procurement objects have been implemented – this includes medical and healthcare buildings, industrial buildings as well as transportation and communication building competition projects, along with less than one third of cultural buildings, education and scientific institution buildings, commercial and civic buildings, administrative and office buildings, memorial

complexes and competition projects of other types. The construction of public buildings was influenced by the ability of institutions to attract funds from state funds earmarked for infrastructure development or from the EU funds, which constituted a considerable share of total financing. As a result of the real estate crisis, only one fifth of residential building and building complex competition projects were realised.

9. **Competition publicity** – the dissemination of information about competition practice and associated processes – in all periods has been fragmented, incomplete or inconsistent regarding visual, descriptive and analytically critical information, including public and openly accessible jury and expert evaluation of the works submitted in a competition. Only a low percentage of competitions have generated sufficiently broad **public response**. The practice – choice of placement, development of competition documentation and discussion of results – surrounding the organisation of complicated competitions with considerable urban construction significance has taken place formally.

10. Architecture competition practice in Latvia constitutes an important instrument for the organisation of spatial development. It is a resource-intensive and time-consuming process that guarantees neither the attainment of the set goals, nor the alignment of interests between or determination to implement winning projects on the part of various stakeholders – administrative institutions, real estate developers, representatives of the fields of construction and architecture, and broader society. Competition practice and competition results hold considerable potential when it comes to building an understanding of the significance of quality architecture.

IZMANTOTIE AVOTI / BIBLIOGRAPHY

Arhīvu materiāli un citi nepublicēti avoti

1. Arhitektu biroja "NAMS" arhīvs.
2. Arhitektu biroja "NRJA" arhīvs.
3. Arhitektu biroja "NRJA" arhīvs. Starptautiska apbūves meta konkursa ar pieaicinātiem dalībniekiem „Rīgas Pasažieru terminmāls" nolikums. 2012. gads.
4. Autora personīgais arhīvs esot LAS valdes locekļa amatā (2015–2017).
5. Arhitektu biroja „SZK un partneri" arhīvs.
6. Arhitektu biroja „Uģis Šēnbergs. Arhitekts" arhīvs.
7. Arhitekta Jā a Krasti a arhīvs.
8. Rīgas Tehniskā Universitāte, Arhitektūras fakultāte. Agate Eni a. Mākslu ēku arhitektūra Latvijā. Promocijas darbs, 2014.
9. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Latvijas arhitektūras muzejs (NKMP LAM). inv. Nr. 1534–32.
10. NKMP LAM. inv. Nr. A22–6.
11. NKMP LAM. inv. Nr. B7–2.
12. NKMP LAM. inv. Nr. B46–8–2.
13. NKMP LAM. inv. Nr. B52–7.
14. NKMP LAM. inv. Nr. B53–3.
15. NKMP LAM. inv. Nr. B53–4.
16. NKMP LAM. inv. Nr. B53–5.
17. NKMP LAM. inv. Nr. B64–2.
18. NKMP LAM. inv. Nr. B64–5.
19. NKMP LAM. inv. Nr. B70–3.
20. NKMP LAM. inv. Nr. B70–5.
21. NKMP LAM. inv. Nr. B72.
22. NKMP LAM. inv. Nr. B72–1.
23. NKMP LAM. inv. Nr. B77–2.
24. NKMP LAM. inv. Nr. B78–1.
25. NKMP LAM. inv. Nr. B79–2.
26. NKMP LAM. inv. Nr. B81–1.
27. NKMP LAM. inv. Nr. D16–2.
28. NKMP LAM. inv. Nr. D24–3.
29. NKMP LAM. inv. Nr. D35–5.
30. NKMP LAM. inv. Nr. F7–12.
31. NKMP LAM. inv. Nr. F7–19.
32. NKMP LAM. inv. Nr. F8–3.
33. NKMP LAM. inv. Nr. F15–1.
34. NKMP LAM. inv. Nr. F15–4.
35. NKMP LAM. inv. Nr. F15–5.

36. NKMP LAM. inv. Nr. G35–1.
37. NKMP LAM. inv. Nr. G51–7.
38. NKMP LAM. inv. Nr. G51–8.
39. NKMP LAM. inv. Nr. GG1–31.
40. NKMP LAM. inv. Nr. Gg1–61.
41. NKMP LAM. inv. Nr. H10–5.
42. NKMP LAM. inv. Nr. K2–39.
43. NKMP LAM. inv. Nr. K6–14 (3).
44. NKMP LAM. inv. Nr. K58–8.
45. NKMP LAM. inv. Nr. K62–2.
46. NKMP LAM. inv. Nr. K66–2.
47. NKMP LAM. inv. Nr. K77–5.
48. NKMP LAM. inv. Nr. K84–6.
49. NKMP LAM. inv. Nr. K87–1–1.
50. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. 8a.
51. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. 8c.
52. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. 9.
53. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. 10. Latv.
54. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. 33.
55. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. R–11d.
56. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. R–19a.
57. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. R–19c.
58. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. R–19h.
59. NKMP LAM. inv. Nr. Konk. Ven.–9.
60. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–17.
61. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–19.
62. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–20.
63. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–21.
64. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–23.
65. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–24.
66. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–27.
67. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–29.
68. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–30.
69. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–32.
70. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–33.
71. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–35.
72. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–37.
73. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–40.
74. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–47.
75. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–56.
76. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–84.
77. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–86.

78. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–93.
79. NKMP LAM. inv. Nr. LAS–123.
80. NKMP LAM. biedra lieta Nr. LAS–372.
81. NKMP LAM. inv. Nr. M29–1.
82. NKMP LAM. inv. Nr. M–21.
83. NKMP LAM. inv. Nr. O12–1.
84. NKMP LAM. inv. Nr. P22–24.
85. NKMP LAM. inv. Nr. P47–4.
86. NKMP LAM. inv. Nr. P52–7.
87. NKMP LAM. inv. Nr. R1–1.
88. NKMP LAM. inv. Nr. R1–2.
89. NKMP LAM. inv. Nr. R3–5.
90. NKMP LAM. inv. Nr. R17–4.
91. NKMP LAM. inv. Nr. R28–1.
92. NKMP LAM. inv. Nr. S11–58–16.
93. NKMP LAM. inv. Nr. S19–2.
94. NKMP LAM. inv. Nr. S54–3.
95. NKMP LAM. inv. Nr. S54–4.
96. NKMP LAM. inv. Nr. S54–5.
97. NKMP LAM. inv. Nr. S56–1.
98. NKMP LAM. inv. Nr. S56–2.
99. NKMP LAM. inv. Nr. Š29–22.
100. NKMP LAM. inv. Nr. T8–4.
101. NKMP LAM. inv. Nr. T11–16.
102. NKMP LAM. inv. Nr. T19–5.
103. NKMP LAM. inv. Nr. U4–1.
104. NKMP LAM. inv. Nr. V19–11.
105. NKMP LAM. inv. Nr. V23–11 (11).
106. NKMP LAM. inv. Nr. V23–15.
107. NKMP LAM. inv. Nr. V34–6.
108. NKMP LAM. inv. Nr. V47–5.
109. NKMP LAM. inv. Nr. V47–12.
110. NKMP LAM. inv. Nr. Z13–7.
111. Latvijas Arhitektu savienība (LAS). inv. Nr. LAS-21/1-3. 1999. un 2000. gada emigrējušo un izslēgto biedru lietas. LAS vēstule U. Pastniekam, 2000.08.31.
112. LAS. Arhitektūras likums. Likumprojekts. Precizēts 09.03.2018.
113. LAS. Ar a Dimi a vēstule G. Grikmanei, LAS, Par konkursu "Viesnīcas jaunbūves Rīgā, Kalēju ielā 64/66 projekta skiču izstrāde" Rīgā 2015.07.23.
114. LAS. Atklātā arhitektūras ideju konkursa "Viesnīcas jaunbūves Rīgā, Kalēju ielā 64/66 (3.grupa, 87.grunts) projekta skiču izstrāde" žūrijas komisijas sēdes protokols Nr.1. 20.03.2015.

115. LAS. Atklātā arhitektūras ideju konkursa “Viesnīcas jaunbūves Rīgā, Kalēju ielā 64/66 (3.grupa, 87.grunts) projekta skiču izstrāde” žūrijas komisijas sēdes protokols Nr.2. 19.05.2015.
116. LAS. Atklāta arhitektūras projekta skiču konkursa”Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas peronu rekonstrukcija, Stacijas laukumā 2” slēdziens. Rīgā, 2005. gada 16. novembrī.
117. LAS. Atklātā konkursa par labāko Daudzfunkcionālo darījumu centra Ķīpsalā skiču projektu konkursa žūrijas komisijas sēdes protokols nr. 2. 2001. gads.
118. LAS. Atklātā konkursa par Siguldas baptistu draudzes baznīcas projektu. Žūrijas komisijas sēdes protokols Nr. 1. 1990.12.5.
119. LAS. Gata Didrhisona iesniegums LAS ētikas komisijai “Par konkursu viesnīcai Kalēju ielā 64/66 Rīgā” 2015.09.29.
120. LAS. Gruntsgabala Rīgā, Kungu ielā 5 (zemes kadastra Nr. 0100 001 0080) apbūves atjaunošanas metu konkursa nolikums. 2010. gads.
121. LAS. Konkursa “Par A/S "RBS SKALS” administratīvās biroju ēkas projekta skices izstrādi" Rīgā, Matrožu ielā, noteikumi. 2003. gads.
122. Autora arhīvs. Konkursa “Marriott Hotel Riga” risinājumi Minsterejas, Kungu, Pasta, 13.janvāra ielas kvartālā Rīgā” noteikumi.
123. LAS. Konkursa Rīgas Sv. Antona Romas Katoļu draudzes baznīcas arhitektūras idejas Rīgā, Maskavas ielā 309a nolikums. 2010. gads.
124. LAS. Latvijas Arhitektu savienība. Diskusiju klubs. Projekts Miera ielā 2, Rīgā. Protokols. 2007.09.20.
125. LAS. Latvijas Arhitektu savienība. Informācija. 1989.
126. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 11. kongress. 1979–1984.
127. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 12. kongress. 1990.
128. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 14. kongress. 2000–2002.
129. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 15. kongress. 1996–1999.
130. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 17. kongress. 2002–2005.
131. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 18. kongress. 2005–2008.
132. LAS. Latvijas Arhitektu savienības 21. kongress. 2015–2018.
133. LAS. Latvijas Arhitektu savienības diskusiju klubs. Tēma – Konkursi un to rīkošana. Protokols. Rīgā 2007.03.15.
134. LAS. Noteikumi atklātam konkursam par tiesībām izstrādāt Rīgas pasažieru ostas termināla projektu. 1998. gads.
135. LAS. Noteikumi atklātam konkursam par tiesībām piedalīties Valdemāra centra projekta izstrādāšanā. 1996. gads.
136. LAS. Noteikumi un programma atklātam konkursam “Dzīvojamais komplekss Rīgā, Biķernieku ielā 200” par labāko mazstāvu dzīvojamās apbūves koncepciju un arhitektonisko tēlu.
137. LAS. Noteikumi un programma atklātam konkursam par labāko Daudzfunkcionālo darījumu centra Ķīpsalā skiču projektu. 2001. gads.
138. LAS. Noteikumi un programma atklātam konkursam par labāko daudzstāvu daudzdzīvokļu ēkas projekta skicei ēkai Rīgā, Ūnijas ielā b/n. 2004. gads.

139. LAS. Noteikumi un programma atklātam konkursam par labāko daudzstāvu daudzdzīvokļu ēkas projekta skicei ēkai Rīgā, Vidzemes priekšpilsētā Vaidavas ielā b/n. 2004. gads.
140. LAS. Par metu konkursu "Brīvdabas estrādes jaunbūve, labiekārtojot teritoriju Rojā, Rojas novadā" 2016.02.
141. LAS. Programma un noteikumi atklātam konkursam par labāko rekonstrukcijas projekta priekšlikumu Latvijas vēstniecības ēkai Londonā. 1993. gads.
142. LAS. "Rīgas centrālas dzelzceļa stacijas peronu rekonstrukcija" atklātā arhitektūras projekta skiču ideju konkursa nolikums. 2006. gads.
143. LAS. Starptautisks arhitektūras ideju konkurss "Liepājas koncertzāle". Protokols. 2003. gada 27. un 28. novembris.
144. Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA). 270. fonds, 2. apraksts, 199. lieta, 256.–257. lpp.
145. LVVA. 270. fonds, 2. apraksts, 4763. lieta, 1.–17. lpp.
146. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 4. lieta.
147. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 22. lieta, 60. lpp.
148. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 147. lieta.
149. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 149. lieta.
150. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 157. lieta.
151. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 163. lieta.
152. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 180. lieta.
153. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 181. lieta, 60.–63. lpp.
154. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 186. lieta.
155. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 209. lieta, 69.–72. lpp.
156. LVVA. 273. fonds, 1. apraksts, 209. lieta, 76.–81. lpp.
157. Kultūras ministrija. 04.2012.Nr.14-9. Par grozījumiem Būvniecības likumā. KM vēstule LAS un Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai.

Iespieddarbi

158. **Apsītis, V.** *Brāļu kapi*. Rīga: Zinātne, 1982. 137. lpp.
159. Album von Riga: I. Fünfundzwanzig Stahlstiche aus den fünfzehn Jahrgängen des Rigaschen Almanachs. Riga: Hirschheydt, 1871. 94 S.
160. Das III. Stadttheater in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 94–95.
161. Das Miethaus fur Herrn Chr. Kergalw. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 96–97.
162. Das Ritterhaus in Riga. Rigascher Almanach für das Jahr 1866. Riga: Häcker, 1866. S. 50–58.
163. Die Architektonischen Wettbewerbe 1911. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1911. S. 92.
164. Die Architektonischen Wettbewerbe 1911. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1911. S. 75–86.

165. Die Preisausschreiben der letzten Zeit für öffentliche und private Bauten. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 91–92.
166. Geschäfts- und Wohngebäude der Fünften Rigaer Gesellschaft Gegenseitigen Credits. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 76–83.
167. Geschäfts- und Wohngebaude der Rigaer komerziellen Gesellschaft gegenseitigen Kredits. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 95–96.
168. Geschäfts- und Wohngebäude des Rigaer Hypotheken- Vereins. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 68–75.
169. Bank- und Geschäftsgebäude für die Rigaer Filiale der "Nordischen Bank". Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1910. S. 68–71.
170. II Geschäfts- und wohngebäude der IV. Rigaer Gesell-schaft Gegenseitigen Kredits. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1910. S. 72–82.
171. Kapelle fur den Waldenfriedhof in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 90.
172. Museum für den Lettischen Verein. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 119–120.
173. Par konkursu rīkošanas kārtību arhitektūrā. Latvijas PSR Ministru padomes lēmums Nr. 743. 1961. Latvijas PSR spēkā esošo likumdošanas aktu sistemātisks krājums, X sadaļa. Likumdošanas akti par kapitālo celtniecību, 3. grāmata, 21. burtnīca. Rīga: Latvijas PSR Tieslietu ministrija, 1976. 33.–34. lpp
174. Parzellierung und Bebauung der sogennanten Vorburg in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 84–87.
175. Vereins- und Miethaus des Gewerbe–Vereins zu Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 103–117.
176. Wettbewerb für ein Drittes (Lettisches) Stadttheater in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1911. S. 73–86.
177. Wettbewerb für ein Geschäfts- und Wohngebäude der Rigaer kommerziellen Gesellschafts gegenseitigen Kredits. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 114.
178. Wettbewerb fur ein Geschafts-u. Wohngebaude des Rigaer Hypoteken-Vereins. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1912. S. 73.
179. Wettbewerb fur ein Vereinshaus des Schutzenverein zu Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1913. S. 83.
180. Wettbewerb für ein Wohngebäude in Mitau. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1913. S. 97–102.

181. Wettbewerb für zwei Kioske im grosswn Wohrmannschen Park zu Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1911. S. 86–91.
182. Wettbewerb zur Erlangung von Entwürfe für ein Stadthaus zu Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1907 S. 17.
183. Wettbewerb zur Erlangung von Entwürfe für ein Stadthaus zu Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1907. S. 14–26.
184. Wettbewerb zur Erlangung von Ideenskizzen für ein III. (Lettisches) Stadtheater in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1909. S. 103.
185. Wohn- und Geschäftsgebaude des Herrn Ohsoling in Riga. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1910. S. 83–86.
186. **Asmuss, N.** Album von Riga: I. Fünfundzwanzig Stahlstiche aus den fünfzehn Jahrgängen des Rigaschen Almanachs. Riga: Häcker, 1899. S. 45
187. **Bajārs, P.** Elles mašīna konkursi. Process. Laikmetīgās arhitektūras grāmata Nr. 1: Kā rodas laba arhitektūra? Rīga: Arhitektūras veicināšanas fonds, 2008. 10.–29. lpp. ISBN 978-9984-39-410-7.
188. **Balevica, L.** Rīgas krājaizdevu kases un savstarpējā kredīta biedrības 1900.–1917. gadā. Rīga: Zinātne, 1978. 176 lpp.
189. **Briežkalns, G.** Latvijas Universitātes Bibliotēkas ēkas vēstures lappuses. Latvijas Universitātes Bibliotēka laikmetu griežos. Rīga: Latvijas Universitāte, 2007. 19.–33. lpp. ISBN 978-9984-802-85-X.
190. **Buka, O.** Latvijas arhitektūras skola (1944–1994). Latvijas arhitektūras meistari. Rīga: Zvaigzne ABC, 1995. 21.–25. lpp. ISBN 9984040593.
191. **Carlberg, N.** Allgemeine Verwaltung. Der Stadt Riga Verwaltung und Haushalt in den Jahren 1878-1900. Riga: Mullershen Buchdrukerei, 1901. S. 1–17.
192. **Carlberg, N.** Projectirtes Kunstmuseum. Der Stadt Riga Verwaltung und Haushalt in den Jahren 1878-1900. Riga: Mullershen Buchdrukerei, 1901. S. 210–215.
193. **Chupin, J.-P.** The Canadian Competitions catalogue. Architecture competitions and the production of culture, quality and knowledge: an international inquiry. Montreal: Potential Architecture Books, 2015. p. 255–271**.** ISBN 978-0992131708.
194. **Chupin, J.-P., Cucuzzella, C., Helal, B. (eds)** *Architecture competitions and the production of culture, quality and knowledge: an international inquiry*. Montreal: Potential Architecture Books, 2015. 404 p. ISBN 978-0992131708.
195. **Di Marino, M.** Architecture as human interface 2012 : the 4th symposium of architectural research in Finland - the 4th international conference on architectural competitions. Helsinki: Aalto University, 2014. 200 p. ISSN 1799-4861.
196. **Driba, D., Zakamennijs, O.** V. Kultūras name, klubi un kinoteātri. Laikmetīgā arhitektūra padomju Latvijā. Rīga: Liesma, 1966. 37.–41. lpp.
197. **Dripe, J.** *Latvijas arhitektūra 1991–2011*. Rīga: Jumava, 2012. 320 lpp. ISBN 9789934112867.

198. **Dripe, J.** Schaller Kyncl Architekten. Vācu arhitekti Latvijā = Schaller Kyncl Architekten. Deutsche Architekten in Lettland. Rīga: Latvijas Vācu savienība, 2013. 228.–235. lpp. ISBN 9789984496719.
199. **Grosa, S.** *Arhitektūra*. *Latvijas mākslas vēsture 1890-1915.* Rīga: Neputns, 2014. 405.–550. lpp. ISBN 9789934847127.
200. **Haan, H., Haagsma, I., Sharp, D., Frampton, K.** *Architects in competition: international architectural competitons of the last 200 years*. London: Thames and Hudson, 1988. 219 p. ISBN 9780500341032.
201. **Hagen, J.** Wettbewerb zur erlangung von Entwurfen für ein Stadthaus zu Riga,. Jahrbuch für bildende Kunst in den Ostseeprovinzen. Riga: Architektenverein zu Riga, 1907. S. 14–26.
202. **Hoffmann-Khunt, T.** Wettbewerbe aktuell. Competitions as Impetus dor German Building Culture. Architecture competitions and the production of culture, quality and knowledge: an international inquiry. Montreal: Potential Architecture Books, 2015. p. 298–309**.** ISBN 978-0992131708.
203. **Horsta, K.** *Sanatoriju arhitektūra Latvijā: 1918–1940*. Rīga: Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts, 2018. 256 lpp. ISBN 978-9934-8721-2-9.
204. **Huotelin, P., Kaipiainen, M.** Kilpailtuja unelmia ja työvoittoja - 130 vuotta suomalaisia arkkitehtuurikilpailuja / Dreams and comp(L)eted projects - 130 years of Finnish architectural competitions. Helsinki: Suomen Arkkitehtiliitto SAFA / Finnish Association of Architects, 2006. 143 p. ISBN 951-9307-17-6.
205. **Kaipiainen, M.** *Architectural competitions in Finland*. *Architectural Competitions – Histories and Practice.* Rio Kulturkooperativ, Hamburgsund: The Royal Institute of Technology and Rio Kulturkooperativ, 2013. p. 22–33. ISBN 978-9185249169.
206. **Kalvāne, D.** Daugavas krastmalas labiekārtojums un vides dizains. Starptautisks arhitetu un pilsētplānotāju seminārs Rīgā, Latvijā, 2008. gada 7.–9. jūlijā. Rīga: A/S Spīķeri, 2009. 44 lpp.
207. **Kalvāne, D.** Tor akalna draudzes nams. Starptautisks arhitektu plenērs. Rīga: 2003. 41 lpp.
208. **Ketners, K.** Finanšu sektora un Latvijas hipotekārās kreditēšanas sistēmas attīstība. Nekustamais īpašums Latvijā 1991–2012. Rīga: Latio, 2013. 123.–135. lpp. ISBN 9789984497211.
209. **Korna, K., Lūsis, M.** Nekustamais īpašums un valsts politika. Nekustamais īpašums Latvijā 1991–2012. Rīga: Latio, 2013. 99.–127. lpp. ISBN 9789984497211.
210. **Krastiņš, J.** Rīgas izbūve un arhitektūra 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā. Rīga: Zinātne, 1978. 428 lpp.
211. **Krastiņš, J.** Vilhelms Neimanis un muzeja arhitektūra. Valsts Mākslas muzejs. Rīga: Jumava, 2005. 17.–30. lpp.
212. **Krastiņš, J., Tīlmanis, O., Upmanis, E.** *LU Arhitektūras fakultāte (1919–1944)*. *Latvijas arhitektūras meistari.* Rīga: Zvaigzne ABC, 1995. 14.–20. lpp. ISBN 9984040593.

213. **Kronbergs, A., Kleinbergs, A., Saulīte, Z. u. c.** *Arhis arhitektūra*. Rīga: Livonia Print, 2008. 160 lpp. ISBN 978-9984-39-680-4.
214. **Kruks, S.** Ārtelpas skulptūras semiotika, politika un ekonomika. Pieminekļu celtniecība un demontāža Latvijā 1945–2010. Rīga: Neputns, 2011. 528 lpp. ISBN 978-9984-807-84-3.
215. **Lejnieks, J.** *Krampis. Arhitekts Andris Kronbergs*. Rīga: Neputns, 2011. 220 lpp. ISBN 978-9984-807-74-4.
216. **Lejnieks, J.** *Marta Staņa. Vienkārši, ar vērienu*. Rīga: Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2013. 118 lpp. ISBN 9984807991.
217. **Lejnieks, J.** *Rīga, kuras nav*. Rīga: Zinātne, 1998. 397 lpp.
218. **Lejnieks, J.** Rīgas arhitektūras skolas absolventu saraksts 1869–2007. Latviešu arhitektu teorētiskie raksti un manifesti 20. gadsimtā. Rīga: Latvijas arhitektūras muzeja fonds, 2007. 161.–175. lpp.
219. **Lejnieks, J., elzis, M.** *Patiesa forma, tīrs stils: Modris elzis, arhitekts*. Rīga: Neputns, 2007. 286 lpp. ISBN 9789984807102.
220. **Lejnieks, J., Krastiņš, J, Dripe, J.** *Vācu arhitekti Latvijā = Deutsche Architekten in Lettland.* Rīga: Latvijas Vācu savienība, 2013. 249. lpp. ISBN 9789984496719.
221. **Linartas, D.** *Significance of creative competitions to Lithuanian art of architecture* Vilnius: VGTU leidykla TECHNIKA, 2011. 197 p. ISBN 978-609-457-012-4.
222. **Lipstadt, H., Bergdoll, B.** *The Experimental tradition: essays on competitions in architecture*. New York: Princeton Architectural Press, 1989. 186 p. ISBN 0910413495.
223. **Lukševics, U.** *Mums patīk konkursi*. *Process. Laikmetīgās arhitektūras grāmata Nr. 1: Kā rodas laba arhitektūra?* Rīga: Arhitektūras veicināšanas fonds, 2008. 78.–87. lpp. ISBN 978-9984-39-410-7.
224. **Melbergs, G.** *Pilsētbūvniecība Latvijā*. *Latvijas arhitektūra 93.* Rīga: Baltika, 1993. 50.–60. lpp.
225. **Nasar, J. L.** *Design by competition: Making design competition work*. Cambridge: Univ. Press, 1999. 238 p. ISBN 9780521444491.
226. **Perns, H.** *Dzīvokļi Rīgā*. Rīga: Rīgas pilsētas statistiskais birojs, 1927. 47 lpp.
227. **Pētersone, P.** *Rīgas pilsētas pārvaldes administratīvās ēkas*. *Rīgas pārvalde astoņos gadsimtos.* Rīga: SIA "Rīgas nami", Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs, 2000. 257.-287. lpp. ISBN 9984-9116-3-2.
228. **Pirhonen, A.** *Europan 7 results book. Sub-urban Challenge, Urban Intensity and Housing Diversity*. Helsinki: Europan Swerige, Europan Finland, Europan Eesti, Europan Latvia, 2004. 114 p. ISBN 951-9307-14-1.
229. **Pirhonen, A.** *Europan 8 results book. European urbanity and strategic projects*. Helsinki: Europan Swerige, Europan Finland, Europan Eesti, Europan Latvia, 2006. 80 p. ISBN 951-9307-16-8.
230. **Redberga, Z.** Dziesmu svētku estrāde Rīgā, Mežaparkā. Projekti. Arhitektu veltījums Latviešu dziesmu svētkiem. Rīga: Pašvaldības aģentūra Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2008. 52 lpp.

231. **Rönn, M., Andersson, J. E., Zettersten, G. B. (eds).** *Architectural Competitions – Histories and Practice*. Rio Kulturkooperativ, Hamburgsund: The Royal Institute of Technology and Rio Kulturkooperativ, 2013. 350 p ISBN 978-9185249169.
232. **Rönn, M., Andersson, J. E., Zettersten, G. B. (eds).** *Introduction*. Stockholm: The Royal Institute of Technology, 2016. 7–34 p ISBN 978-91-7729-048-3.
233. **Rönn, M., Kazemian, R., Andersson, J.E. (eds).** *The architectural competition: research inquiries and experiences*. Stockholm: Axel Books, 2010. 640 p. ISBN 978-9197859820.
234. **Sobreira, F.** Design competitions in Brazil. Architecture competitions and the production of culture, quality and knowledge: an international inquiry. Montreal: Potential Architecture Books, 2015. p. 284–295**.** ISBN 978-0992131708.
235. **Spreiregen, P. D.** *Design competitions*. New York: McGraw-Hill, 1979. 310 p. ISBN 9780070603813.
236. **Stradiņš, J.** Akadēmiskā izglītība Baltijā un Latvijas Universitātes priekšvēsture. Latvijas Universitāte 75. Rīga: Latvijas Universitāte 1987. 24. lpp.
237. **Strautmanis, I.** Monumentālās propagandas plāns un monumentu loma mūsdienu pilsētas struktūrā. Latvijas PSR arhitektūra un pilsētbūvniecība. Rīga: Zinātne, 1987. 101.–109. lpp.
238. **Strautmanis, I., Asaris, G.** *Padomju Latvijas memoriālie ansambļi*. Rīga: Rīgas pilsētas statistiskais birojs, 1986. 146 lpp.
239. **Strautmanis, I., Ulme, A.** *Latvijas pirmās brīvvalsts periods – 20. gs. 20.–30. gadi. Rīgas viesnīcu arhitektūra.* Rīga: Pētergailis, 2013. 33.–39. lpp. ISBN 978-9984-33-366-3.
240. **Strautmanis, I., Ulme, A.** *Padomju periods – 20. gs. – 80. gadi. Rīgas viesnīcu arhitektūra.* Rīga: Pētergailis, 2013. 40.–47. lpp. ISBN 978-9984-33-366-3.
241. **Strautmanis, I., Ulme, A.** *Rīgas viesnīcu arhitektūra*. Rīga: Pētergailis, 2013. 395 lpp. ISBN 978-9984-33-366-3.
242. **Strebel, I., Silberberg, J., Raschpichler, D.** Capturing competition data. Architecture competitions and the production of culture, quality and knowledge: an international inquiry. Montreal: Potential Architecture Books, 2015. p. 272–283**.** ISBN 978-0992131708.
243. **Strebel, I., Silberberger, J, (eds).** *Architecture Competition: Project Design and the Building Process* New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017. 193 p. ISBN 9781472469984.
244. **Strong, J.** *Architecture Competition: Project Design and the Building Process* London: Architectural Press, 1976. 151 p. ISBN 9780851395142.
245. **Strong, J.** *Winning by design: architectural competitions*. Boston: Butterworth-Heinemann, 1996. 190 p. ISBN 0750624930.
246. **Šusts, V.** II. Laikmetīgais mājoklis. Laikmetīgā arhitektūra padomju Latvijā. Rīga: Liesma, 1966. 19.–27. lpp.

247. **Theodorou, M., Katsakou, A.** *The Competition Grid: Experimenting With & Within Architecture Competitions*. London: RIBA Publishing, 2018. 224 p. ISBN 9781859467107.
248. **Volker, L.** Deciding about Design Quality. Value judgements and decision making in the selection of architects by public clients under European tendering regulations. Leiden: Sidestone Press, 2010. 323 p. ISBN 978-90-8890-053-2.
249. **Wingquist, E., Johansson, A.** *Europan 9 results book. Sustainable city and new public spaces*. Verona: Europan Swerige, Europan Finland, Europan Eesti, Europan Latvia, 2008. 138 p. ISBN 978-951-9307-19-0.
250. **Zakamennijs, O.** III. Skolas un citas mācību iestādes. Laikmetīgā arhitektūra padomju Latvijā. Rīga: Liesma, 1966. 28.–36. lpp.
251. **Zībārte, I.** *Process. Laikmetīgās arhitektūras grāmata Nr. 1: Kā rodas laba arhitektūra?* Rīga: Arhitektūras veicināšanas fonds, 2008. 223 lpp. ISBN 978-9984-39-410-7.
252. Aizrādījumi. *Cīņa*, 1947, 12. jūn., 6. lpp.
253. Arhitektūras izstāde. *Padomju Students*, 1946, 28. sept., 4. lpp.
254. Bericht der Preisrichter über die Museumsbau-Concurrenz in Riga. *Rigasche Zeitung*, 1877, 5. Jul., S. 1.
255. Darījumu centrs Ķīpsalā. *Latvijas Arhitektūra*, 2002, Nr. 39, 92.–95. lpp.
256. Daugavpils Vienības nams. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 12, 365.–375. lpp.
257. Ergebnifs des Aufrufs zur Preisbewerbung, betreffend den Plan für den Neubau der Mineralwasser-Anstalt in Riga. *Zeitschrift für Bauwesen*, 1860, S. 403.
258. Godalgoti būvprojekti. *Valdības vēstnesis*, 1930, 20. sept., 1. lpp.
259. Godalgoti pirmmeti Tiesu namam Rīgā. *Brīvā zeme*, 1936, 7. sept., 3. lpp.
260. Godalgoti Uzvaras laukuma izbūves projekti. *Latvijas Kareivis* 1939, 28. janv., 1. lpp.
261. Godalgotie pagastnamu projekti. *Pašvaldību dzīve*, 1937, 1. okt., 220.–221. lpp.
262. Grundsätze für das Verfahren bei öffentlichen Konkurrenzen. Deutsche Bauzeitung. Die Kommission des Architekten-Vereins. *Deutsche Bauzeitung*, 1868, S. 377–369.
263. Hronika. Latvijas Inženieru un Tehniķu Kongresa Biroja Žurnāls, 1925, Nr. 8–9, 145. lpp.
264. Idejas, principi, tradīcijas... *Literatūra un māksla*, 1969, 27. dec., Nr. 52, 8. lpp.
265. Inland. *Rigasche Zeitung*, 1885, 2. Dec., S. 6.
266. Izcils panākums starptautiskā sacensība. *Rīts*, 1938, 6. jūl., 1. lpp.
267. Izraudzīti būvprojekti jaunajai Kara muzeja ēkai. *Jaunākās ziņas*, 1936, 3. nov., 16. lpp.
268. Jaunā kara muzeja celtne 4 stāvos. *Rīts*, 1936, 26. okt., 7. lpp.
269. Jaunā koncertdārza. *Jūrmalas Vārds*, 1934, 3. mart., 2. lpp.
270. Jaunai Rīgai jaunu apbūvi. *Zvaigzne*, 1959, Nr. 3, 14.–15. lpp.
271. Jaunceltne. *Cīņa*, 1965, 3. apr., 4. lpp.
272. Jūrmalā cels lielu viesnīcu, saldētavu un koncertestrādi *Rīts*, 1937, 27. aug., 7. lpp.
273. Kāds būs Rīgas pilsētas valdes jaunais nams? *Ilustrētā tehnika, motors un sports*, 1936, Nr. 12, 1.–3. lpp.
274. Ķemeru atjaunošana. *Ilustrēts Žurnāls*, 1924, Nr. 50, 1107. lpp.

275. Ķemeru sēravotu viesnīcas projekti godalgoti. *Pēdējā brīdī*, 1931, 26. apr., 4. lpp.
276. Konkurss jauna nama būvei. *Pēdējā Brīdī*, 1929, 8. jūn., 2. lpp.
277. Latvijas PSR Arhitektu savienības V kongress. Arhitektu darbu – jaunā uzdevumu līmenī! *Literatūra un māksla*, 1958, 18. jūl., Nr. 29, 3. lpp.
278. Latvijas vēstnesis. *Latvijas vēstnesis*, 1924, 25. aug., 4. lpp.
279. Latviskās pienotavu ēkas. *Rīts*, 1936, 26. mai., 16. lpp.
280. Lielas mutes – mazi darbi. *Laiks*, 1968, 13. jūl., 3. lpp.
281. Likums par Nacionālās celtniecības komiteju. *Valdības vēstnesis*, 1936, 17. janv., 1. lpp.
282. Likums par Uzvaras laukuma izbūvi Rīgā. *Valdības Vēstnesis*, 1936, 12. jūn., 1. lpp.
283. Literatūra. Divas jaunas jaukas grāmatas par Latvijas zemes un dzelzu ceļiem. *Valdības Vēstnesis*, 1938, 17. nov., 6. lpp.
284. Locales. *Düna Zeitung*, 1893, 2. Nov., S. 3.
285. Locales. *Düna Zeitung*, 1901, 13. Mart., S. 5.
286. Locales. *Rigasche Zeitung*, 1908, 10. Jun., S. 2.
287. Locales. *Düna Zeitung*, 1897, 15. Sept., S. 3.
288. Locales. *Rigasche Rundschau*, 1900, 15. Feb., S. 3.
289. Locales. *Rigasche Zeitung*, 1913, 4. Apr., S. 2.
290. Locales. *Düna Zeitung*, 1900, 27. Mai., S. 3.
291. Locales. *Rigasche Zeitung*, 1862, 27. Aug., S. 4.
292. Locales. *Rigasche Zeitung*, 1864, 14. Feb., S. 3.
293. Locales. *Rigasche Zeitung*, 1864, 1. Mai., 100, S. 2.
294. No visiem novadiem. *Dzimtenes Balss*, 1981, 17. dec., 2. lpp.
295. Par konkursu sarīkošanu unikālu ēku un kompleksu individuālo projektu izstrādei: Latvijas PSR Ministru padomes lēmums Nr. 642. *Ziņotājs*, 1965, Nr. 3., 26.–31. lpp.
296. Par padomju arhitektūras uzdevumiem. *Cīņa*, 1948, 11. mai., 3. lpp.
297. Pie emti paraugprojekti pagastu namiem. *Jaunākās ziņas*, 1937, 24. mart., 18. lpp.
298. Pilsētu dzīvojamo mazēku projektu konkurss. *Cīņa*, 1945, 8. jūn., 8. lpp.
299. Preisausschreiben für ein Sanatorium. *Rigasche Rundschau*, 1930, 4. Jun., S. 6.
300. Preisverteilung Im Wettbewerb für den Bau der Lett. Aktienbank. *Rigasche Rundschau*, 1929, 10. Dec., S. 6.
301. Public competition. *The Civil Engineer and Architect's Journal*, 1839, Volume 2, p. 211–213.
302. Radisson SAS Daugava Riga Hotel. 10 min gājienā no centra. *Latvijas Arhitektūra*, 1995, Nr. 2, 19–21. lpp.
303. Rīga. *Latvis*, 1926, 29. janv., 6. lpp.
304. Rīgas 3. vidusskolas rekonstrukcijas skiču projekts. *Latvijas Arhitektūra*, 2005, Nr. 58, 5. lpp.
305. Sacenību noteikumi idejas projektu iegūšanai Uzvaras laukuma izbūvei Rīgā. *Valdības Vēstnesis*, 1938, 10. jūn., 1. lpp.
306. Sacensības. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 3, 132.–133. lpp.
307. Sacensības Rīgas pilsētas pašvaldības nama celšanai. *Rīts*, 1934, 10. nov., 4. lpp.

308. Saimnieciskā dzīve. *Latvijas kareivis*, 1925, 7. aug., 4. lpp.
309. Satversmes tiesas 2004. gada 30. janvāra spriedums "Par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 10. panta, 11. panta 3. un 4. punkta, 14. panta un pārejas noteikumu 6. un 8. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 58. pantam". *Latvijas Vēstnesis*, 2004, 3. feb.,
310. Sirmā Rīga. *Literatūra un māksla*, 1946, 22. nov., Nr. 47, 4. lpp.
311. Sludinājums. *Darba Balss*, 1923, 11. sept., 4. lpp.
312. Sludinājums. *Valdības Vēstnesis*, 1924, 27. feb., 4. lpp.
313. Sludinājums. *Valdības Vēstnesis*, 1922, 16. aug., 3. lpp.
314. Sludinājums. *Rīts*, 1937, 1. maij., 7. lpp.
315. Studentu nama projektu sacensības darbi. *Universitas*, 1932, 1. okt., 195.–196. lpp.
316. Studentu nama projektu sacensības darbi. *Valdības vēstnesis*, 1932, 29. sept., 4. lpp.
317. Technischer Verein. *Rigasche Zeitung*, 1868, 5. Jan., S. 6.
318. Uzvaras laukuma idejas projekta sacensībā godalgotie darbi. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 2, 46.–55. lpp.
319. Valdības rīkojumi un pavēles. *Valdības Vēstnesis*, 1935, 22. aug., 1.–3. lpp.
320. Valdības rīkojumi un pavēles. *Valdības Vēstnesis*, 1937, 20. mart., 2. lpp.
321. Vietējo iestāžu rīkojumi. *Valdības vēstnesis*, 1936, 14. nov., 3. lpp.
322. Weetejās zi as. *Liepājas Atbalss*, 1907, 3. lpp.
323. Zemkopības departamenta pazi ojums. *Valdības vēstnesis*, 1936, 13. feb., 2. lpp.
324. **Aizsilniece, E.** Latvijas Padomju arhitektu savienības valdes darbība no 1948. gada maija līdz 1951. gada decembrim. *Literatūra un māksla*, 1951, 16. dec., Nr. 50, 3. lpp.
325. **Andersons, U.** Administratīvo un biroja ēku komplekss "Citadele". *Latvijas Būvniecība*, 2009, Nr. 14, 34.–46. lpp.
326. **Antenišķe, A.** Biroju ēka Citadele. *Latvijas Arhitektūra*, 2009, Nr. 86, 50.–54. lpp.
327. **Antenišķe, A.** Ķīpsalas ligzda. *Latvijas Arhitektūra*, 1998, Nr. 17, 28.–29. lpp.
328. **Apsītis, V.** Latviešu sarkanajiem strēlniekiem. *Literatūra un māksla*, 1967, 7. janv., Nr. 1, 8.–9. lpp.
329. **Apsītis, V.** Viesnīca "Rīga". *Literatūra un māksla*, 1956, 4. aug., Nr. 32, 3. lpp.
330. **Apsītis, V.** Galvaspilsētas centrs. *Dzimtenes Balss*, 1970, 3. apr., 7. lpp.
331. **Bērziņa, D., Lejnieks, J.** Miera – Šarlotes iela. *Latvijas Arhitektūra*, 2006, Nr. 67, 96.–97. lpp.
332. **Bērziņš, D.** Kas šoreiz ir ieguvēji? *Latvijas Arhitektūra*, 2000, Nr. 28, 74.–74. lpp.
333. **Bērziņš, O.** Sacensība idejas pirmmeta iegūšanai Latvijas sūtniecības nama jaunbūvei, Kau ā. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 3, 73.–76. lpp.
334. **Bērzkalns, P.** Latvijas arhitektu profesija un tās aizsardzība. *Latvijas Arhitektūra*, 1940, Nr. 6, 219.–226. lpp.
335. **Boelaus, K.** Sacensība pirmmetiem Igaunijas sūtniecības namam Rīgā. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 1, 13.–15. lpp.
336. **Borgs, J.** Salaspils katoļu baznīca. *Latvijas Arhitektūra*, 1997, Nr. 11, 68.–71. lpp.
337. **Bulgaņins, N.** Par pārmērību novēršanu projektēšanā un celtniecībā. *Cīņa*, 1955, 10. nov., 1. lpp.

338. **Cimberga, A., Galenieks, A.** Rītdienas Mālpils. *Literatūra un māksla*, 1969, 22. nov., Nr. 47, 8. lpp.
339. **Driba, D.** Dienu ritumā. *Māksla*, 1974, Nr. 2, 49. lpp.
340. **Dripe, J.** Pili – priekam, jaunradei un svētkiem. *Padomju Jaunatne*, 1981, 2. nov., 4. lpp.
341. **Dzenis, J.** Lucavsalas rītdiena. *Cīņa*, 1978, 11. aug., 4. lpp.
342. **Eniņa, A., Krastiņš, J.** Architecture of Latvian Exhibition Pavilions = Latvijas izstāžu paviljonu arhitektūra. *Rīgas Tehniskās universitātes zinātniskie raksti. 10. sērija. Arhitektūra un Pilsētplānošana*, 2011, 5. sējums., 14.–26., 122.–128. lpp.
343. **Galindoms, A.** Armijas ekonomiskā veikala ēka Rīgā. *Latvijas Arhitektūra*, 1940, Nr. 5, 149.–152. lpp.
344. **Holcmane, V.** Villa "Canon". *Latvijas Arhitektūra*, 1997, Nr. 8-9, 48. lpp.
345. **Holcmanis, A.** Apbūves priekšlikumi dzīvojamam rajonam pie Maskavas ielas. *Literatūra un māksla*, 1959, Nr. 26, 2. lpp.
346. **Holcmanis, A.** Dienu ritumā. *Māksla*, 1971, Nr. 4, 53. lpp.
347. **Holcmanis, A.** Jaunrades laboratorijas. *Māksla*, 1967, Nr. 2, 17.–19. lpp.
348. **Holcmanis, A.** Klīversalas vīzijas. *Latvijas Arhitektūra*, 2006, Nr. 63, 56.–59. lpp.
349. **Holcmanis, A.** Mākslas izstāžu namam veidolu meklējot. *Literatūra un māksla*, 1967, 18. nov., Nr. 46, 13. lpp.
350. **Holcmanis, A.** Nacionālais teātris. *Latvijas Arhitektūra*, 2004, Nr. 54, 42.–48. lpp.
351. **Holcmanis, A.** Pārdomas par rekonstruēto Rīgas dzelzceļa staciju. *Latvijas Arhitektūra*, 2004, Nr. 51, 10.–16. lpp.
352. **Jansons, A.** Lappuse celtniecības grāmatā. *Dzimtenes balss*, 1973, 20. dec., 34. lpp.
353. **Kalniņa, A.** Rīgas bijušās Forburgas apbūves attīstības vēsturiskie faktori (XIX gs. otrā puse – 1944. gads). *Latvijas Arhīvi*, 2001, 11. mai., 3, 63.–86. lpp.
354. **Kalvāne, D., Krastiņš, J.** Space of the Daugava within the Cityscape of Riga = Daugavas telpa Rīgas pilsētvidē. *Rīgas Tehniskās universitātes zinātniskie raksti. 10. sērija. Arhitektūra un Pilsētplānošana*, 2010, 4. sējums, 73.–77., 147.–149. lpp.
355. **Kampe, P.** Īss pārskats par profesora Dr. arch. h. c. Eižena Laubes būvniecības darbību līdz pasaules kara sākumam. *Latvijas Arhitektūra*, 1940, 7. apr., Nr. 4, 105.–117. lpp.
356. **Kipere, Z.** Kā pilsētā un vēl labāk. *Padomju Jaunatne*, 1969, 30. aug., 2. lpp.
357. **Kiršteins, A.** Konkursa rezultāti. *Latvijas Arhitektu Biedrība: Kopraksts*, 1982, Nr. 50, 13. lpp.
358. **Krasta, Z.** Kāda būs zinātnes pilsēti a? *Padomju Jaunatne*, 1966, 24. dec., 1. lpp.
359. **Krastiņš, J.** Augusts Reinbergs. *Zvaigzne*, 1989, Nr. 15, 20. lpp.
360. **Krastiņš, J.** Jaunā Rīgas pasažieru osta. *Latvijas Arhitektūra*, 1999, Nr. 22, 44.–46. lpp.
361. **Krastiņš, J.** Public Response to Architectural Design Competitions in Riga. *Centropa*, 2000, 2, p. 150–161.
362. **Krastiņš, J.** Stacijas laukums 21. gadsimtā. *Latvijas Arhitektūra*, 2000, Nr. 27, 70.–74. lpp.
363. **Krīgers, M.** Mākslas un vēstures mājokļi Rīgā. *Latvijas Kareivis*, 1940, 7. apr., 4. lpp.

364. **Lāčauniece, I.** Hercoga Jēkaba laukums Jelgavā vakar, šodien, rīt... *Latvijas Arhitektūra*, 2005, Nr. 1(57), 90.–91. lpp.
365. **Latvijas PSR Arhitektu Savienības organizācijas komiteja.** Izraudzīti būvprojekti jaunajai Kara muzeja ēkai. *Техника и строительство=Tehnika un celtniecība*, 1941, Nr. 1, 25. lpp.
366. **Laube, E.** Mūsu tagadējā celtniecība. *Latvis*, 1928, 7. dec., 4. lpp.
367. **Laukirbe, A.** Jelgavas viesnīcas ēka. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 7, 203.–205. lpp.
368. **Lazdiņš, I., Tmofejevs, E., Sīlis, A.** Atkāta vēstule. *Dienas Bizness*, 1998, 26. janv., 5. lpp.
369. **Lehmusa, I.** Rīga – šodien un rīt. *Padomju Jaunatne*, 1978, 11. aug., 2. lpp.
370. **Lehmusa, I.** Sidnejas opera. Vai būs? *Padomju jaunatne*, 1988, 18. jūn., 4.–5. lpp.
371. **Leitanaite, R.** Between East and West. *A10*, 2016, N 68, p. 40–49.
372. **Lejnieks, J.** Alternatīvais rātsnams. *Latvijas Arhitektūra*, 2000, Nr. 29, 60.–63. lpp.
373. **Lejnieks, J.** Latvijas laika labākais. Nr. 2 Tautas nams Rīgā. *Māksla*, 1995, Nr. 2, 12. lpp.
374. **Lejnieks, J.** Latvijas Mobilā telefona birojs. *Latvijas Arhitektūra*, 1999, Nr. 23, 61. lpp.
375. **Lejnieks, J.** Mežaparka vīzijas. *Latvijas Arhitektūra*, 2005, Nr. 62, 80.–82. lpp.
376. **Lejnieks, J.** Process. *Latvijas Arhitektūra*, 2005, Nr. 57, 4.–5. lpp.
377. **Lejnieks, J.** Stockmann vīzija – divi gadsimti. *Latvijas Arhitektūra*, 2004, Nr. 51, 28. lpp.
378. **Levāne, S.** Divdesmit pirmā gadsimta skola. *Latvijas Arhitektūra*, 2003, Nr. 46, 84.–86. lpp.
379. **Maderneeks, J.** Konkursa projektu izstāde V. kredītbiedrības nama būvei. *Dzimtenes Vēstnesis*, 1912, 4. feb., 6. lpp.
380. **Melbergs, G.** Kompleksas dzīvojamās vides meklējums. *Māksla*, 1976, Nr. 4, 17.–20. lpp.
381. **Melbergs, G.** Starts Lucavsalā. *Māksla*, 1967, Nr. 4, 22. lpp.
382. **Miķelsone, I.** Architectural competitions as an instrument for heritage protection: the dynamics of competition taxonomy. *Journal of Architecture and Urbanism*, 2016, 40:4, 272–282 p.
383. **Mincs, G.** Mākslas izstāžu zāles meti. *Māksla*, 1968, Nr. 1, 26.–27. lpp.
384. **Ņikitjuka, O.** Dienu ritumā. *Māksla*, 1961, Nr. 3, 45. lpp.
385. **Ozola, V.** Kāda būsi jaunā Pastende? *Literatūra un māksla*, 1967, 2. aug., Nr. 31, 8. lpp.
386. **Peņģerots, V.** Latvju dziesmu svētku celtnes. *Latvijas Arhitektūra*, 1938, 7. apr., Nr. 1, 4.–8. lpp.
387. **Ratas, P.** Kas notika ar staciju? *Latvijas Arhitektūra*, 2004, Nr. 51, 100.–103. lpp.
388. **Redberga, Z.** Mākslas akadēmjias paplašināšana. *Latvijas Arhitektūra*, 2002, Nr. 44, 98. –99. lpp.
389. **Rönn, M.** The prequalified competition – how are architects appointed to invited architectural competitions? *ARCC journal*, 2012, 1, p. 4–14.

390. **Rönn, M., Andersson, J.E., Kazemians, R.** Editor's comments. *Nordic Journal of Architectural Research*, 2009, 2/3, p. 5–8.
391. **Rönn, M., Kazemian, R.** Finnish architectural competitions: Structure, criteria and judgement process. *Building Research and Information*, 2009, 16–18 August 2007, 176–186 p.
392. **Rönn, M., Kazemian, R.** From Architectural Policies to Implementation of Architectural Competitions. *Wettbewerbe-aktuell*, 2009, S. 3.
393. **Rönn, M., Zettersten, G.** Editor's notes. *Nordic Journal of Architectural Research*, 2012, 1, p. 5–12.
394. **Rutmanis, J.** Jaunās viesnīcu ēkas provinču pilsētās. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 7, 203. lpp.
395. **Rutmanis, J.** Profesija. *Latvijas Arhitektūra*, 1939, Nr. 10–11, 362.–364. lpp.
396. **Samm, M.** Berģu baznīca. *Latvijas Arhitektūra*, 2004, Nr. 53, 70.–72. lpp.
397. **Siliņš, J.** Brīvības pieminekļa sacensību vēsture. *Signāls*, 1936, Nr. 4, 187.–201. lpp.
398. **Sparāns, A.** Villa lepnam kungam. *Māksla*, 1992, 1992, 1. okt., Nr. 9–10, 45.–48. lpp.
399. **Strautmanis, I.** Vienīgās prēmijas ieguvējs. *Māksla*, 1988, Nr. 3, 62.–65. lpp.
400. **Suta, R.** Jaunā Tautasnama projekti. *Signāls*, 1929, 1. mart., 7. lpp.
401. **Timuška, K.** Latvijas dzelzceļu atjaunošana un izbūve. *Latvijas Inženieru un Tehniķu Kongresa Biroja Žurnāls*, 1927, Nr. 9–10, 107.–109. lpp.
402. **Vecumnieks, E.** Konventa sēta. *Latvijas Arhitektūra*, 1996, Nr. 3, 46.–50. lpp.
403. **Vērpe, B.** Dvorec ceļ ikov. *Latvijas Arhitektūra*, 2018, Nr. 132, 94.–102. lpp.
404. **Vijupe, I.** Projektos un dabā. *Zvaigzne*, 1985, Nr. 13, 25.–26. lpp.
405. **Zaķis, V.** Apspriedes, konkursi, radošais darbs... . *Literatūra un māksla*, 1961, 30. apr., Nr. 17, 2. lpp.
406. **Zariņš, D.** Pasta krājkases nama sacensība. *Latvijas Arhitektūra*, 1938, Nr. 1, 34.–39. lpp.

Likumdošanas akti

407. Aglonas novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Aglonas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.aglona.lv/wp-content/uploads/2013/08/III-dala-TIAN.pdf.
408. Aizputes novada teritorijas plānojums 2012.–2023. gadam, galīgā redakcija. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Aizputes novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017].
http://www.aizputesnovads.lv/docs/Teritorijas_planojums/TP_TIAN_III_SEJUMS.pdf.
409. Andrejostai piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018].
http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/21566.
410. Andrejsalas teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018].
http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/20157.

411. Arhitektūras politikas pamatnostādnes 2009.–2015. gadam [tiešsaiste]. *Kultūras ministrija*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.km.gov.lv/lv/doc/jaunumi/KMPamn__arhitektura.pdf.
412. Auce novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Auces novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.auce.lv/index.php?cmd=get&cid=26558.
413. Autortiesību likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. http://likumi.lv/doc.php?id=5138.
414. Baldones novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Baldones novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.baldone.lv/images/userfiles/planosanas_dokumenti/tp_apbuves_noteikumi.pdf.
415. Būvniecības likums: Ministru kabineta noteikumi Nr. 187. [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.vestnesis.lv/op/2013/146.1.
416. Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi 2006.–2018. gadam. Daugavpils pilsētas domes saistošie noteikumi Nr. 5. [tiešsaiste]. *Daugavpils pilsētas dome*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.daugavpils.lv/userfiles/TP_grozijumi/Apbuves_noteikumi.pdf.
417. Detālplānojuma zemes vienībām Rīgā, Antonijas ielā 17 (kadastra apzīmējums 0100 019 1052), Antonijas ielā 17A (kadastra apzīmējums 0100 019 0003 nekustamā īpašuma ar kadastra numuru 0100 019 0092 sastāvā), Antonijas ielā 21 (kadastra apzīmējums 0100 019 2000) un Strēlnieku ielā 4C (kadastra apzīmējums 0100 019 0005 nekustamā īpašuma ar kadastra numuru 0100 019 0087 sastāvā) teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/31554.
418. Detālplānojums Krišjā a Barona ielā 75 un Krišjā a Barona ielā 75A, Rīgā. Paskaidrojums raksts [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/56844.
419. Detālplānojums teritorijai "Pie Juglas ielas, Ūdeļu ielas un Mazās Juglas ielas". Paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Rīgas dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/19479.
420. Detālplānojums teritorijai starp Rūpniecības ielu, Pētersalas ielu un Katrīnas ielu. Paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/16277.
421. Detālplānojums Trijādības ielā 5, Rīgā. Paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/19735.
422. Detālplānojums zemes vienībai Kalēju ielā 64/66, Rīgā (0100 003 0087. Paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/41568.

423. Detālplānojums zemes vienībām Krišjā a Barona ielā 75, Rīgā (kadastra apzīmējums 0100 028 0032) un Krišjā a Barona ielā 75A, Rīgā (kadastra apzīmējums 0100 028 0015). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/56844.
424. Eiropas parlamenta un padomes direktīva 92/50/EEK [tiešsaiste]. *Eiropas parlaments un Eiropas savienības padome*, [skatīts 21.10.2017]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0050&from=LV.
425. Eiropas parlamenta un padomes direktīva 93/36/EEK [tiešsaiste]. *Eiropas parlaments un Eiropas savienības padome*, [skatīts 21.10.2017]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:31993L0036&from=LV.
426. Eiropas parlamenta un padomes direktīva 2004/18/EK [tiešsaiste]. *Eiropas parlaments un Eiropas savienības padome*, [skatīts 21.10.2017]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0018&from=LV.
427. Eiropas parlamenta un padomes direktīva 2004/24/ES [tiešsaiste]. *Eiropas parlaments un Eiropas savienības padome*, [skatīts 21.10.2017]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV.
428. Eiropas parlamenta un padomes direktīva 2014/24/ES [tiešsaiste]. *Eiropas parlaments un Eiropas savienības padome*, [skatīts 21.10.2017]. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV.
429. Grozījumi Ministru kabineta 1995. gada 7. novembra noteikumos Nr. 324 "Noteikumi par kārtību, kādā organizējami būvprojektu un teritoriālplānošanas projektu skiču konkursi": Ministru kabineta noteikumi Nr. 269. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.vestnesis.lv/ta/id/9801-grozijumi-ministru-kabineta-1995-gada-7-novembra-noteikumos-nr-324-noteikumi-par-kartibu-kada-organizejami-buvprojektu-un-terit...
430. Grozījumi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/ta/id/290613-grozijumi-rigas-vesturiska-centra-saglabasanas-un-aizsardzibas-likuma.
431. Grozījumi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/ta/id/290613-grozijumi-rigas-vesturiska-centra-saglabasanas-un-aizsardzibas-likuma.
432. Gulbenes novada teritorijas plānojums līdz 2030. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Gulbenes novada pašvaldība*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.gulbene.lv/images/att/pasv/dokum/lidzdal/ter1708/TIAN_20170713_1354.pdf.
433. Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība: Ministru kabineta noteikumi Nr. 107. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/ta/id/289086-iepirkuma-proceduru-un-metu-konkursu-norises-kartiba.
434. Iepirkumu uzraudzības biroja nolikums. Ministru kabineta noteikumi Nr. 893 [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=287760.

435. Ikšķiles novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Ikšķiles novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.ikskile.lv/attachments/article/514/TIAN_III_sejums.pdf.
436. Imigrācijas likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. http://likumi.lv/doc.php?id=68522.
437. Jēkabpils pilsētas teritorijas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Jēkabpils pilsētas pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.jekabpils.lv/sites/default/files/universalais/2013/01/1023-teritorijas-planojums/apbuve2010.doc.
438. Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums ar grozījumiem (2016–). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Jūrmalas pilsētas domes lēmums Nr. 138. [tiešsaiste]. *Jūrmalas pilsētas dome*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.jurmala.lv/docs/j16/x/TIAN.pdf.
439. Kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" lokālplānojums. Paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Rīgas dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/uploads/mezaparks/Paskaidrojuma raksts.pdf.
440. Kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/13941.
441. Kvartāla starp Maskavas ielu, Bārddzi u ielu, Mazo Krasta ielu un Lāčplēša ielu (kadastra Nr.01000430066, Nr.01000430068, Nr.01000430065) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/38029.
442. Latviešu strēlnieku laukuma teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/21692.
443. Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Akustiskās koncertzāles teritorijas un tām piegulošo teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/20429.
444. Liepājas pilsētas teritorijas plānojums. II daļa. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Liepājas pilsētas domes lēmums Nr. 74. [tiešsaiste]. *Liepājas pilsētas dome*, [skatīts 21.10.2017]. https://faili.liepaja.lv/teritorijas_izmantosanas_apbuves_noteikumi.pdf
445. Likumprojekta "Publisko iepirkumu likums" anotācija [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.saeima.lv/L_Saeima8/lasa-dd=LP1422_0.htm.
446. Līvānu novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Līvānu novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.livani.lv/upload/faili/dome/teritorijas_planojums_jaunais/2-dala-Noteikumi-Livani-31-08-2012.pdf.
447. Lokālplānojums kvartālam starp Maskavas ielu, Bārddzi u ielu, Mazo Krasta ielu un Lāčplēša ielu (kadastra Nr.01000430066, Nr.01000430068, Nr.01000430065)

paskaidrojuma raksts [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/33271.
448. Lokālplānojums Zaķusalas ziemeļu daļas teritorijai Redakcija 1.1. [tiešsaiste]. *Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/11/02/TIAN.pdf.
449. Lokālplānojums zemesgabalam Balasta dambī 7 (kadastra apzīmējums 01000622001) Redakcija 1.1. [tiešsaiste]. *Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/11/03 Teritorijas izmantosanas un apbuves noteikumi.pdf.
450. Lokālplānojums zemesgabaliem Patversmes ielā 18 un Duntes ielā bez numura. Redakcija 1.1. [tiešsaiste]. *Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/11/01/3_Teritorijas_izmantosanas_apbuves_noteikumi.pdf.
451. Lucavsalas daļas (teritorijā starp Salu tiltu, Mazo Daugavu, Lucavsalas ielu un projektēto ielu) detālplānojums [tiešsaiste]. *Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments*, [skatīts 21.02.2015]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/6_Paskaidrojuma_raksts.pdf.
452. Lucavsalas un Zaķusalas detālplānojuma grozījumi teritorijai Lucavsalā starp Salu tiltu, Mazo Daugavu, Lucavsalas ielu un projektēto ielu [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/18848.
453. Mazsalaca novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Mazsalacas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://old.mazsalaca.lv/content/files/III_TIAN_2.pdf.
454. Ministru kabineta noteikumu projekta "Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība" sākotnējās ietekmes novērtējuma zi ojums (anotācija) [tiešsaiste]. *Finanšu ministrija*, [skatīts 21.10.2017]. http://tap.mk.gov.lv/doc/2017_02/FMAnot_220217_proceduras.390.docx.
455. Ministru kabineta noteikumu projekta "Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība" sākotnējās ietekmes novērtējuma zi ojums (anotācija) [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. http://tap.mk.gov.lv/doc/2017_02/FMAnot_220217_proceduras.390.docx.
456. Neretas pagasta teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Neretas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://neretasnovads.lv/ter_planojums/II_dala_Apbuves_noteikumi.doc.
457. Noteikumi par iepirkumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vajadzībām: Ministru kabineta noteikumi Nr. 257. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/ta/id/87146-noteikumi-par-iepirkumu-sabiedrisko-pakalpojumu-sniedzeju-vajadzibam.
458. Noteikumi par kārtību, kādā organizējami būvprojektu un teritoriālplānošanas projektu skiču konkursi: Ministru kabineta noteikumi Nr. 324. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.vestnesis.lv/ta/id/37865.

459. Noteikumi par projekta skiču konkursa norisi: Ministru kabineta noteikumi Nr. 90. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. http://likumi.lv/doc.php?id=84640.
460. Olaines pilsētas teritorijas plānojums 2004.–2016. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Olaines novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.olaine.lv/uploads/filedir/Images/Attistiba/Teritorijas_planosana/Pilseta/t3.pdf.
461. Par attīstības priekšlikumu realizēšanas kārtību Rīgā. Rīgas Domes lēmums Nr.97. [tiešsaiste]. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=239068.
462. Par iepirkumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vajadzībām [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=96220.
463. Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=26309.
464. Par Latvijas Republikas Arhitektūras un celtniecības ministrijas nolikumu: Latvijas Republikas Ministru padomes lēmums nr. 184 [tiešsaiste]. *Ministru padome*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=75264.
465. Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Pāvilostas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.pavilosta.lv/files/2013.gads/P%C4%81vilostas%20novada%20TP%20un%20AtProg%202013%20gal%C4%ABg%C4%81%20redakcija/tian.pdf.
466. Publisko iepirkumu likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=287760.
467. Publisko iepirkumu likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. http://likumi.lv/doc.php?id=133536.
468. Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas daļu – zemesgabalu Mednieku ielā 7 (kadastra Nr.01000180028), bez adreses (kadastra Nr.01000180026), Dainas ielā 8 (kadastra Nr.01000330147), Skolas ielā 32 (kadastra Nr.01000200017), Tallinas ielā 6 (kadastra Nr.01000230130) un Tallinas ielā 10 (kadastra Nr.01000230024) izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/16947.
469. Rīgas pilsētas būvvaldes nolikums [tiešsaiste]. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rpbv.lv/uploads/Nolikums_Nr.117_jaun.pdf.
470. Rīgas pilsētas būvvaldes padomes reglaments [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas būvvalde*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rpbv.lv/rigas-pilsetas-buvvaldes-padome.
471. Rīgas rajona Ādažu novada (pagasta) Teritorijas plānojums 2006.–2012. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (ar 2009.gada grozījumiem) [tiešsaiste]. *Ādažu novada pašvaldība*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.adazi.lv/upload/teritorijas_planojums/terit_planojums_2009/teritorijas_izmantosanas_un_apbuves_noteikumi-2009.gada_grozijumi_1.doc.
472. Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Rīgas Domes lēmums Nr. 749. [tiešsaiste]. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/08/Teritorijas_izmant_un_apbuves_noteik..pdf.

473. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. http://likumi.lv/doc.php?id=76001.
474. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (ar grozījumiem, kas īstenojami no 23.09.2013.). Rīgas Domes lēmums Nr. 832. [tiešsaiste]. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/RVC_AZ_TIAN_SN.38_SN.220.pdf.
475. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 5. pielikums. Prasības detālplānojuma izstrādei teritorijai starp Gaizi a, Gogoļa, Turge eva un Maskavas ielu. Rīgas Domes lēmums Nr. 832. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017].
http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/2_pielikums.pdf.
476. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 5. pielikums. Prasības Ķīpsalas teritorijas daļas detālplānojuma izstrādei Rīgas Domes lēmums Nr. 832. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/5_pielikums.pdf.
477. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 5. pielikums. Prasības Latviešu strēlnieku laukuma detālplānojuma izstrādei. Rīgas Domes lēmums Nr. 832. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/3_pielikums.pdf.
478. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. 5. pielikums. Prasības Mūkusalas teritorijas detālplānojuma izstrādei. Rīgas Domes lēmums Nr. 832. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/10_pielikums.pdf.
479. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Rīgas Domes lēmums Nr. 832. *Rīgas Dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/12/Saistosie_notekumi_RVC.pdf.
480. Rucavas novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Rucavas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.rucava.lv/images/dok/ter-planojums/01072013/II_TIAN_galiga_red_2013_SN.pdf.
481. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība: Ministru kabineta noteikumi Nr. 187. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/ta/id/289808-sabiedrisko-pakalpojumu-sniedzeju-iepirkuma-proceduru-un-metu-konkursu-norises-kartiba.
482. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=288730.
483. Siguldas novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Siguldas novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. https://http://www.sigulda.lv/upload/File/terplan2012gala/III_sejums_TIAN/III_sejums_TIAN.pdf.

484. Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojums. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/52780.
485. Smiltenes pilsētas teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Smiltenes novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.smiltene.lv/uploads/uploads/Smiltenes novada dome/Attistibas_Planosana/ApbuvesNoteikumi_Smiltene.pdf.
486. Strenču novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/1314.
487. Teritorijas attīstības plānošanas likums [tiešsaiste]. *Saeima*, [skatīts 21.10.2018]. https://likumi.lv/doc.php?id=238807.
488. Teritorijas Rīgā, starp Pulkveža Brieža ielu, Sporta ielu, Skanstes ielu un Hanzas ielu, izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/21092.
489. Tor akalna administratīvā centra teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.04.2018]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/20177.
490. 491. Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma*, [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/32024.
491. Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums [tiešsaiste]. *Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments*, [skatīts 21.10.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/udensteritoriju/UD_TmP_paskaidrijuma_raksts.pdf.
492. Valkas novada teritorijas plānojums (no 2017. gada). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Valkas novada pašvaldība*, [skatīts 21.04.2018]. http://www.valka.lv/wp-content/faili/TIAN_20170109_0908.pdf.
493. Ventspils novada Piltenes pilsētas un Piltenes novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Ventspils novada pašvaldība*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.ventspilsnovads.lv/images/stories/Teritorijas planojumi/Piltene/2011/Piltene_TPG___TIAN.pdf.
494. Ventspils pilsētas teritorijas plānojums ar grozījumiem (2006.–2018.). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ar grozījumiem. Ventspils pilsētas domes lēmums Nr. 110. [tiešsaiste]. *Venstpils pilsētas dome*, [skatīts 21.10.2017]. http://www.ventspils.lv/files/dokumenti/teritorijasplanojums/sadala/03_apbuves_noteikumi.pdf.
495. Vispārīgie būvnoteikumi: Ministru kabineta noteikumi Nr. 112. [tiešsaiste]. *Ministru kabinets*, [skatīts 21.10.2017]. https://likumi.lv/doc.php?id=42807.

Interneta resursi

496. 05.12.2013. Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas 4. [78.] sēdes protokols [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2013, 5. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=category&id=54&Itemid=46.
497. 6th international conference on competitions. 2016. Book of Abstracts [online]. *TU Delft, 2016* [cited 21.02.2016]. Available from: http://www.leedsbeckett.ac.uk/-/media/files/icc-2016/icc_bookofabstracts_final.pdf?la=en.
498. 1890–1915: Sakari ar citām skolām [tiešsaiste]. *Latvijas mākslas vēsture, 2009, 19. mai.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.makslasvesture.lv/1890_%E2%80%93_1915:_Sakari_ar_cit%C4%81m_skol%C4%81m.
499. AB dambis būs koncertzālei, Andrejsala – muzejam [tiešsaiste]. *A4D, 2004, 2. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/ab_dambis_bus_koncertzalei_andrejsala__muzejam/.
500. Ādažu novada dome [tiešsaiste]. *Modus R,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.modus-r.lv/- paveiktie-projekti.
501. Agrārreforma [tiešsaiste]. *Centrālā statistikas pārvalde, 2011, 12. aug.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/agrarreforma-32512.html.
502. Architectural Competitions II Copenhagen May 5-7, 2010 [online]. *KTH, 2010* [cited 21.02.2016]. Available from: https://http://www.kth.se/abe/forskning/arcplan/architectural-competitions-ii-copenhagen-may-5-7-2010-1.51567.
503. Architectural Design Contest [online]. *Architects' Council of Europe (ACE), 2010* [cited 21.12.2017]. Available from: https://http://www.ace-cae.eu/fileadmin/New_Upload/5._Policies/Policies_EN/Area_2/2010/ADC_Master_Docrev_17112014.pdf.
504. Arhitekta ētikas un profesionālas rīcības kodekss [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2012, 17. dec.* [skatīts 21.02.2017]. https://www.latarh.lv/f/faili/%C4%92tikas%20kodekss.pdf.
505. Arhitektu savienības nolikums par projektu konkursiem. Paraugnolikums[tiešsaiste]. *Sabiedrības integrācijas fonds, 2010* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/3284/nolikums par projektu konkursiem.pdf.
506. Arhitektu sertificēšanas kārtība [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2016, 12. okt.* [skatīts 21.02.2017]. http://ej.uz/arhsertific
507. Arī Ventspilī taps koncertzāle, izmaksas – ap 22 miljoniem eiro [tiešsaiste]. *irLiepāja, 2015, 2. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/https://www.irliepaja.lv/lv/raksti/vide/ari-ventspili-taps-koncertzale-izmaksas-ap-22-miljoniem-eiro/.

508. Atklāta konkursa "Viesnīcas ēku jaunbūves Grēcinieku ielā (zemes kadastra nr. 01000012014) un Kungu ielā, Rīgā (zemes kadastra nr. 01000010153" noteikumi [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 14. okt.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/_fl/filemanager/Konkursa-nolikums-viesnica-Grecinieku-22092016.pdf.
509. Atklāts arhitektūras metu konkurss ar uzaicinātiem dalībniekiem "Par labāko 'Ki mmel' kvartāla telpiskās attīstības vīzijas priekšlikumu Rīgā" Rīgā, Bru inieku ielā 2 [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2017, 5. okt.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/f/Kimmel_kvartala_konkursa_nolikums.pdf.
510. Atklāts starptautisks metu konkurss "Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta un Rīgas centrālā multimodālā sabiedriskā transporta mezglam kompleksas apbūves iecere" [tiešsaiste]. *Eiropas dzelzceļa līnijas, 2016, 27. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://edzl.lv/lv/projekta-norise/metu-konkurss.
511. Atklātu arhitektūras konkursu rīkošanas kārtība Rīgā [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas būvvalde, 2017* [skatīts 21.02.2018]. http://rpbv.lv/atklatas-arhitekturas-konkurss.
512. Autentiskais vs. jaunais – konkurss Vecrīgā [tiešaiste]. *A4D, 2007, 11. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/787/.
513. Autoostas konkurss beidzas bez uzvarētājiem [tiešsaiste]. *A4D, 2014, 8. okt.* [skatīts 29.05.2017]. http://www2.a4d.lv/raksti/autoostas-konkurss-beidzas-bez-uzvaretajiem/
514. Baznīca Latvijā [tiešsaiste]. *Rīgas Arhidiecēzes portāls,* [skatīts 21.02.2018]. http://katolis.lv/baznica-latvija.html.
515. Bērnudārzs Carnikavā – 1.618 [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 6. apr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/bernudarzs-carnikava-1618/.
516. Bērnudārzs Tallinas ielā – Jaunromāns un Ābele [tiešsaiste]. *A4D, 2011, 21. jūl.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/bernudarzs-tallinas-iela-jaunromans-un-abele/.
517. Boston Coliseum [online]. *Digital Commonwealth, Massachusetts Collections online,* [cited 21.04.2018]. Available from: https://http://www.digitalcommonwealth.org/search/commonwealth:7p88ct126.
518. Brīvdabas estrāde Rojā [tiešsaiste]. *Modus-R, 2016* [skatīts 21.02.2018]. http://www.modus-r.lv/ - paveiktie-projekti.
519. Brīvības iela 120. MARK arhitekti [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 14. sept.* [skatīts 21.02.2017]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/brivibas-iela-120-mark-arhitekti/
520. Būtiskākie priekšlikumi par nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos 2014.-2017. gads [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas būvvalde, 2017, 31. aug.* [skatīts 21.11.2017]. http://www.rpbv.lv/uploads/priekslikumi.pdf.
521. Būvniecības likums. Likumprojekts trešajam lasījumam. Priekšlikumu tabula [tiešsaiste]. *Saeima, 2013, 9. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/F622FF88CA3BA15BC2257B9D004CF6DF?OpenDocument.
522. Būvniecības likums. Likumprojekts trešajam lasījumam. Stenogramma [tiešsaiste]. *Saeima, 2013, 9. jūl.* [skatīts 21.02.2018].

http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/D8D10CFF91F0EE25C2257BB1004865A6?OpenDocument.
523. Būvvalde uzdod rīkot arhitektūras ideju skiču konkursu Rīgas Svētā Antona Romas katoļu draudzes baznīca [tiešsaiste]. *ABC, 2010, 7. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://abc.lv/raksts/EDB722E8-6968-425E-B735-3E28557CCDD4.
524. Competition culture in Europe [online]. *Architectuur Lokaal, 2017* [cited 21.04.2018]. Available from: https://arch-lokaal.nl/wp-content/uploads/2017/07/Competition-Culture-in-Europe_Architectuur-Lokaal_web_compressed.pdf.
525. Competition Standard for Architecture – CSA 2010 [online]. *Federal Chamber of Architects and Chartered Engineering Consultants, 2010* [cited 10.10.2017]. Available from: https://http://www.arching.at/fileadmin/user_upload/redakteure/Wettberwerbe/uebersetzung_wsa_2010_englisch_mit_lesezeichen.pdf.
526. Daugavas kreisā krasta silueta koncepcijas pilsētvides veidošanas noteikumi [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas attīstības departaments. Stratēģiskās uzraudzības sistēma, 2010* [skatīts 21.02.2018]. http://www.sus.lv/sites/default/files/dkk-sk-pvn_arhis_2010.pdf
527. Daugavas kreisā krasta vīzija [tiešsaiste]. *Rīgas pašvaldības aģentūra - Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2008, 8. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=37:daugavas-kreis-krasta-vzija&catid=12&Itemid=377.
528. Diskusija par piemērotām alternatīvām Nacionālās koncertzāles atrašanās vietas variantiem Rīgas centrā [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2019, 2. apr.* [skatīts 04.04.2019]. http://arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=773:diskusija-par-piemerotam-alternativam-nacionalas-koncertzales-atrasanas-vietas-variantiem-rigas-centra&catid=162&Itemid=377.
529. Daugavpils. Vienības nams, (193-) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/19035/.
530. Design contest portals by country [online]. *Fulcrum, 2017* [cited 21.04.2018]. Available from: http://www.thefulcrum.eu/news/thefulcrum/design-contest-portals-by-country.
531. Dievnama tapšana [tiešsaiste]. *Meinarda draudze,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.meinardadraudze.lv/?p=257 - more-257.
532. Dievnami Latvijā [tiešsaiste]. *Latvijas evaņģēliski luteriskā baznīca,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.lelb.lv/lv/?ct=draudzes.
533. Draudzes Latvijā [tiešsaiste]. *Latvijas evaņģēliski luteriskā baznīca,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.lelb.lv/lv/?ct=draudzes.
534. Draudzes vēsture [tiešsaiste]. *Rīgas Sv. Antona Romas Katoļu draudze,* [skatīts 21.02.2018]. https://rigas-sveta-antona-romas-katolu-draudze.webnode.lv/draudzes-vesture/.
535. Dzintaru koncertzāles vēsture [tiešsaiste]. *Dzintaru koncertzāle, 2016* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.dzintarukoncertzale.lv/halls.

536. Dzīvojamā apbūve Ezermalas ielā, konkurss [tiešsaiste]. *Vizuālās modelēšanas studija, 2007* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhitekti.lv/index.php?parent=145&from=8.
537. Dzīvojamā apbūve Lucavsalā, konkurss [tiešsaiste]. *Vizuālās modelēšanas studija, 2007* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhitekti.lv/index.php?parent=146&from=8.
538. Dzīvojamā ēka ar sabiedriskajām un tirdzniecības telpām Brīvības ielā 120 [tiešsaiste]. *Tectum, 2006* [skatīts 21.02.2017]. http://www.tectum.lv/brivibas120.html.
539. Dzīvojamā ēka Skār u ielā 11 [tiešsaiste]. *Jaunromāns un Ābele, 2014* [skatīts 21.02.2018]. http://ja.lv/project-category/publiskas-ekas/.
540. Ellizabetes viesnīca [tiešsaiste]. *Uģis Šēnbergs. Arhitekts, 2006* [skatīts 21.02.2015]. http://www.senbergs.lv/lat/projects/index.php?1138.
541. ERAF projekts "Rēzeknes Augstskolas jaunas Inženieru fakultātes, laboratoriju būvniecība un iekārtu iegāde" [tiešsaiste]. *Rēzeknes tehnoloģiju akadēmija, 2015* [skatīts 21.10.2018]. http://www.ru.lv/eraf_lidzfinansetie_projekti?project_id=4.
542. Gada balvas. Žūrijas vērtējumi [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 18. mai.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/gada-balvas-zurijas-vertejumi-2015/.
543. Ieskats Daugavpils Jēzus Sirds draudzes vēsturē [tiešsaiste]. *Jēzus Sirds draudze,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.jsdraudze.lv.
544. INDIA uzvar konkursā par Pārventas bibliotēku [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 5. mart.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/india_uzvar_konkursa_par_parventas_biblioteku/.
545. Institūciju sniegtie atzinumi par RTP 2030 redakciju [tiešsaiste]. *Rīgas Domes Attīstības departaments, 2018, 26. feb.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2018/03/RTP_instituciju_atzinumi.xlsx.
546. Instructions for Estonian architectural competitions *Chair of the Union of Estonian Architects, 2013* [cited 10.10.2017]. Available from: http://www.arhliit.ee/filer.php?ctype=article&id=25205&stype=files&sid=1716.
547. Jaunā Berģu baznīca "Dieva rokas" [tiešsaiste]. *Berģu evaņģēliski luteriskā draudze,* [skatīts 21.02.2018]. http://bergudraudze.lelb.lv/jauna_baznica.html.
548. Jaunais Rīgas teātris. Zaigas Gailes birojs [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 9. sept.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/jaunais-rigas-teatris-zaigas-gailes-birojs/.
549. Jauns posms Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanā [tiešsaiste]. *Latvijas Vēstnesis, 2004, 7. dec.* [skatīts 21.10.2015]. https://http://www.vestnesis.lv/ta/id/97542.
550. Jūrmalā sāk būvēt bibliotēku un Jūrmalas Mūzikas vidusskolu [tiešsaiste]. *LA, 2016, 14. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.la.lv/785536-2/.
551. K. Valdemāra iela 33 [tiešsaiste]. *Pebo Nami, 2012* [skatīts 21.02.2015]. http://www.pebo.lv/lv/ire-noma/k-valdemara-iela-33.
552. Katoļu dievnama projektu liek pārstrādāt [tiešsaiste]. *Dienas Bizness, 2010, 3. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.db.lv/zinas/katolu-dievnama-projektu-liek-parstradat-225409.
553. Ķemeri. Peldu iestāde, (193-) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/16742/.

554. Ķemeru viesnīca, 1938 [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/14157/.
555. Kimmel kvartāls — Schmidt Hammer Lassen [tiešsaiste]. *A4D, 2018, 27. mar.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/kimmel-kvartals-schmidt-hammer-lassen/.
556. Kliversala development proposal [tiešsaiste]. *Didrihsons & Didrihsons, 2014* [skatīts 21.02.2018]. http://www.didrihsons.com/ - /kliversala2014/.
557. Kodeks konkursowy stowarzyszenia architektów polskich [online]. *Stowarzyszenie Architektów Polskich, 2009* [cited 21.02.2017]. Available from: http://www.oai.lu/files/concours/1012.doc.
558. Kolēģija. Sēžu protokoli un lēmumi [tiešsaiste]. *Pašvaldības aģentūra Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2006* [skatīts 21.02.2018]. http://www.arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=711&Itemid=475.
559. Konkrusa "Viesnīcas jaunbūve divās kārtās E. Birznieka-Upīša ielā 2 un E. Birznieka-Upīša ielā 4, Rīgā" noteikumi [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2015, 5. mai.* [skatīts 10.10.2017]. http://www.latarh.lv/f/KN_EB Upisa2_ 4_ 11052015_apst.pdf.
560. Konkursa "Viesnīcas jaunbūve divās kārtās E. Birznieka-Upīša ielā 2 un E. Birznieka-Upīša ielā 4, Rīgā" gaita un rezultāti [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2015, 13. jūl.* [skatīts 10.10.2017]. http://www.latarh.lv/f/KN_EB Upisa2_ 4_ 11052015_apst.pdf.
561. Konkursa "Ekskluzīvs īres nams ar komercplatībām Skolas ielā 2, Rīgā" gaita un rezultāti [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2015, 9. dec.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/konkursa-ekskluzivs-ires-nams-ar-komercplatibam-skolas-iela-2-riga-gaita-un-rezultati/.
562. Konkursa gaita un rezultāti: Jauna skolas ēka Ādažos [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2016, 20. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/konkursa-gaita-un-rezultati-jauna-skolas-eka-adazos/.
563. Konkursi [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2012* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/konkursi/latvijas/.
564. Konkurss Skolas 17 apbūvei [tiešaiste]. *Velve, 2007, 11. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.velveni.lv/lv/contest.
565. Konkurss studentu mājokļiem Birznieka-Upīša ielā [tiešsaiste]. *A4D, 2017, 24. okt.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/konkurssstudentu-majokliem-birznieka-upisa-iela/.
566. Konkurss trešajai vidusskolai Salaspilī [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 20. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/604/.
567. Krustpils Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca [tiešsaiste]. *Jēkabpils pilsēta,* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.jekabpils.lv/lv/tic/iepazisti/kulturvesture-un-muzeji/sakralas-celtnes-un-arhitektura/krustpils-vissvetas-trisvienibas-romas-katolu-baznica.
568. Kuldīga. Latvijas Valsts bankas Kuldīgas nodaļas ēka, (193-) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/13206/.

569. Kultūras centrs Ikšķilē [tiešsaiste]. *A4D, 2006, 30. okt.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/kulturas_centrs_ikskile/.
570. Kungu iela [tiešsaiste]. *MARK arhitekti, 2014* [skatīts 21.04.2018]. http://mark.lv/lv/projekti/51.
571. Kvartāla apbūves priekšlikums starp Artilērijas, Kr. Barona Tērbatas un Lielgabalu ielām, Rīgā [tiešsaiste]. *Sestais stils, 2005* [skatīts 21.02.2018]. http://www.sestaisstils.lv/?sid=6&vid=2&kid=34&datums=2005.
572. Labākais projekts Bauskas bibliotēkai [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 18. jūn.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/labakais-projekts-bauskas-bibliotekai/.
573. Lāčplēša iela 11. SZK/Z [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 19. janv.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/lacplesa-iela-11-szk-z/.
574. Latvijas Arhitektu savienības konkursu labas prakses nolikums. Rekomendācijas [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2010* [skatīts 21.02.2015]. http://www.latarh.lv/labas prakses nolikums konkursiem.
575. Latvijas Arhitektu savienības konkursu labas prakses vadlīnijas [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2017* [skatīts 10.10.2017]. http://www.latarh.lv/f/konkurss_labas-prakses-vadlinijas.pdf.
576. Lēmumu un videoierakstu arhīvs [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas būvvalde, 2008* [skatīts 21.02.2018]. http://www.rpbv.lv/lemumu-un-videoierakstu-arhivs.
577. Lietuvos architektų sąjungos architektūrinių konkursų nuostatai [online]. *Lietuvos architektų s junga, 2014* [cited 21.02.2017]. Available from: http://www.architektusajunga.lt/wp-content/uploads/2017/08/LAS_konkursu_nuostatai_2014.pdf.
578. LINEAMENTUM – koncertzāle Rīgā [tiešsaiste]. *A4D, 2006, 19. maij.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/lineamentum__koncertzale_riga/.
579. LMA noslēdz ERAF projektu Latvijas Mākslas akadēmijas studiju kvalitātes uzlabošana [tiešsaiste]. *Diena, 2012, 27. nov.* [skatīts 21.10.2018]. https://http://www.diena.lv/raksts/kd/maksla/lma-nosledz-eraf-projektu-_latvijas-makslas-akademijas-studiju-kvalitates-uzlabosana_-13980291.
580. LU Dabaszināt u akadēmiskais centrs [tiešsaiste]. *Būvlaukums, 2015* [skatīts 21.02.2018]. http://buvlaukums.lv/lv/portfolio/portfolio/buvlaukumslvpublikacijas/architecture/81/.
581. Mākslas centrs "Zuzeum" [tiešsaiste]. *Zaigas Gailes Birojs, 2017* [skatīts 21.02.2018]. http://www.zgb.lv/lv/arhitektura/29/78/Makslas-centrs-ZUZEUM/.
582. Mākslas muzeja konkurss – visi vērtējumi [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 4. okt.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/makslas-muzeja-kokurss-visi-vertejumi/
583. Mākslas salons Kalnciema ielā. SZK [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 6. mai.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/makslas-salons-kalnciema-iela-szk/.
584. MARK piedāvājums Rātslaukumā [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 13. sept.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/mark-piedavajums-ratslaukuma/.
585. Marriott viesnīca – Jaunromāns un Ābele [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 2. sept.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/mariott-viesnica-jaunromans-un-abele/.

586. Marriott viesnīca – Pluss [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 1. sept.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/mariot-viesnca-pluss/.
587. Marriott viesnīcu projektēs igau i [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 24. okt.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/mariott-viesnicu-projektes-igauni/.
588. Metu konkursa "Jauna skolas ēka Ādažos" nolikums [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2016, 17. mar.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/f/konkursi/Adazi_skola/2016_38_Nolikums_Metu_konkurss.pdf.
589. Metu konkursa nolikums būvobjektam "Daudzfunkcionālā inovāciju centra jaunbūve, revitalizējot degradēto teritoriju Rūpniecības ielā 2, Ventspilī" [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2016, 18. feb.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/f/konkursi/Ventspils Rupniecibas iela/KP2016_018A_GROZiJUMI.pdf.
590. Metu konkurss "Dzintaru koncertzāles attīstība" [tiešsaiste]. *Jūrmalas dome, 2018, 12. mar.* [skatīts 21.04.2018]. https://http://www.jurmala.lv/files/iepirkumi/2018/marts/Metu_konkursa_noteikumi_DZK_.docx.
591. Mezaparks Open-air Stage reconstruction contract is concluded [tiešsaiste]. *RERE grupa, 2018, 20. apr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.reregrupa.lv/en/news-/mezaparks-open-air-stage-reconstruction-contract-is-concluded/.
592. Miera iela 1 — Lauders Architecture [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 5. dec.* [skatīts 21.02.2017]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/miera-1-lauders-architecture/.
593. Ministru Padomes 1993. gada 22. aprīļa lēmums Nr. 201 "Par būvniecības, būvindustrijas, arhitektūras un komunālās saimniecības jautājumos pie emto republikas Valdības lēmumu un rīkojumu atzīšanu par spēku zaudējušiem" [tiešsaiste]. *Latvijas Vēstnesis, 1993, 4. mai.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.vestnesis.lv/ta/id/235323.
594. Muzeja konkursā uzvar Adjaye Associates un AB3D [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 16. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/muzeja-konkursa-uzvar-adjaye-associates-un-ab3d/.
595. Muzeju apmeklējums pērn audzis par gandrīz 10%, sasniedzot 3,5 miljonus vizīšu [tiešsaiste]. *Kultūras ministrija, 2017, 21. feb.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.km.gov.lv/lv/kultura/muzeji/jaunumi/muzeju-apmeklejums-pern-audzis-par-gandriz-10-sasniedzot-3-5-miljonus-vizisu-166.
596. National open-air stage [tiešsaiste]. *Mailitis architects,* [skatīts 21.02.2018]. http://mailitis.lv/projects/national-open-air-stage/.
597. New Hanza City, Riga [online]. *Schaller Architekten BDA RIBA, 2007* [cited 10.10.2017]. Available from: http://www.schallerarchitekten.com/1000_content/1100_buero/1120_buero.html.
598. "New Hanza" biroju centra būvniecība aizkavēsies par gadu [tiešsaiste]. *TV NET, 2018, 18. apr.* [skatīts 21.05.2018]. http://www.tvnet.lv/financenet/nozares/782797-new_hanza_biroju_centra_buvnieciba_aizkavesies_par_gadu.

599. Nolikums konkursam par labāko Rīgas konferenču un koncertu centra arhitektūras metu [tiešsaiste]. *Latvijas Arhiteku savienība, 2015, 29. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/f/konkursi/RKKC_Konkurss-00-Nolikums-R9.pdf.
600. Nosaukti konkursa par daudzfunkcionāla inovāciju centra jaunbūvi ideju autori [tiešsaiste]. *Ventspils pilsēta, 2016, 1. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. https://ventspils.lv/lat/pilseta/102710-nosaukti-konkursa-par-daudzfunkcionala-inovaciju-centra-jaunbuvi-ideju-autori/?&&&&&&&&&&&.
601. Nosaukti Krievu teātra konkursa uzvarētāji [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 29. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/nosaukti_krievu_teatra_konkursa_uzvaretaji/.
602. Nosaukti Tor akalna konkursa uzvarētāji [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 17. sept.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/nosaukti_tornakalna_konkursa_uzvaretaji/.
603. Noslēdzies arhitektūras metu konkurss "Teritorijai starp Rūpniecības ielu, Pētersalas ielu un Katrīnas ielu, Rīgā" [tiešsaiste]. *Latvijas Arhiteku savienība, 2017, 28. apr.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/nosledzies-arhitekturas-metu-konkurss-teritorijai-starp-rupniecibas-ielu-petersalas-ielu-un-katrinas-ielu-riga/.
604. Noteikumi un programma atklātam arhitektūras ideju konkursam "Daudzstāvu dzīvojamā un darījumu ēka Rīgā, Skolas ielā 17 (20. grupa, 63. grunts)" [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2015, 2. mai.* [skatīts 10.10.2017]. https://http://www.latarh.lv/f/skolas17_konkursa_noteikumi.pdf.
605. Noteikumi un programma atklātam arhitektūras ideju konkursam Viesnīcas jaunbūve Rīgā, Audēju ielā 12 (2.grupa, 135.grunts) [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2015, 2. nov.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/f/konkursi/noteikumi_audeju_12.pdf.
606. Pabeigta 4. kārta Liepājas slimnīcas rekonstrukcijai [tiešsaiste]. *RBS Skals,* [skatīts 21.02.2018]. http://old.rbsskals.lv/lat/kas-jauns-3/820-pabeigta-4-karta-liepajas-slimnicas-rekonstrukcijai/.
607. Pamatinformācija par Dzintaru koncertzāles restaurācijas un rekonstrukcijas darbiem [tiešsaiste]. *RERE,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.rere.lv/files/files/Dzintaru_koncertzale_fakti_LV.pdf.
608. Par Merks Viesturdārzs [tiešsaiste]. *Merks,* [skatīts 21.03.2019]. https://merksviesturdarzs.lv/par-projektu/.
609. Par mums [tiešsaiste]. *Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.tos.lv/lv/par-slimnicu.
610. Pauls Stradins Clinical University Hospital, Riga [tiešsaiste]. *Skonto enterprises,* [skatīts 28.04.2018]. http://skontoenterprises.com/en/projects/stradinihospital?f=2.
611. Pazi ojums par metu konkursa rezultātiem [tiešsaiste]. *Iepirkumu uzraudzības birojs, 2016, 15. mar.* [skatīts 21.02.2018]. https://pvs.iub.gov.lv/show/442673.
612. Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus baznīcas Saieta nams Rīgā, Lāčplēša ielā 71 meta izstrāde. Konkursa darbs [tiešsaiste]. *Sestais stils, 2010* [skatīts 21.02.2018]. http://www.sestaisstils.lv/?sid=6&vid=1&kid=106&sadala=3&aktivon=5 - preview5.

613. Pētījums: Mājokļu tirgus attīstības scenārijs ir atkarīgs no valsts politikas [tiešsaiste]. *LANIDA, 2015, 16. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.lanida.lv/index.php?option=com_k2&view=item&id=6952:petijums-majoklu-tirgus-attistibas-scenarijs-ir-atkarigs-no-valsts-politikas&lang=lv.
614. Pirmsskolas izglītības iestādes projekta izstrāde [tiešsaiste]. *Rīgas domes Īpašuma departaments, 2011* [skatīts 21.02.2018]. http://tallinasdarzs.riga.lv/?page_id=43.
615. Projekts Salaspils 3. vidusskolai [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 23. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/projekts_salaspils_3vidusskolai/.
616. Projekts Salaspils 3. vidusskolai [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 3. jūl.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/projekts_salaspils_3vidusskolai/.
617. Publiskoti Rail Baltica Rīgas stacijas konkursa darbi [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 17. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www2.a4d.lv/raksti/publiskoti-rail-baltica-rigas-stacijas-konkursa/.
618. Rēzekne. Valsts Zemes banka, 1934 [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/6832/.
619. RIBA Competitions Guidance for Competition Entrants [online]. *Royal Institute of British Architects, 2016* [cited 21.02.2017]. Available from: https://http://www.architecture.com/-/media/files/competitions/riba-competitions-entrant-guide.pdf?la=en.
620. Rīga. Rīgas Strēlnieku biedrības nams, (190-) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/24255/ - c3803.
621. Rīga. V Vispārējo latviešu Dziesmu svētku estrāde, 1910 [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2015]. https://zudusilatvija.lv/objects/object/23495/.
622. Rīgas 700 gadu jubilejas izstādes celtnes [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/23163/.
623. Rīgas pils kastelas rekonstrukcija [tiešsaiste]. *Sudraba arhitektūra, 2014* [skatīts 21.02.2018]. http://www.sudraba-arhitektura.lv/lv/portfolio/rigas-pils-kastela-metu-konkursa-priekslikums/.
624. Rīgas pils rekonstrukcija un restaurācija [tiešsaiste]. *Valsts nekustamie īpašumi, 2018* [skatīts 21.02.2018]. http://www.vni.lv/lat/projekti/istenotie_projekti/?id=13.
625. Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas 19. sēdes protokols. 2007.06.07 [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2007, 7. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=58:07062007-rgas-pilstas-arhitekta-kolijas-19-sdes-protokols&catid=33&Itemid=28.
626. Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas 23. sēdes protokols 13.09.2007 [tiešsaiste]. *Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2007, 16. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=62:13092007-rgas-pilstas-arhitekta-kolijas-23-sdes-protokols&catid=33&Itemid=54.
627. Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra jaunās uz emšanas nodaļas ēka Rīgā, Tvaika ielā 2 [tiešsaiste]. *Skonto Būve,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.skontobuve.lv/lv/objekti/eku-buvnieciba/rigas-psihiatrijas-un-narkologijas-centrs.

628. Rīgas teritorijas plānojums. Redakcija 1.0. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi [tiešsaiste]. *Rīgas Domes Attīstības departaments, 2018, 9. janv.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/rtp2030/4_TIAN.pdf.
629. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome. 139. sēdes protokols. Jaunbūvējamā objekta Rīgā, Kungu ielā 5 arhitektūras ideju konkursa plānošanas un arhitektūras uzdevuma projekta izvērtēšana [tiešsaiste]. *VKPAI, 2010, 17. mar.* [skatīts 21.10.2017]. http://mantojums.lv/media/protocols/RVC_SAP_139_17_03_2010_protokols.pdf.
630. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome. 224. sēdes protokols. Viesnīcas ēka kvartālā starp Jā a ielu 6, Kalēju ielu 27, Audēju ielu 12 būvniecības attīstības priekšlikums [tiešsaiste]. *VKPAI, 2014, 26. mart.* [skatīts 21.10.2017]. http://mantojums.lv/media/protocols/2.4.7_RUPENHEITE_7442_rvcsap_224_26032014.pdf.
631. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome. 252. sēdes protokols. Atklātā arhitektūras ideju konkursa "Viesnīcas jaunbūves Rīgā, Kalēju ielā 64/66 projekta skiču izstrāde" rezultātu apstiprināšana. [tiešsaiste]. *VKPAI, 2015, 10. jūn.* [skatīts 21.10.2017]. http://mantojums.lv/lv/rvc-sap-protokoli/?page=3.
632. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome. 256. sēdes protokols. Atklātā arhitektūras ideju konkursa "Viesnīcas jaunbūves Rīgā, Kalēju ielā 64/66 projekta skiču izstrāde" rezultātu apstiprināšana. [tiešsaiste]. *VKPAI, 2015, 29. jūl.* [skatīts 21.10.2017]. http://mantojums.lv/lv/rvc-sap-protokoli/?page=3.
633. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes 224. sēdes protokols. 2014.03.26.[tiešsaiste]. *VKPAI, 2014, 26. mar.* [skatīts 21.02.2018]. http://mantojums.lv/media/protocols/2.4.7_RUPENHEITE_7442_rvcsap_224_26032014.pdf.
634. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes sēžu protokoli [tiešsaiste]. *Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, 2003* [skatīts 21.02.2018]. http://mantojums.lv/lv/rvc-sap-protokoli/.
635. Romas katoļu baznīcas Latvijā [tiešsaiste]. *Wikipedia,* [skatīts 21.02.2018]. https://lv.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Romas_katoļu_baznīcas_Latvijā.
636. Sabiedriskais komplekss Jūrmalā – NRJA [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 20. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/sabiedriskais-komplekss-nrja/.
637. SAFA competition rules 2008 [online]. *Finnish Association of Architects (SAFA), 2008* [cited 21.02.2017]. Available from: https://http://www.safa.fi/document.php?DOC_ID=31&SEC=652ec9d26701e14b4f5137d59aec1636&SID=1 - safa_competition_rules_2008.pdf.
638. Salaspils katoļu baznīca [tiešsaiste]. *Salaspils pilsēta,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.salaspils.lv/apskates-objekti/22-kulturvestures-un-sabiedriskie-objekti/226-salaspils-katolu-baznica.
639. Saldus mūzikas un mākslas skola — žūrijas vērtējumi[tiešsaiste]. *A4D, 2007, 8. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/811.

640. Sešas starptautiskas apvienības sacentīsies par Rail Baltica Rīgas Centrālās pasažieru stacijas un tilta projektēšanu un būvdarbiem [tiešsaiste]. *Eiropas dzelzceļa līnijas, 2018, 23. mai.* [skatīts 29.05.2018]. http://edzl.lv/lv/projekta-norise/metu-konkurss.
641. Siguldas dzelzceļa stacija, (193-) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/15898/.
642. Siguldas katoļu baznīca [tiešsaiste]. *Wikipedia, 2017, 29. mar.* [skatīts 21.02.2018]. https://lv.wikipedia.org/wiki/Siguldas_katoļu_baznīca.
643. Skola Upesciemā. Arh Studija [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 30. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/skola-upesciema-arh-studija/.
644. Sporta pils kvartāls. Kadarik Tüür Arhitektid [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 1. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/sporta-pils-kvartals-kta/.
645. Sporta pils kvartāls. OUTOFBOX + ALPS [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 4. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/sporta-pils-kvartals-outofbox/.
646. Staring at the void. *Europan Europe, 2006* [cited 10.10.2017]. Available from: https://http://www.europan-europe.eu/en/project-and-processes/staring-at-the-void
647. Strenči [tiešsaiste]. *2009, 19. aug.* [skatīts 21.10.2017]. http://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/1314.
648. Substances priekšlikums Ventspils arodskolai [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 23. mar.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/priekslikums-ventspils-arodskolai-substance/.
649. Svinīgi tiks atklāts jaunuzceltais Ventspils tehnikums [tiešsaiste]. *Kurzemes tūrisma asociācija, 2015, 19. aug.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.kurzeme.lv/lv/jaunumi/261-svinigi-tiks-atklats-jaunuzceltais-ventspils-tehnikums/.
650. Tallink viesnīca Elizabetes ielā [tiešsaiste]. *A4D, 2011, 28. apr.* [skatīts 21.02.2018]. https://a4d.lv/projekti/tallink-viesnica-elizabetes-iela/.
651. Tērvete. Tērvetes sanatorija, (193-?) [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2017]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/6036/.
652. Tiesu ēka Madonā [tiešsaiste]. *AB3D, 2007* [skatīts 21.02.2018]. http://www.ab3d.lv/projekti/madona/.
653. Top NRJA ēka Barona un Lācplēša ielu stūrī [tiešsaiste]. *A4D, 2014, 12. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/top-nrja-eka-barona-un-lacplesa-ielas-sturi/.
654. Tor akalns – Fletcher Priest Architects [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 26. sept.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/tornakalns__fletcher_priest_architects/.
655. TUG01. Viesnīcu un citu tūristu mīt u raksturojošie rādītāji [tiešsaiste]. *Centrālās statistikas pārvaldes datubāze, 2018* [skatīts 21.04.2018]. http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp__ikgad__turisms/TU0010.px/table/tableViewLayout2/?rxid=.
656. UIA Guide for International competitions in architecture and town planning [online]. *International Union of Architects (UIA), 2014* [cited 21.12.2017]. Available from: https://http://www.oar-bucuresti.ro/anunturi/2014/10/02/a/guide-UIA-en-web.pdf.

657. Uzsākta Stopi u novada Kultūras centra būvniecība [tiešsaiste]. *Būvlaukums, 2017, 25. sept.* [skatīts 21.02.2018]. http://buvlaukums.lv/lv/news/article/uzsakta-stopinu-novada-kulturas-centra-buvnieciba-3598/.
658. Uzsākti Maltas vidusskolu rekonstrukcijas darbi [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2014, 23. sept.* [skatīts 10.10.2017]. http://rezeknesnovads.lv/uzsakti-maltas-vidusskolu-rekonstrukcijas-darbi/.
659. Valmieras banka Rīgas ielā 40, 1960 [tiešsaiste]. *Zudusī Latvija,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/41909/.
660. Ventspils akustiskās koncertzāles projekta un Lielā laukuma labiekārtojuma priekšlikuma izstrāde [tiešsaiste]. *Iepirkumu uzraudzības birojs, 2006* [skatīts 21.02.2018]. http://www1.iub.gov.lv/iub/ads_popup/?action=show_ad&Nr=18872&newid=3692.
661. Ventspils plenēra uzvarētājprojekts [tiešsaiste]. *A4D, 2005, 7. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/ventspils_plenera_uzvaretajprojekts/.
662. Vēsture [tiešsaiste]. *Latvijas Arhitektu savienība, 2016* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.latarh.lv/vesture/.
663. Viesnīcas jaunbūve Audēju ielā 12, Rīgā [tiešsaiste]. *Legzdiņš un partneri,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.legzdinsunpartneri.lv/viesnica-riga-audeju-iela.
664. Viesnīcas jaunbūve Rīgā, Kalēju ielā 64/66 [tiešsaiste]. *Legzdiņš un partneri,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.legzdinsunpartneri.lv/sabiedriskas-celtnes/viesnicas/viesnicas-jaunbuve-riga-kaleju-iela-6466.
665. Viesnīcas kompleksa apbūves priekšlikums [tiešsaiste]. *Palast Architekts, 2015* [skatīts 10.12.2017]. http://www.pa.lv/lv.
666. Zeimuļs Rēzeknē [tiešsaiste]. *A4D, 2012, 15. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/bildes/zeimuls-rezekne/.
667. **51N4E.** Mūkusalas laukumu un tor u pilsēta [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 19. mar.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/mukusalas_laukumu_un_tornu_pilseta/.
668. **Alps.** Rīgas pils laukums — ALPS [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 27. jūl.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/rigas-pils-laukums-alps/.
669. **Andersons, U.** Dome arhitektu protestus vērtē kā nepamatotus [tiešsaiste]. *Dienas Bizness, 2000, 9. aug.* [skatīts 21.02.2017]. http://vecs.db.lv/laikraksta-arhivs/citas/dome-arhitektu-protestus-verte-ka-nepamatotus-362579.
670. **Arhis.** Daudzfunkcionāla ēka Grēcinieku ielā 25 [tiešsaiste]. *Arhis,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhis.lv/index.php?action=product&cat_id=13&id=154.
671. **Arhis.** Daudzfunkcionāla ēka Rīgā, Brīvības ielā 44 [tiešsaiste]. *Arhis,* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhis.lv/index.php?action=product&cat_id=13&id=147.
672. **Arhis.** Ķīpsalas dienvidu daļas un piegulošo teritoriju apbūves attīstības vīzija [tiešsaiste]. *Arhis, 2004* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhis.lv/index.php?action=product&cat_id=15&id=99.
673. **Arhis.** Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes ēkas, Liepājā, Bāri u ielā 3 [tiešsaiste]. *Arhis,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.arhis.lv/index.php?action=product&cat_id=17&id=101.

674. **Atlāce-Bistere, Z.** Pazi oti Dzelzceļa vēstures muzeja metu konkursa godalgojamie projekti [tiešsaiste]. *Dienas Bizness, 2017, 7. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.db.lv/zinas/pazinoti-dzelzcela-vestures-muzeja-metu-konkursa-godalgojamie-projekti-469668.
675. **Bajārs, P.** Līvu laukums – Outofbox & Alps [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 7. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/livu-laukum-outofbox.
676. **Bajārs, P.** Pārventas bibliotēka — gada ievērojamākā ēka Latvijā [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 21. mai.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/parventas-biblioteka-gada-ieverojamaka-eka-latvija/.
677. **BNS.** Beidzot lems par būvniecības moratoriju Rīgā [tiešsaiste]. *Delfi, 2002, 26. apr.* [skatīts 21.10.2016]. http://www.delfi.lv/news/national/politics/beidzot-lems-par-buvniecibas-moratoriju-riga.d?id=3078912.
678. **Bruzgulis, R.** Labiekārtojuma koncepcija Spīķeru kvartālam un krastmalai [tiešsaiste]. *A4D, 2011, 24. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/labiekartojuma-koncepcija-spikerukvartalam-un-kra/.
679. **DJA.** Roja open-air stage [tiešsaiste]. *Didzis Jaunzems arhitektūra, 2016* [skatīts 21.02.2018]. http://www.dja.lv/projects/roja-open-air-concert-hall/.
680. **Gailis, M., Rūtiņa, G.** Latvijas nacionālais zi ojums Apvienoto Nāciju pasaules konferencei "Par cilvēkapmetnēm" (HABITAT II—1996.) [tiešsaiste]. *MARK arhitekti, 1996, 5. jūn.* [skatīts 21.04.2018]. https://http://www.vestnesis.lv/ta/id/40457.
681. **Hāka, Ž.** LU Akadēmiskā centra Tor akalnā 2. kārtas projekta izstrāde un būvniecība maksās 21 miljonu eiro [tiešsaiste]. *Dienas bizness, 2016, 21. aug.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.db.lv/zinas/lu-akademiska-centra-tornakalna-2kartas-projekta-izstrade-un-buvnieciba-maksas-21-miljonu-eiro-452804.
682. **Holcmane, V.** Pazi oti Līvu laukuma konkursa rezultāti [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 7. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/pazinoti-livu-laukuma-konkursa-rezultati.
683. **Jēgere, L.** Iepazīstinās ar muzeja konkursa projektiem [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 1. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/iepazistinas-ar-muzeja-konkursa-projektiem/.
684. **Kabal, E.** The role of design brief in urban design competitions [online]. *Middle East Technical University, 2008* [cited 21.02.2017]. Available from: http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12609497/index.pdf.
685. **Kalvāne, D.** Konkursā Europan 9 meklēs idejas Juglas attīstībai [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 5. apr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/konkursa_europan_9_mekles_idejas_juglas_attistibai/.
686. **Kalvāne, D.** Rīga ar Rumbulu startē Europan 10 [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 24. febr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/riga-ar-rumbulu-starte-europan-10/.
687. **Kārkluvalka, I.** Dundagas novada centrā, pils parkā atklāta jauna vasaras estrāde [tiešsaiste]. *Talsu Vēstis, 2015, 17. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.talsuvestis.lv/lv/zinas/dundagas-novada-centra-pils-parka-atklata-jauna-vasaras-estrade/.

688. **Karpova, Z.** Ikšķiles novada kultūras centrs [tiešsaiste]. *A4D, 2008, 8. aug.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/ikskiles_novada_kulturas_centrs/.
689. **Kaugurs, U.** Priekšlikumi estrādei Dundagas pils parkā [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 27. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/priekslikumi-estradei-dundagas-pils-parka/.
690. **Kaže-Zumberga, R.** "Grēcinieku 25" sāga [tiešsaiste]. *Arterritory, 2014, 30. okt.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.arterritory.com/lv/teksti/raksti/4141-grecinieku_25_saga.
691. **Ķempe, I.** AVF – veiksmīga sabiedriskā organizācija [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 16. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/avf-veiksmiga-sabiedriska-organizacija/.
692. **Ķempe, I.** Caurspīdīgs cietoksnis [tiešsaiste]. *A4D, 2005, 28. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/caurspidigs_cietoksnis/.
693. **Ķempe, I.** Kurš no diviem projektēs koncertzāli Ventspilij? [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 27. mart.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/kurs_no_diviem_projektes_koncertzali_ventspilij/.
694. **Ķempe, I.** Noslēdzies Liepājas koncertzāles projektu konkurss [tiešsaiste]. *A4D, 2003, 30. nov.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/nosledzies_liepajas_koncertzales_projektu_konkurss/.
695. **Ķezbere, Z.** No miljarda eiro līdz kemperiem: kā izčākstēja grandiozais Rumbulas projekts. *Delfi, 2016, 5. jūl.* http://www.delfi.lv/bizness/biznesa_vide/no-miljarda-eiro-lidz-kemperiem-ka-izcaksteja-grandiozais-rumbulas-projekts.d?id=47901261.
696. **Ķirķe, D.** Dziesmu svētku estrādes pārbūves metu konkurss [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 10. sept.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/dziesmu_svetku_estrades_parbuves_metu_konkurss/.
697. **Kleinbergs, A.** Saeimas jauniegūtās telpas [tiešsaiste]. *A4D, 2017, 22. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/saeimas-jauniegutas-telpas/.
698. **Krūkle, I.** Bērnudārza konkursā uzvarējuši Jaunromāns un Ābele [tiešsaiste]. *A4D, 2011, 19. jūl.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/bernudarza-konkursa-uzvarejusi-jaunromans-abele/.
699. **Lapsa, I.** Noslēdzies Jaunā Rīgas teātra konkurss [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 23. aug.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/nosledzies-jauna-rigas-teatra-konkurss/.
700. **Lapsa, T.** DnB NORD Bankas jaunā centrālā biroju ēka Skanstes ielā uzstādīs jaunu lati u biroju ēku būvniecībai Rīgā [tiešsaiste]. *Diena, 2008, 23. janv.* [skatīts 21.02.2015]. https://http://www.diena.lv/raksts/uznemeja-diena/finanses/dnb-nord-bankas-jauna-centrala-biroju-eka-skanstes-iela-uzstadis-jaunu-latinu-biroju-eku-buvniecibai-riga-32874.
701. **Leitāne-Šmīdberga, L.** Galvenais ir pieredze, nevis zīmols [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 18. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/galvenais-ir-pieredze-nevis-zimols/.

702. **LETA.** JRT rekonstrukcijas izmaksas pārsniegs 31 miljonu eiro [tiešsaiste]. *Diena, 2018, 11. apr.* [skatīts 21.04.2018]. https://http://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/jrt-rekonstrukcijas-izmaksas-parsniegs-31-miljonu-eiro-14195101.
703. **LETA.** Nerezidenti no Latvijas īpašumu tirgus ir pazuduši, norāda Plaudis [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 20. jūl.* [skatīts 21.10.2016]. http://www.delfi.lv/bizness/biznesa_vide/nerezidenti-no-latvijas-ipasumu-tirgus-ir-pazudusi-norada-plaudis.d?id=47694127.
704. **LETA.** Rātslaukuma malā Vecrīgā plāno būvēt viesnīcu [tiešsaiste]. *Delfi, 2014, 14. okt.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.delfi.lv/bizness/uznemumi/ratslaukuma-mala-vecriga-plano-buvet-viesnicu.d?id=45093408.
705. **Liepiņa, K.** Konkurss kvartālam Pētersalā [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 16. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/konkurss_kvartalam_petersala/.
706. **LSM.** "ABLV Bank" sabrukums pārvelk svītru Skanstes apkaimes projektam; Laikmetīgās mākslas muzejs – apturēts [tiešsaiste]. *LSM, 2018, 27. feb.* [skatīts 21.04.2018]. https://http://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ablv-bank-sabrukums-parvelk-svitru-skanstes-apkaimes-projektam-laikmetigas-makslas-muzejs-apturets.a269556/.
707. **LSM.** Rīgas dome plāno paplašināt Nacionālā teātra ēku [tiešsaiste]. *LSM, 2018, 19. mar.* [skatīts 21.04.2018]. https://http://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/rigas-dome-plano-paplasinat-nacionala-teatra-eku.a271889/.
708. **Lukševics, U.** Labāk vēlāk nekā nekad [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 7. jūn.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/blogi/uldis-luksevics/labak-velak-neka-nekad-saldus-novada-pasvaldiba-at.
709. **Made.** Saldus mūzikas un mākslas skola – MADE arhitekti [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 7. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/saldus_muzikas_un_makslas_skola__made_arhitekti/.
710. **Mark.** Labākais projekts Brīvības laukumam Tukumā [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 18. jūl.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/labakais-projekts-brivibas-laukumam-tukuma/.
711. **Mark.** Liepājas Jūrniecības muzejs – MARK [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 15. jūn.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/liepajas-jurniecibas-muzejs-mark/.
712. **Mark.** Rīgas apgabaltiesa – MARK [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 4. febr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/rigas-apgabaltiesa-mark/.
713. **Martinsone, I.** Igaunijas vēstniecības ēkas projekta 70. gadi [tiešsaiste]. *A4D, 2008, 11. mart.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/igaunijas_vestniecibas_ekas_projekta_70_gadi/.
714. **NRJA.** International competition for Riga passenger terminal, Latvia [tiešsaiste]. *NRJA, 2012* [skatīts 21.02.2015]. http://nrja.lv/index.php?id=190.
715. **NRJA.** NRJA priekšlikums ostas pasažieru terminālim [tiešsaiste]. *A4D, 2012, 8. okt.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/nrja-priekslikums-ostas-pasazieru-terminalim/.

716. **O+R+V+E+L.** Apvienība O+R+V+E+L — par Rail Baltica konkursa gaitu [tiešsaiste]. *A4D, 2017, 20. mart.* [skatīts 21.02.2018]. http://www2.a4d.lv/raksti/apvieniba-orvel-par-rail-baltica-konkursa-gaitu/.
717. **Orupe, A.** Ādažos uzbūvēts moderns kultūrizglītības centrs [tiešsaiste]. *Dienas bizness, 2010, 21. apr.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.db.lv/zinas/adazos-uzbuvets-moderns-kulturizglitibas-centrs-221589.
718. **Ozola, E.** Bērnudārzs Carnikavā – konkursa rezultāti [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 6. apr.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/bernudarzs-carnikava-konkursa-rezultati/.
719. **Ozola, E.** Konkurss Jūrmalā noslēdzies bez uzvarētāja [tiešsaiste]. *A4D, 2009, 19. aug.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/konkurss-jurmala-nosledzies-bez-uzvaretaja/.
720. **Ozola, E.** Rīgas pilsētas Arhitekta kolēģijas 19. un 20. sēdē [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 19. jūn.* [skatīts 21.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/rigas_pilsetas_arhitekta_kolegijas_19_un_20sede/.
721. **Pētersone, P.** Vērma a parka izveides atspoguļojums priekšpilsētu apstādījumu komisijas fonda dokumentos. 1813–1879. http://www.latvijasarhivi.lv/sitedata/ZURNALS/zurnalu_raksti/ParslaPetersone.pdf.
722. **Roze, A.** Rīgas attīstības plāna (1995–2005) realizācijas izvērtējums. (Par plānojuma struktūras veidošanu un teritorijas zonējuma pamatprincipu ievērošanu) [tiešsaiste]. *Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģijas uzraudzības sistēma, 2004, 15. okt.* [skatīts 21.02.2017]. http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/19_roze_asaris_grava_izvertejums.pdf.
723. **SAALS.** Sporta zāle Maltā [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 20. apr.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/sporta-zale-malta/.
724. **Schaller, G.** Schaller sola glābt Skanstes ielas rajona tēlu [tiešsaiste]. *A4D, 2008, 28. janv.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/schaller_sola_glabt_skanstes_ielas_rajona_telu/.
725. **Schaller, G.** Viesturdārza zaļais kvartāls [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 24. febr.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/ viesturdarza_zalais_kvartals/.
726. **SchallerArchitekten.** Viesturdārza zaļais kvartāls [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 24. okt.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/viesturdarza_zalais_kvartals.
727. **Šēnbergs, U.** Kīleveina apsolītā dzīve [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 26. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/kileveina_apsolita_dzive/.
728. **Šķiņķe, I., Švītiņš, G.** Rīgas Pionieru un Skolēnu pils. Dokumenti un fotogrāfijas. 1940. gadi [tiešsaiste]. *Latvijas valsts arhīvi,* [skatīts 21.02.2018]. http://www.lvarhivs.gov.lv/pionierupils/index.php?id=1.
729. **Stibe, I.** Paula Stradi a Klīniskās universitātes slimnīcas attīstības koncepcija [tiešsaiste]. *Latvijas reitingi, 2010, 1. feb.* [skatīts 28.04.2018]. http://www.reitingi.lv/lv/news/veseliba/38445.html.

730. **Švītiņs, U., Kalnciema, A.** Virtuālā izstāde "Brīvības piemineklis. 1935–2015" [tiešsaiste]. *Latvijas Nacionālais arhīvs, 2010, 27. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.archiv.org.lv/brivibas_piemineklis/index.php?id=10.
731. **SZK.** Miera 2 – SZK [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 5. jūl.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/miera_2__szk/.
732. **Tentere, G.** Sapnis par Rīgu [tiešsaiste]. *A4D, 2004, 19. mai.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/sapnis_par_rigu/.
733. **Vēciņš, .** Latvijas Bankas dibināšana un darbība (1918–1940) [tiešsaiste]. *Makroekonomika, 2010, 23. nov.* [skatīts 21.02.2015]. https://http://www.makroekonomika.lv/latvijas-bankas-dibinasana-un-darbiba-1918-1940.
734. **Višņevska, I.** Nosaukti universitātes konkursa uzvarētāji [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 13. okt.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/nosaukti-universitates-konkursa-uzvaretaji/.
735. **VMS.** Rēzeknes koncertzāle – VMS [tiešsaiste]. *A4D, 2008, 11. jūn.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/rezeknes_koncertzale__vms/.
736. **VMS.** Rēzeknes pilsētas Kultūras un atpūtas parka estrāde [tiešsaiste]. *Vizuālās modelēšanas studija, 2010* [skatīts 21.02.2018]. http://www.arhitekti.lv/index.php?parent=251&from=8.
737. **VMS.** Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas un laukuma rekonstrukcija [tiešsaiste]. *Vizuālās modelēšanas studija, 1999* [skatīts 21.02.2015]. http://www.arhitekti.lv/index.php?parent=179.
738. **Volker, L., Manzoni, B. (eds).** 5th international conference on competitions. 2014. Proceedings [online]. *TU Delft, 2014* [cited 21.02.2016]. Available from: http://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:fb35d386-de95-4f8c-b47b-48bfddb40f90/datastream/OBJ/download.
739. **Zalāne, E.** Uzvar viens, sarunā citu [tiešsaiste]. *Diena, 2011, 14. sept.* [skatīts 21.02.2018]. https://http://www.diena.lv/raksts/sodien-laikraksta/uzvar-viens-saruna-citu-13903195.
740. **Zvirgzdiņš, A.** A4D sarunas – Ventis Didrihsons [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 12. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/a4d-sarunas-ventis-didrihsons/.
741. **Zvirgzdiņš, A.** Arhitekti par JRT projekta sarunu procedūru [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 4. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/arhitekti-par-jrt-projekta-sarunu-proceduru/.
742. **Zvirgzdiņš, A.** Atskats uz koncertzāles projektu diskusiju [tiešsaiste]. *A4D, 2016, 30. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/atskats-uz-koncertzales-projektu-diskusiju/.
743. **Zvirgzdiņš, A.** Bruģa raksti vai koncertzāles tēls? [tiešsaiste]. *A4D, 2005, 5. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/650.
744. **Zvirgzdiņš, A.** Izsludināts konkurss universitātes kompleksam [tiešsaiste]. *A4D, 2010, 21. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/izsludinats-konkurss-universitates-kompleksam-tona/.

745. **Zvirgzdiņš, A.** Jaunais Spīķeru kvartāls un promenāde [tiešsaiste]. *A4D, 2006, 9. aug.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/bildes/jaunais-spikeru-kvartals-un-promenade/.
746. **Zvirgzdiņš, A.** Kādiem būt jaunajiem bērnudārziem? [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 10. apr.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/kadiem-but-jaunajiem-bernudarziem/.
747. **Zvirgzdiņš, A.** Konkurss studentu mājokļiem Birznieka-Upīša ielā. Rezultāti [tiešsaiste]. *A4D, 2018, 8. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/konkurss-studentu-majokliem-birznieka-upisa-rezult/.
748. **Zvirgzdiņš, A.** Liepājas Lielais dzintars [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 13. nov.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/liepajas-lielais-dzintars/.
749. **Zvirgzdiņš, A.** Mākslas salons Kalnciema ielā. Konkurss un rezultāti [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 6. mai.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/makslas-salons-kalnciema-iela-konkurss/.
750. **Zvirgzdiņš, A.** Merka Skanste [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 31. dec.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/merka_skanste.
751. **Zvirgzdiņš, A.** Noslēdzies Grēcinieku ielas viesnīcas konkurss [tiešsaiste]. *A4D, 2017, 23. janv.* [skatīts 21.04.2018]. http://a4d.lv/lv/projekti/nosledzies-konkurss-grecinieku-iela/.
752. **Zvirgzdiņš, A.** Pārdomas pēc JRT konkursa vērtēšanas [tiešsaiste]. *A4D, 2013, 25. sept.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/pardomas-pec-jrt-konkursa-vertesanas/
753. **Zvirgzdiņš, A.** Radošo pakalpojumu centrs Rēzeknē [tiešsaiste]. *A4D, 2008, 3. janv.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/radoso_pakalpojumu_centrs_rezekne/.
754. **Zvirgzdiņš, A.** Sācies Laikmetīgās mākslas muzeja konkurss [tiešsaiste]. *A4D, 2018, 23. feb.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/sacies-laikmetiga-makslas-muzeja-konkurss/.
755. **Zvirgzdiņš, A.** Schaller Architekten uzvar jauna kvartāla konkursā [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 17. dec.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/schaller_architekten_uzvar_jauna_kvartala_konkursa.
756. **Zvirgzdiņš, A.** Snøhetta uzvar plenērā par Spīķeru kvartālu [tiešsaiste]. *A4D, 2006, 7. nov.* [skatīts 21.02.2015]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/snhetta_uzvar_plenera_par_spikeru_kvartalu/.
757. **Zvirgzdiņš, A.** Sporta pils – in memoriam [tiešsaiste]. *A4D, 2007, 27. dec.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/notikumi/sporta_pils__in_memoriam/.
758. **Zvirgzdiņš, A.** Sporta pils kvartāls. Konkursa rezultāti [tiešsaiste]. *A4D, 2015, 1. jūn.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/raksti/sporta-pils-kvartals-konkursa-rezultati/.
759. **Zvirgzdiņš, A.** Stradi a slimnīcas jaunais korpuss [tiešsaiste]. *A4D, 2018, 24. apr.* [skatīts 28.04.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/stradina-slimnicas-jaunais-korpuss/.
760. **Zvirgzdiņš, A.** Tor akalna draudzes nams [tiešsaiste]. *A4D, 2012, 26. apr.* [skatīts 21.02.2018]. http://www.a4d.lv/lv/projekti/tornakalna-draudzes-nams/.